PIL

9 770353 762009

Vesela šola

Tišina, snemamo!

Pink

Rema in Selena Gomez

Intervju

ŽAN SERČIČ

Konec zveze

Velikonočne sladice

JE TUDI ON/ONA ZALJUBLJEN/A?

Letnik 75 / april 2023 / št. 8 / 5,32 € za naročnike v šoli / 5,65 € za individualne naročnike / 6,65 € v prosti prodaji

HITRADIO center
Najboljši glasbeni miks

LESTVICA TOP 20 HITRADIA CENTER

1. MILEY CYRUS – FLOWERS
2. ED SHEERAN – CELESTIAL
3. DAVID GUETTA FT. BEBE REXHA – I'M GOOD (BLUE)
4. TAYLOR SWIFT – ANTI-HERO
5. METRO BOOMIN FT. THE WEEKEND & 21 SAVAGE – CREEPIN'
6. LEWIS CAPALDI – FORGET ME
7. LIL NAS X – STAR WALKIN'
8. ROSA LINN – SNAP
9. SAM SMITH & CALVIN HARRIS – I'M NOT HERE TO MAKE FRIENDS
10. MEGHAN TRAINOR – MADE YOU LOOK
11. JOEL CORRY & TOM GRENNAN – LIONHEART (FEARLESS)
12. RAYE FT. 070 SHAKE – ESCAPISM
13. DERMOT KENNEDY – KISS ME
14. TOVE LOVE – 2 DIE 4
15. TWOCOLORS – HEAVY METAL LOVE
16. SAM SMITH & KIM PETRAS – UNHOLY
17. ELTHON JOHN &BRITNEY SPEARS – HOLD ME CLOSER
18. LEWIS CAPALDI – POINTLESS
19. OLIVER TREE & ROBIN SCHULZ – MISS YOU

Celotno lestvico **TOP 40** lahko na **Hitradiu Center** slišite vsako soboto ob **15.00 uri** (ponovitev v nedeljo ob 9.00). Lestvica je dostopna tudi na spletni strani **www.radiocenter.si**

BORUT PAHOR OBLJUBIL VODITELJICI, DA JO PELJE NA KONCERT

Simpatična voditelja **Hitradia Center Anabel** in **Matic Meško** sta v goste povabila nekdanjega predsednika države, vlade in državnega zbora ter kralja Instagrama Boruta Pahorja. Nekdanji predsednik je navdušil s svojo sproščenostjo, saj je brez težav prebiral novice in pokazal, da bi lahko mirno opravljal tudi delo voditelja. Ker je Pahor pred kratkim na svojem Instagramu izdal, da je velik fan pevke **Taylor Swift**, sta se z Anabel, sicer pevkino veliko oboževalko, dogovorila, da bosta šla skupaj na njen koncert.

"Ko bo prišla v Evropo, bova šla skupaj. Če jaz dobim karte, peljem vas, če vi dobite, peljete mene," ji je javno obljubil Pahor, in že kmalu v smehu dodal, "Čeprav mislim, da že zdaj oba veva, da ne bova tam". Anabel nam je zaupala, da računa na to, da bo karte kupil on, saj stanejo 400 EUR.

sveža podoba in še več streamov

prenesi aplikacijo

NA VOLJO V Google Play

Prenos iz App Store

HITRADIO center

OGLASNO SPOROČILO

Fotografija: Uroš Hočevar, Mediaspeed

Šnofi in Pepca pripravljata velikonočna gnezdeca. Gobčka in tačke imata čisto bele od moke, na kuhinjski mizi pa je pravi nered.

»Kako sta se pa lotila dela?« vprašam in komaj zadržujem smeh.

Šnofi si hoče s tačko obrisati gobček, pa si nanese moko še v oči in zacvili: »Eh, v Pilu je videti čisto preprosto, pa sploh ni!«

»No, treba se je lotiti po vrsti, tako kot piše,« pristavim. »Najprej vse sestavine lepo razvrstita po mizi, potem pa delajta po korakih,« še svetujem.

»Če si že tako pametna, pa pridi pomagat!« jezno pove kuža in si piha moko s tačk.

»Bova že, Šnofi, ti se pa tudi takoj razjeziš. Pojdi se najprej umit, da boš sploh kaj videl, potem pa bova še enkrat prebrala navodila,« je pametna Pepca.

»Veš, Pepca, zadnje čase se mi zdi, da ti nisem več všeč. Same kritike letijo name, pa tudi nikoli več me ne pogledaš tako lepo kot včasih. In ne zardevaš več, ko te pobožam, v šoli pa se tudi družiš samo z drugimi,« zamerljivo pove Šnofi.

»Eh, daj no, preveč zares si vzel to, kar piše v Pilu. Midva se imava že dolgo rada in to, da si moj najljubši kuža, ti pokažem drugače kot na začetku,« se nasmeje psička. »Pridi sem, zdaj ko si umit in nimaš več moke v očeh,« se smeje in se stisne k njemu.

Nasmejem se tudi sama in ju objamem. Res sta ljubka, ko se takole stisneta. In huh, res ni preprosto tole vzhajano testo. Skupaj bomo lažje naredili lepo pletenico.

Lepe velikonočne praznike in veliko ljubezni v aprilu vam želim!

Jana &

Ilustracija: Matej de Cecco

Kazalo

03 UVODNIK
04 POŠTA
05 NAGRADNI SKLAD
06 SVET
08 TI&JAZ
12 TEST
14 ODRAŠČANJE
16 TAČKE
18 BIOZNANČICE
19 VETERINAR
20 NEZNANOST
22 SPLETNE ZVEZDE
24 GLASBA
30 GLASBENE LEGENDE
31 KINO INTERVJU
32 KINO
34 EKRAN
35 POSTERJI
41 VESELA ŠOLA
60 MANGA
62 STRIP
64 ZGODBA
66 BRALNI GRIŽLJAJ
68 ŠPORT
70 INTERVJU
72 SKRIVNOSTI ZGODOVINE
74 TETA JUSTI
78 IZ ORDINACIJE
80 MODA
84 KUHARSKI KOTIČEK
86 RAZVEDRILO
89 KRIŽANKA
90 HOROSKOP

Pišite nam na: POŠTA PIL, 1536 LJUBLJANA; pil@mkz.si; www.pil.si

Dragi pilovci!

Dragi pilovci! Hvala za veliko pisem, ki jih vsak mesec pošljete v Pilov inbox. Sem ter tja kakšno pride tudi po klasični pošti. Kot sem že večkrat napisala, vam čisto v vsem ne moremo ustreči in čisto vse vam najbrž nikoli ne bo všeč. Veseli smo, da vam je všeč tudi naša spletna stran, nanjo smo namreč kar ponosni, saj se zelo trudimo, da bi bila pestra in da bi se tam veliko zanimivega dogajalo. Vojna med Harryjevimi feni in k-pop feni se nadaljuje, mi pa nekako lovimo ravnotežje med feni in nefeni. Včasih bolj, drugič manj uspešno. Tako pač je in tu težko kaj več naredimo!

Imejte lep april!

Jana & 🐾

Hej!

To ste sigurno že in še boste slišali, ampak ste NAJ revija v galaksiji! No, kot vsak najstnik pa imam nekaj želj: 1. Bi lahko kaj pisali o YouTube kanalu Shiloh&Bros? 2. Bi lahko prav tako kaj napisali o youtuberju in kuharju Nicku DiGiovanniju in prav tako youtuberki in kuharici s kanalom CookingWithLynja? 3. Na koncu pa bi še pohvalila vse tiste, ki delate pri Pilu, ker ste res super, da se vsak mesec potrudite, da mi dobimo tako izjemno revijo. Privoščite si pa veliko piškotov, Šnofiju in Pepci pa dajte poln koš kosti, objemčkov in poljubčkov!

#šnofiandpepcaarethebest, 12 let

Hoj!

Vsi imamo kar malo orošene oči ob tvojih pohvalah. Sploh Šnofi in Pepca, ki te objemata in ti pošiljata poljubčke! Grizljam tvoje piškote in ti sporočam, da sem tvoje želje že poslala Niki, ki piše o slavnih. Bo razmislila, je obljubila!

Hoj, hoj!

Kot prvo ste res naj naj revija in res rada vas berem. Torej imam nekaj vprašanj oz. prošenj. 1. A bi lahko na Pilovi spletni strani dodali še dva foruma – to bi bila Snemalnica, kjer bi pošiljali kakšne videoposnetke ali cap cute in Plesalnica, kjer bi se posneli in bi kaj zaplesali? 2. A bi lahko dali na poster Sadie Sink? 3. Bi lahko v spletnih zvezdah pisali o Nichu Lmao? 4. Šnofiju in Pepci pa dajte veliko kosti in priboljškov, če bosta pridna. Res si želim, da bi bilo pismo objavljeno v Pilu. Hvala in adijooo

ZALika, 12 let

Draga ZALika!

Hvala, da nas rada bereš, in hvala za vse kosti in priboljške! Naša kužka se že mastita. Imaš super ideje za Pilovo spletno stran, bom govorila o tem z Niko, našo urednico Pilovega spleta. Tudi drugi dve prošnji sem si zapisala, morda prideta kmalu na vrsto. O odločitvi glede tvojih idej za naš splet pa sporočim drugič!

Hej!

Vem, da ste to slišali že 10000, ampak res ste najboljša revija v celotni galaksiji! Jaz imam v začetku aprila rojstni dan in bi bla fullll vesela, če bi bilo moje pismo objavljeno v Pilu kot najboljše darilo EVER!!! 1. Če bi loh dali na poster Emmo Watson in kaj napisali o njej, saj je moja naj igralka. 2. Če bi lahko še kaj napisali o filmu Avatar in ga dali na poster, saj je moj naj film. Če bi lahko pisali kaj o konjih in o zgodovini Egipta? 4. Koliko sta stara Šnofi in Pepca? Dajte jima tudi 100 kosti.

Tuk, skoraj 12 let

Draga Tuk!

Vse najboljše za tvoj rojstni dan! Upam, da ti bo všeč darilo v obliki Emminega posterja! O Avatarju smo letos že pisali, pa tudi poster in nalepko že imaš, če si naša naročnica. Konjem bo posvečena celotna Vesela šola v juniju in upam, da boš zadovoljna.

Za kakšno egipčansko skrivnost pa sem prosila našega Aleša, ki piše Skrivnosti zgodovine. Šnofi in Pepca sta pasja najstnika, tako kot ste tudi pilovci! Zahvaljujeta se za kosti in že pridno kopljeta veliko luknjo, da jih bosta zakopala, saj jih 100 ne moreta kar takoj pojesti!

Živjo!

Kot prvo ste super revija! Predvsem so mi všeč dobri posterji in križanke. Bi pa rad, da bi v »spletnih zvezdah« omenjali malo več youtuberjev in pa da bi v prihodnje v posterje dali kakšne bende iz 20. stoletja (Queen, Guns'n'Roses, Nirvana, The Beatles ...). Drugače pa vse super!

Maks, 12 (navnokar)

Dragi Maks!

Hvala za pohvale! Če nas pohvalite, dobimo še več volje za ustvarjanje Pila. O tvojih željah sem obvestila našo Niko, ki piše omenjene rubrike. Velja, bomo bende iz 20. stoletja dali večkrat na posterje, saj vas je več takih, ki jih imate zelo radi. Meni pa tudi ne bo težko, saj so to bendi moje mladosti in so mi zelo ljubi!

Hej, hoj!

Kako ste? Jaz sem ful happy, ker končno imam kaj za počet – berem Pil in brskam po vaši spletni strani. Res je super duper urejena, še kdaj se bom vrnila sem in se kratkočasila. Vse pohvale vsem, ki ustvarjate za Pil.

Smoki123, 12 let

Ojla!

Hvala v mojem in Nikinem imenu. Nika je namreč šefica naše spletne strani in je zelo vesela vaših pohval! Kot rečeno, pohvale nam dajo zagon, da še z več veselja in energije ustvarjamo za vas!

Hej!

Uredniki Pila ste ustvarili res super revijo. Imam nekaj predlogov in želj. Ustvarili ste rubriko Manga za vse tiste, ki obožujejo ta stil risanja in pomislila sem, da bi lahko ustvarili rubriko o Harryju Potterju. Populacija oboževalcev je res velika, čeprav bom pa razumela, če ne bo šlo skozi. Bi lahko naredili intervju ali pa dali v nalepke ali poster Heleno Bonham Carter? Igrala je v veliko filmih, ki jih je režiral Tim Burton in igrala je tudi v Harry Potterju. Zanima me, ali lahko date pri testih malo drugačne odgovore ali pa še eno alinejo za tiste, ki smo malo čudni in nimamo družabnih omrežij oz. nismo tako socialno na tekočem, ker so mi ti testi res všeč in bi si ji želela reševati, a ne sodim v nobeno od možnosti. Ali odgovorite vsem, ki vam pišejo v uredništvo ali samo tistim katerih pismo je objavljeno? Pozdrav urednikom, Šnofiju in Pepci

Ice-creamLover, skoraj 13

Živijo!

Uredniki in naša dva kužka ti vračamo pozdrav in se ti zahvaljujemo za pohvale! O Harryjevi rubriki smo že razmišljali, ampak nas vedno odvrne misel, da je tudi veliko takih pilovcev, ki Harryja sploh ne marajo, tako da za zdaj to ne bo prišlo v poštev. O testih bomo še malo premislili, odgovor na tvoje vprašanje o pismih pa je, da odgovorimo tistim, ki napišejo tudi svoj e-naslov, saj ste na spletu anonimni, in če ne napišete vašega naslova, vam odgovora ne moremo poslati, razen seveda takole v Pilu.

April

Nagradni sklad

NAGRADE ZA APRIL SO:
Odgovore pošljite do 24. aprila 2023.
28. aprila bomo izžrebali 20 srečnežev.

1 sestavljanka Bled

5 Pilovih majic

1 zvočnik

5 šopkov lizik Chupa Chups

www.chameleon.si
www.vsezamobi.com

1 LED svetilka

1 Woop vstopnica

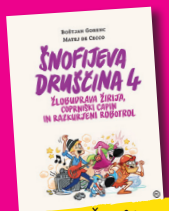

2 knjigi Šnofijeva druščina 4

2 knjigi Sončnica

2 knjigi Bleščivka

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Podatke naj podpiše eden od tvojih staršev oziroma skrbnikov; s podpisom dovoljuje, da te podatke posreduješ in sodeluješ v tej nagradni igri. Nagrajenci bodo v tednu dni po žrebanju objavljeni na www.pil.si.

Zakoniti zastopnik otroka s podpisom pri poslanih odgovorih nagradnih iger dovoljujem, da moj otrok posreduje te podatke in sodeluje v Pilovih nagradnih igrah, da Mladinska knjiga Založba, d. d., z namenom izvedbe Pilovih nagradnih iger vzpostavi, vzdržuje in upravlja evidenco z osebnimi podatki otroka za čas izvedbe Pilovih nagradnih iger in izročitve nagrad ter da se podatki nagrajencev objavijo v skladu s pravili nagradnih iger ali natečajev. • Družba zagotavlja varstvo osebnih podatkov v skladu z veljavnimi predpisi o varstvu osebnih podatkov. Zakoniti zastopnik lahko kadar koli pisno ali po telefonu zahteva, da MKZ v 15 dneh trajno ali začasno preneha uporabljati otrokove osebne podatke za namen izvedbe Pilovih nagradnih iger ter ga o tem v nadaljnjih 5 dneh obvesti na svoje stroške.

Čarobna pustolovščina!

NORO ! DOBRO
SLASH CAMP
MODRI VOLK
ODREŽI OSTREJE / GIBAJ MOČNEJE!
Powered by Slash Sport@™

Si se že od nekdaj želel/a preizkusiti v veščinah preživetja v naravi in doživeti najbolj vznemirljivo poletje svojega življenja? Spoznati nove prijatelje iz vseh koncev Slovenije? Potem konec junija nikakor ne smeš zamuditi campa Modri volk, ki je veliko več kot navadni poletni tabor.

Sredi koroških gozdov poznajo čisto posebnega Modrega volka. Je spreten v naravi, izvrsten lovec in srčen prijatelj. Ni ovire, ki bi ga prestrašila in je ne bi zmogel premostiti. Dobra novica zate, če si star/a med 11 in 14 let. To poletje se lahko prav ti izuriš in postaneš eden izmed varovancev Modrega volka.

Camp Modrega volka na Kozjaku te bo opremil s spretnostmi, ki ti pomagajo na vsakem tvojem koraku. V svoj koledar nujno zabeleži zadnji junijski teden. Čaka te nepozabna poletna pustolovščina, ki je ne moreš doživeti nikjer drugje.

POLETNI KAMP
MODRI VOLK 2023

modrivolk.si

OGLASNO SPOROČILO

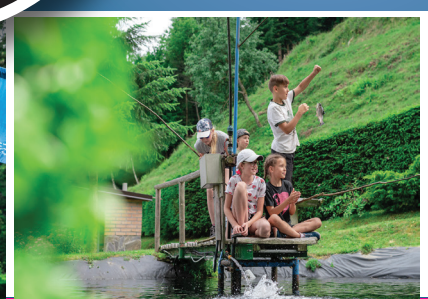

KUPON ZA POPUST
10%
MODRI VOLK
MODRI VOLK
Odžagaj in se prijavi!

Pripravila: V. F.

Nadležni povodni konji

Vir: RTVSLO

Vodja kokainskega kartela Pablo Escobar je v 80. letih prejšnjega stoletja na svoje posestvo iz Afrike nezakonito uvozil številne živali, med njimi tudi štiri povodne konje, ki pa so po njegovi smrti leta 1993 ostali prepuščeni sami sebi – večino drugih živali so namreč

pristojni polovili in preselili, povodni konji pa so bili za tak podvig preveliki, zato so jih pustili tam, misleč, da bodo prej ali slej poginili. A le v nekaj letih je iz štirih živali zrasla ogromna čreda več kot 70 povodnih konj. Zaradi posledic, ki so jih živali začele puščati v okolju, na katero niso prilagojene, so se pristojni lotili različnih rešitev. Nekaj povodnih konj so tako uspavali, sterilizirali oz. kastrirali in jih nato izpustili nazaj, a to težave ni dokončno rešilo. Povodni konji so namreč zelo lačna bitja, saj na dan pojedo do 40 kilogramov hrane, večinoma trave in drugega rastlinja, in čeprav je (bilo) tega na posestvu in v okolici dovolj, so težke tace in ogromni gobci razrili in s tem uničili travinje na dobršnem delu območja. Poleg tega iztrebki teh velikih živali (tehtajo tudi do tri tone) spreminjajo sestavo tal in voda, zaradi česar so ogrožene avtohtone rastlinske in živalske vrste območja. Naravovarstveniki, veterinarji in drugi strokovnjaki so na koncu sklenili, da ni druge rešitve, kot da povodne konje preselijo v njim domače okolje. Tako bodo okoli 60 živali preselili v rezervate v Indijo, kakih deset jih bodo poslali v različne živalske vrtove in rezervate za divje živali v Mehiki, dva pa bosta dobila nov dom v Ekvadorju. Živali bodo z mamljivo hrano najprej zvabili v ogromne železne zabojnike, jih prepeljali na letališče v Rionegru, od tam pa z letali v Indijo, Mehiko in Ekvador.

NEMČIJA

Sladoled iz žuželk

Vir: RTVSLO

Thomasa Micolin je nemški sladoledar, ki se že leta posveča izumljanju novih, neobičajnih okusov sladoleda, kot sta na primer sladoled iz gorgonzole ali jetrne klobase. A je zdaj presegel samega sebe. Razvil je namreč sladoled z okusom čričkov. Potem ko je pred kratkim Evropska unija razširila nabor insektov, ki se lahko uporabljajo v prehrani, kot so na primer črvi mokarji, murni, kobilice in čički, so se vrata k razvoju čričkovega sladoleda na široko odprla. Za osnovo je izvirni sladoledar za izdelavi sladoleda uporabil smetano, izvleček vanilje, med in moko iz čričkov, svojo poslastico pa gostom postreže s posušenim čričkom na vrhu kepice. Rad se pohvali, da ima omenjeni sladoled presenetljivo slasten okus, podobno pa

ugotavljajo tudi številni obiskovalci sladoledarnice. Ob tem pa prizna tudi, da čisto vsi nad tem sladoledom niso navdušeni.

INDIJA

Mehanski slon v templju

Vir: RTVSLO

Tempelj v indijski zvezni državi Kerala je živega slona, ki je do zdaj sodeloval pri različnih obredih, zamenjal za

mehanskega. S tem so izpolnili obljubo, da bodo ob praznikih in ritualih nehali uporabljati živali iz mesa in krvi. Robotski model slona sta templju Irinjadapili Sri Krišna podarila organizacija, ki se bori za pravice živali PETA, in indijska igralka Parvathy Thiruvothu. Kot so dejali, upajo, da bo to prispevalo k temu, da se bodo obredi odslej lahko odvijali brez krutosti do živali. Model slona je visok 3,3 metra, tehta 800 kilogramov in je narejen iz železnega ogrodja. Slonu se premikajo ušesa in rep, tako da je videti skoraj kot pravi. V Kerali imajo privezani, osedlani in okrašeni sloni namreč pomembno vlogo pri tempeljskih festivalih. V tej zvezni državi živi približno petina od približno 2500 slonov v ujetništvu v Indiji. Zagovorniki pravic živali že več let opozarjajo na slab odnos Indijcev do teh mogočnih živali. Center za raziskovanje pravic živali je nedavno opozoril, da se smrtnost teh sesalcev povečuje. Po njihovih trditvah je tako v Kerali med letoma 2018 in 2023 umrlo kar 138 slonov v ujetništvu. V templju so dejali, da so mehanskega slona sprejeli z veseljem. Upajo, da se bodo za enako potezo odločili tudi drugod.

RUSIJA

Deportirani otroci

Vir: 24UR.com

Mednarodno kazensko sodišče s sedežem v Haagu na Nizozemskem je izdalo nalog za aretacijo ruskega predsednika Vladimirja Putina in njegove komisarke za pravice otrok Marije Aleksejevne Lvove-Belove zaradi nezakonite deportacije ukrajinskih otrok. Sodniki so namreč ocenili, da sta Putin in njegova komisarka za pravice otrok odgovorna za vojni zločin zaradi nezakonite deportacije prebivalstva in nezakonitega preseljevanja prebivalstva z zasedenih ozemelj Ukrajine v Rusko federacijo na škodo ukrajinskih otrok. Tudi nemška zunanja ministrica je obsodila sistematično izginotje otrok na območjih Ukrajine pod rusko okupacijo. *»Da otroke odpelješ od doma, od njihovih prijateljev in bližnjih – kaj je lahko bolj podlo od tega?«* je vprašala ob začetku zasedanja Sveta. V svojem govoru je spomnila na usodo 15 otrok, ki so bili ugrabljeni v začetku ruske invazije na Herson. Najmlajša žrtev je bila stara le devet let. *»Teh 15 je le delček množice ukrajinskih otrok, ki naj bi jih Rusija ugrabila med vojno v Ukrajini,«* je dejala. Ob tem je zagotovila, da ne bodo mirovali, dokler vsi ti otroci ne bodo vrnjeni domov. ZDA so v začetku februarja objavile poročilo, v katerem ugotavljajo, da naj bi Rusija najmanj 6000 ukrajinskih otrok premestila na Krim in v Rusijo, glavni namen tega pa naj bi bila politična prevzgoja otrok. Raziskovalci univerze Yale so odkrili najmanj 43 taborišč in drugih objektov, kjer so bili zaprti ukrajinski otroci.

Po ocenah Kijeva je Rusija od začetka invazije na Ukrajino februarja lani na ukrajinska območja pod nadzorom ruskih sil ali v Rusijo deportirala več kot 16 tisoč ukrajinskih otrok. Preiskovalna komisija, ki jo je Svet ZN za človekove pravice ustanovil pred letom dni, v poročilu, objavljenem marca, te številke ni mogla potrditi, izpostavila pa je obstoj kazalcev, da so ruski uradniki nameščali ukrajinske otroke v ustanove in rejniške domove ter jim dali rusko državljanstvo. Prisilne deportacije ukrajinskih otok je opredelila kot vojni zločin.

SLOVENIJA

Posebne zgodbe

2. aprila, na rojstni dan danskega pravljičarja Hansa Christiana Andersena, praznujemo mednarodni dan knjig za otroke. Vsako leto druga sekcija Mednarodne zveze za mladinsko književnost – IBBY pripravi poslanico: besedilo in plakat, s pomočjo katerih nato praznujemo ljubitelji mladinske književnosti po vsem svetu. Letos je poslanico z naslovom »Jaz sem knjiga, preberi me!« pripravila grška sekcija IBBY. Poslanico je napisal Vangelis Iliopulos, ilustrirala pa Fotini Stefanidi (celotno poslanico si lahko ogledate na spletni strani: www.ibby.si), v slovenščino jo je prevedla Jelena Isak Kres. Ob poslanici sta Slovenska sekcija IBBY in MKL, Pionirska – kompetenčni center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, pripravila bralnospodbujevalno akcijo »Posebne knjige – posebne zgodbe«, kjer so izpostavljene tudi knjige iz mednarodne IBBY-jeve zbirke za otroke s posebnimi potrebami, v kateri najdemo tudi slovenske knjige (več o tej zbirki in knjigah v njej: https://ibby.si/zbirka-knjig-za-otroke-s-posebnimi-potrebami).

Besedilo: Urška Kaloper | **Fotografije:** Shutterstock

Je tudi on/ona zaljubljen/a?

Tokrat se bomo ukvarjali z vprašanjem, ki nam ga je v pismu zastavila Zaljubljenka: kako naj vem, če je vame? Odgovor - z eno besedo: težko. Razen če svojo simpatijo kar naravnost vprašaš, kaj čuti do tebe. Ampak tudi takrat tvegaš, da se ti bo zlagala, ker ji je nerodno ali jo je strah, da jo bodo zafrkavali. Zato vsem, ki se sprašujete, ali imate kaj šans, preostane le ugibanje - ali pravo detektivsko delo, ki zahteva natančno oko, ostro uho, spretno postavljanje vprašanj in dobre zveze.

Opazujte – 1.

Najprej skrbno opazujte, kako se vaša simpatija vede. Vas obravnava enako kot druge fante in punce? Šteje oboje, nadpovprečna prijaznost in pretirano nagajanje. Nekaterim je namreč tako nerodno, če jim je kdo všeč, da nimajo pojma, kaj bi s tem drugega, kot da težijo. Čeprav zmeraj obstaja možnost, da je nekdo pač samo neotesan (včasih se žal zaljubimo tudi v takšne), zgodbe o fantkih, ki tiste punčke, ki so jim pri srcu, vlečejo za kitke, še zdaleč niso mit. (Če je nekdo do vas zelooo prijazen, pa je po mojem vredno tvegati tudi z neposrednim vprašanjem, ker je najbrž dovolj zrel, da se bo nanj ustrezno odzval: iskreno in spoštljivo.)

Opazujte – 2.

Opazujte še, ali vaša simpatija zardi, ko se pogovarja z vami, ali je videti živčna, umika pogled, jeclja, blebeta oziroma ob vas povsem obmolkne. Če se tako vede v vsaki družbi, si s tem podatkom žal ne morete pomagati. Toda če ste edini, ob komer ji je nerodno, ste na dobri poti do spoznanja, da je naklonjenost obojestranska. (Seveda pod pogojem, da niste vi tisti, ki ji nagaja, in se umika zato, ker se vas boji.)

Vrzite vabo

Kdor je spreten v komunikaciji, pa lahko poskusi v pogovoru s simpatijo tu in tam vreči kako vabo. To so vabila, »kljuke«, na katere se bo sogovornik pustil ujeti ali pa se jim bo izognil. Na primer: »Zadnjič sem videla, da si sprehajal psa. Ful imam rada živali, lahko bi šla kdaj skupaj« ali »Zdaj veliko klepetam po spletu, boš mogoče ob šestih tudi ti gor?« Toda pozor: mogoče se bo vam kaj *zdelo* kot vaba, vaši simpatiji se pa niti sanjalo ne bo, da imate kaj za bregom – zato vsake zavrnitve ne smete jemati kot absoluten ne. (In upoštevajte, da kdaj kdo *resnično* nima časa.)

Spremljajte

Včasih si je pametno pomagati tudi s spletom. Spremljajte, kaj vaša simpatija počne na družabnih omrežjih, kaj objavlja, s kom si dopisuje, ali odgovarja na vaša sporočila in komentarje, ali všečka vaše objave … In jasno, ne pozabite vi

všečkati njenih. (Samo ne pretiravajte. Če jo boste vsak dan zasipali s tono sporočil, se vas bo vsak pameten človek ustrašil in vas blokiral. Eni temu rečejo tudi zalezovanje.)

Klepetajte

Prijatelji so odličen vir informacij. Prvič zato, ker dva para oči in ušes vidita oziroma slišita več kot eden (še posebej, ker je drugi par običajno objektivnejši). In drugič zato, ker lahko prijatelji opravijo nekaj dodatnega detektivskega dela. Laže recimo prijatelj vpraša: »Kakšen se ti zdi ta in ta?«, kot mi rečemo: »Ej, a sem ti jaz kaj všeč?« Lahko pa tudi vaš prijatelj vpraša prijatelja vaše simpatije po njenih srčnih zadevah in … ah, to je potem že prava mešanica detektivke in ljubezenskih spletk. Ampak hej, marsikdaj deluje! (Če seveda nima prijatelj kakšnih svojih interesov in … jap, lahko se res zaplete. Previdno torej, komu zaupate!

Obojestranskost

Pa še tole: zmeraj laže priznamo svoja čustva, če domnevamo, da bodo dobro sprejeta. To pomeni, da je precej bolj verjetno, da vam bo nekdo pokazal, da ste mu všeč, če boste do njega prijazni, razumevajoči in pozorni.

P. S.: In če boste pri svojem detektivskem delu ugotovili, da simpatiji niste všeč ali da ji je všeč nekdo drug … ponosno dvignite glavo in si čestitajte, ker ste bili dovolj pogumni, da ste sploh poizvedovali.

Čeprav boste žalostni, verjemite, da ni razloga za obup, ker se nekoč vsakomur nasmehne sreča.

Mnenja pilovk in pilovcev

11-letna Zaljubljenka nam je pisala:

»Imam eno vprašanje, če bi mi lahko pomagali. Sem v enega mojega sošolca in ne vem, ali je on tudi zaljubljen vame. Imate mogoče kakšne izkušnje? Da bi mi lahko svetovali? Ker zanima me, kako ti fant pokaže, da je zaljubljen vate?«

Hoj, Zaljubljenka! Fant lahko to kaže na različne načine. Npr. – je do tebe zelo prijazen (te kdaj gleda, brani pred kom ...) – nekateri kažejo to z igrivostjo (kdaj nagajajo, ker se hočejo narditi kul ...). Lahko ga pa kdaj tak ko sta sama, vprašaš, če kej čuti do tebe. Tak je nardu en moj sošolc sošolki. Pol ti samo reče ja ali pa ne (ni nikakršne sramote). Upam, da sem ti pomagala. SREČNO!!!

Emmma Lava, 11 let

To se je zgodilo meni. Poslala sem mu pismo, kjer sem napisala: vate sem zaljubljena – malo srednje – veliko. Jaz sem obkrožila veliko. Ko sem dobila pismo nazaj, sem ugotovila, da je obkrožil veliko. Zelo sem bila vesela in zdaj s tem fantom hodiva. Lahko me posnemaš.

Obožujem pil, 13 let

Jaz sem imela podobno izkušnjo, ampak je že mimo, saj sem simpatiji povedala, da sem vanjo in mi je odgovorila samo, da ni vame, tako da če imaš dovolj poguma in si želiš, lahko narediš enako. Jaz sem se prej posvetovala še s prijatelji!

toffi246, 12 let

Živjo, Zaljubljenka. Ja, problemi s fanti. Vse smo se že srečale s temi problemi. Pozorno ga opazuj – te kdaj na skrivnem gleda, ko pa ga pogledaš ti, odmakne pogled – se ob tebi obnaša drugače kot v družbi drugih deklet? Potem pa sta tu še 2 tipa fantov: eni se svoji simpatiji, če se da, izognejo, drugi pa želijo biti ves čas pri njej. Poskusi ga občasno pogledati (čeprav verjamem, da to že počneš in opazuj njegovo reakcijo. Zardi? Odmakne pogled? Predvsem pa previdno – zaljubljeni fantje so občutljiva bitja. Srečno <3

Hermi, 12 let

Pozdravljena, zaljubljenka. Jaz ti najprej želim veliko sreče v ljubezni. Tudi jaz sem imela kar nekaj takšnih težav, a sem jih rešila. Fant ti pokaže, da si mu všeč z lepimi pogledi. Tudi takrat, ko se pogovarjata in zardi v obraz. Poskusi se pogovarjati z njim in se mu čim bolj približati. Vso srečo ti želim!

Tisa – Tisi, 16 let

Hojla! Svetujem ti, da se čim več pogovarjaš z njim, saj tako lahko ugotoviš, če si mu všeč. Če je malo »zmeden« v tvoji družbi, je to morda eden izmed znakov, da si mu všeč. Nekateri svoja čustva skrivajo in so lahko ob tebi čisto sproščeni, čeprav so zaljubljeni vate. Povprašaj malo sošolce in sošolke o tem, če je zaljubljen vate. Upam, da sem ti pomagala.

krofek, 11 let

Ojla! Žal ne vem preveč o tem, ampak ti svetujem kakšne spletne strani, katere ti lahko pomagajo ali pa mu lahko napišeš listek. Pri meni je delovalo, če te je strah, pa razmisli o možnostih, kaj lahko izgubiš ali pridobiš, če mu napišeš ... Upam, da sem pomagala.

Hermiona, 12 let

Torej, malo ga opazuj, bodita DOBRA prijatelja in boš videla, kako se do tebe obnaša. Znaki, da je zaljubljen v tebe so: te gleda, nima očesnega stika s teboj (to pomeni, da ga je sram), je sramežljiv pred teboj, te brani, je jezen/ljubosumen, ko se pogovarjaš z drugimi fanti, se obnaša drugače kot pri ostalih puncah, hoče sedeti s teboj, biti s teboj v skupini, hoče pridobiti tvojo pozornost (npr. ti vzame torbo). To niso vsi znaki, ampak nekaj najbolj razvidnih.

Lep pozdrav!

Bullet Journal FAN, 11 let

Najboljše je, da ga sama uprašaš, kokr jst. Če si pa bolj zaprt tip, pol pa prosi tvojo prijateljico, naj upraša njegovega prijatelja. Pa use je itak odvisno od njega, pa ne bit žalostna, če nima ista čustva kokr ti.

Čudna ženska, 12 let

Zdravo Zaljubljenka! Sama sicer nimam izkušenj s tem, to ti priznam, pa ti mogoče vseeno lahko pomagam. Tebe torej zanima, kako veš, da je fant zaljubljen vate? Meni se zdi, da to pokažejo na različne načine. Lahko so prijazni do tebe ali pa ti ves čas nagajajo oz. zafrkavajo, da bi prišli v center pozornosti. Lahko zardijo kot paradižnik, ko prideš mimo in te med poukom neprestano gledajo. Sicer lahko tudi čutiš napeto energijo v zraku, če sta na primer sama v neki sobi. In če se ti res zdi, da je v tebe, pa tudi če ni, in ti je všeč, potem sej veš, kaj ti bom rekla! Druži se z njim in vzpostavi prijateljsko vez, ker če je mogoče res v tebe, si ne upa on biti prvi in to začet. Sicer pa še en manjši nasvet: če si trdno prepričana, da ni vate, se ne pretvarjaj ali ne počni stvari, ki jih sicer ne, samo zato da bi mu bila všeč in ne bodi nekdo drug za nekoga, ki te mogoče sploh ni vreden, ok? Sicer pa vso srečo! Upam, da sem ti vsaj malo pomagala!

Littlehelper, 13 let

Jaz imam s tem slabe izkušnje. Fantove zaljubljenosti vate verjetno ne boš prepoznala. Najslabši način je, da svojo simpatijo kar direktno povprašaš o vsem skupaj (verjemi, saj sem poskusil, ampak me je zavrnila). Vso srečo pri ljubezenskih zadevah ti želim!

Fant, 13 let

Poklepetajmo:

12-letni Ojoj nam je pisal:

»Hej, mene nekaj zanima. ? Sem v 6. razredu in me ful zanimajo spolni odnosi, a si o tem ne upam vprašat staršev. Bi mi lahko razložili, kako to poteka in katere so vse zaščite?«

Tudi vas zanimajo spolni odnosi? Če vas še ne, preskočite tokratno temo meseca, in če je vaš odgovor ja, napišite, kar mislite, da veste, in odgovorite na vprašanje Oojoja. Napišite tudi, ali se o tem pogovarjate s starši ali ne.

Svoja mnenja ali izkušnje pošljite na **PIL, 1536 Ljubljana**, ali na e-naslov **pil@mkz.si**, s pripisom **MOJE MNENJE**. Lahko jih poveste tudi na spletni strani **www.pil.si**. Napišite svoje ime in koliko ste stari! Ti podatki bodo uporabljeni izključno za (morebitno) objavo v tej rubriki in bodo po objavi izbrisani. Upoštevali bomo odgovore, prispele do 25. aprila 2023.

Sestavila: Barbara Jarc | Ilustracija: Adriano Janežič

Kako veš, da je vate?

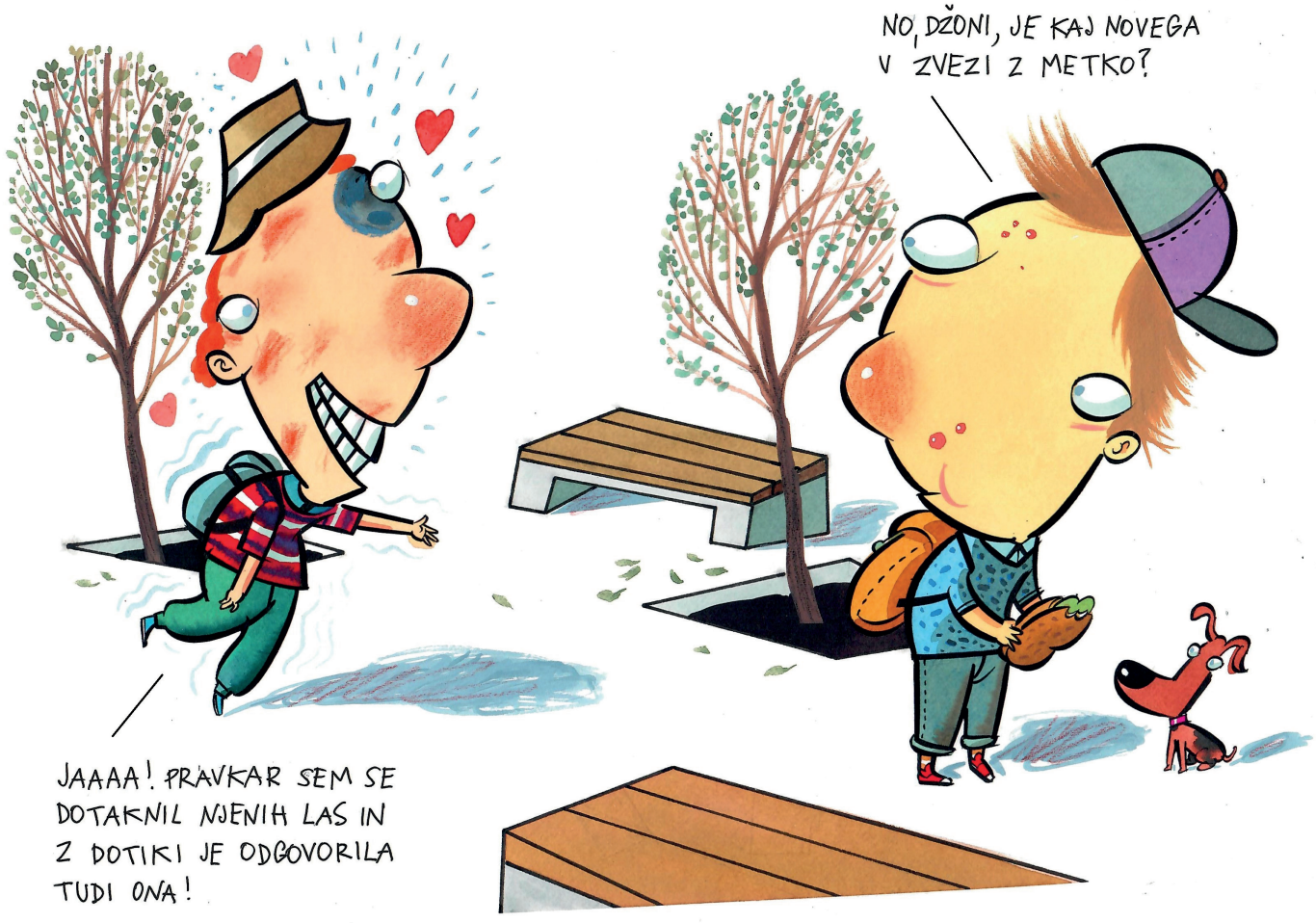

Za vse zaljubljence na tem svetu je najpomembnejše vprašanje, ali je tudi simpatija zaljubljena vanje. Kako veš, da je vate? Edini zares jasen odgovor ti lahko da zgolj simpatija. Če ti ne pove sama in če si je ne upaš vprašati (za kar se opogumi le redkokdo), si lahko pomagaš z različnimi izdajalskimi znamenji. Sicer ti ta na žalost ne morejo dati popolnoma jasnega odgovora, včasih gre namreč samo za prijateljstvo, za orientacijo je pa vendarle. Reši test in preveri, ali so ti sojenice naklonjene!

1. Če simpatijo ogovoriš ...

- ... se z veseljem zaplete v pogovor z mano.
- ... je precej redkobesedna in pogleduje proč.
- ... stisne rep med noge in jo ucvre daleč stran.

2. Se tvoja simpatija želi družiti s tabo?

- Večkrat pristopi k meni in mi kaj pove, me kaj vpraša, mi kaj pošlje ...
- Sicer veliko časa preživiva v istem prostoru (učilnici, telovadnici), a ne skupaj.
- B, kako naj pa to vem? Sva sicer v isti družbi, med sabo se pa ne druživa.

3. Ali simpatija ve, kako ti je ime, kje stanuješ, kdaj imaš rojstni dan ...?

- Ja, vse našteto. Je že bila pri meni na obisku.
- Za ime sem prepričan/a, za drugo pa ne, nimam objavljeno.
- Se bojim, da niti imena ne ve. Zaenkrat jo ovohavam od daleč ...

4. Ko si žalosten/žalostna ...

- ... simpatija to opazi in me poskuša razvedriti.
- ... simpatija ne pokaže, ali je to opazila ali ne.
- ... se simpatiji o tem niti ne sanja.

5. Na družabnih omrežjih je simpatija samo tvoja nema opazovalka.

- Kje pa! Velikokrat kaj pohvali, všečka, pokomentira ...
- Vsekakor je nema. In ne vem, kako zavzeto me opazuje.
- Na družabnih omrežjih nisva povezana.

6. Kaj pravijo prijatelji, kaj si o tebi misli simpatija?

- Pravijo, da je najbrž vame.
- Da se ji ne zdim napačen/napačna.
- Nič kaj dosti ne pravijo.

7. Te je simpatija že povabila na svoj rojstni dan?

- Ja, in to celo samo mene, me je peljala na tortico.
- Ja, znašel/znašla sem se med veliko povabljenci.
- Ne. Žal ne spadam med te srečneže.

8. Se te simpatija kdaj sama od sebe dotakne?

- Večkrat me prime za ramo, se dotakne moje dlani ...
- Hm, če je treba, pri telovadbi. Sicer pa ne.
- Ja, enkrat se me je pomotoma na avtobusu.

ČE SI ZBRAL/A NAJVEČ ♥:

Zelo zelo dobro ti kaže. S simpatijo se dobro poznata, kar je seveda prvi korak k temu, da se lahko splete kaj več. Veliko se družita, pogovarjata. Ve, kje si doma, in celo, kdaj imaš rojstni dan. Tega ne vemo za veliko ljudi, za tiste bližnje pa gotovo. Simpatija tudi opazi, kadar se ne počutiš dobro, in te poskuša razvedriti. Oboje je zelo lepo – že to, da opazi tvoja različna razpoloženja, še bolj pa, da te želi spraviti v boljšo voljo. In še rada se te kdaj dotakne. Očitno je rada v tvoji družbi in se ob tebi dobro počuti. Temelji za lep odnos so zelo obetavni!

ČE SI ZBRAL/A NAJVEČ ★:

S simpatijo vesta drug za drugega, kar je vsekakor dober začetek. Včasih smo zaljubljeni tudi v koga, ki sploh ne ve za nas, tako da se prejšnjemu stavku nikar ne smej. :) Večkrat se znajdeta v istem prostoru v isti družbi (morda sta sošolca ali obiskujeta isto obšolsko dejavnost), vendar se ne pogovarjata veliko. In tu nastopiš ti: če želiš kaj več, jo poskusi zaplesti v pogovor – o čem, kar jo zanima, ali še bolje, kar zanima vaju oba. Morda imata rada kužke ali karate ali gojenje črvov. Pohvali jo, ljudje imamo radi pohvale. Držimo pesti, da se iz tega le kaj izcimi!

ČE SI ZBRAL/A NAJVEČ ▲:

Če vzrok za simpatijino oddaljenost ni ohromljajoča trema kot posledica zatreskanosti vate, ti moramo žal obelodaniti, da simpatija očitno še ne ve za tvoj obstoj. Ojoj, a si se mogoče zacopal/a v kakšno zvezdnico/zvezdnika? No, če si se, nič hudega, veliko mladostnikov kdaj sanjari o znanih pevcih, igralkah ... potem pa se zaljubi v Brina ali Brino iz sosednje ulice. Skratka, če želiš v ljubezni požeti več uspeha, predlagamo, da s simpatijo stopiš v stik. Po možnosti v živo. Ljudje radi klepetamo o stvareh, ki nas zanimajo. In potem, korak za korakom ... morda kaj bo.

Besedilo: Urška Kaloper | **Riše:** Bojana Dimitrovski

Konec zveze

Zadnje čase mi ni več tako fino imeti fanta. Mislim, saj ni slabo, da me ne mučijo več skrbi, ali ga bom sploh kdaj našla, ampak nekako mi v njegovi družbi ni tako lepo, kot sem si predstavljala, da je, ko imaš nekoga rad.

Če povem po pravici, mi je kar nekam dolgočasno. Kadar sva s Tomom skupaj, namreč molčiva ali pa mi razlaga o igricah in nogometu. In prisežem, da med poslušanjem o točkah in ofsajdih običajno v mislih odplavam daleč stran in včasih niti ne opazim, kdaj sva spet preklopila na molk.

Toma ne zanima skoraj nič od tistega, kar zanima mene. Ne ljubi se mu razpravljati o modnih videih, o tem, da so sošolke pri telovadbi čisto brezveze zakuhale štalo, ali o res butasti nalogi za geografijo. Sumim, da se takrat, ko mu razlagam o Eminih histeričnih izpadih, tudi on malo iztelesi in v duhu odjadra neznano kam. Če se to zgodi, sem za hip jezna, ampak potem pomislim, da bi morala biti v resnici jezna tudi nase, ker počnem enako, samo v nasprotnih okoliščinah, in še več negativnih čustev do sebe res ne potrebujem, ker škodijo samopodobi. Zato samo globoko v mislih skomignem z rameni in skušam čim prej pozabiti.

In uf, kako divje žveči žvečilke, da lahko včasih kar slišiš, kako mu škripa čeljust! Ali kako si popravlja lase, medtem ko govori, čeprav ima tako kratke, da mu ne segajo niti čez ušesa, kaj šele čez oči, in niti ne vem, kaj ga sploh moti! In včasih, ko res pade v kakšno temo, vmes glasno srka vase slino in to je tako nagravžno, da se čisto vsakič zdrznem in globoko v sebi bruhnem! (Fuj. Še ko tole pišem, se moram kremžiti.)

Ne, tako si res nisem predstavljala srečnega razmerja. In ne, moj sanjski fant se v moji domišljiji pač nikoli ni slinil ali prežvekoval kot krava. Zato se velikokrat vprašam, kako sem se pravzaprav znašla v tem in predvsem, ali bi morala kaj narediti.

Ljubosumje?

»A si nora, Tom je najboljši fant, kar sem jih kdaj spoznala!«

Klara Jasna je zaljubljena v Toma, to zdaj že vemo, in najbrž bi mi moral biti pomemben znak, da nisem niti malo ljubosumna. Res pa je, da mi je prisegla, da je prijateljstvo prvo, da je najboljša prijateljica pomembnejša kot katerikoli fant na svetu in da nikoli, ampak res nikoli ne bi hodila s Tomom, če bi me to motilo.

Odgovorila sem ji, da ji tega zdaj še ne morem povedati, ker me življenje nenehno preseneča in v sebi kar naprej odkrivam čustva, ki so mi nova. Kaj pa vem, kako bi se počutila, če bi šla s Tomom res narazen in bi bile njemu všeč druge punce in bi bila med njimi tudi Klara Jasna. (Trenutno se tudi ob tem še malce zdrznem in globoko v sebi bruhnem.)

»Potem pa ne bodi nora in raje uživaj v tem, da imaš tako v redu fanta, kot je Tom!« mi je zabičala.

Glasno sem zavzdihnila. Bi jo rada videla, ja, koliko časa bi ona lahko poslušala o Minecraftu, preden bi se ji začelo kričati. (Čeprav. Enkrat je šla z nama s Tomom na bubble tea in je on napletal o nekih točkah in gradnjah in nečem, česar niti ne znam obnoviti, in mislim, da niti ni zaznavala, kaj pripoveduje, ker je strmela vanj, kot da je petindvajseto svetovno čudo, in je bilo videti, kot da občuduje predvsem, kako premika usta, medtem ko govori, ne pa dojema, kaj je dejansko prišlo iz njih.)

Sprememba?

Najbrž nima smisla pričakovati, da se bo Tom kdaj spremenil, vsaj ne v temelju. Tako kot jaz ne bom nikoli navdušena nogometašica, si ne predstavljam, da se bo on nekega dne zbudil in začel prebirati poezijo. (Ali vsaj stripe.) Pa tudi če se bo, ne vem, če mu bom še kdaj lahko ponudila žvečilko, ne da bi se mi pred očmi prikazovale goveje čeljusti. In tisto srkanje sline … kaj vem, mogoče je celo dedno! Brrr, ne, hvala.

Ampak saj ne vem, kdaj veš, da je to to, da res ni več rešitve. Ker kdo pa je popoln? Nihče. In ali ni nenajboljši fant vseeno boljši kot noben fant sploh? Sicer pa itak ne bi znala pustiti fanta, tudi če bi se odločila, da najina zveza nima prihodnosti. Ker kako to narediš? Ali je za to bolje izbrati sončen ali deževen dan? Petek ali ponedeljek? Ali moraš reči: *Ni se izteklo tako, kot sem pričakovala, čeprav si krasen fant?* Ali raje iskreno: *Malo mi greš na živce?*

Mogoče je pa bolje, če se mu preprosto nehaš oglašati na telefon in odgovarjati na sporočila … Ne, to je preveč grdo, čeprav bi bilo preprosto. Nekaj mu že moraš reči, ker je najhujše živeti v negotovosti, in tega ne bi privoščila niti fantu, ki bi ga pustila.

Kaj pa, če bi mu preprosto napisala, da …? Uf. Samo potem ne vem, če bi mu lahko pogledala v oči, ko bi se srečala. Ker srečala bi pač se, glede na to, da je moj sosed.

Cel cirkus je skratka s tem, če moraš s kom prekiniti zvezo. Zato je po mojem trenutno bolje, da še malo vztrajam. Ne nazadnje imam pa Toma tudi kar malo rada. In še luštkan je!

Deset dni pozneje …

Zmešalo se mi bo, Tom me že ves teden ignorira. Če ga kaj vprašam v šoli, mi odgovori z enozložnico. Če mu napišem sporočilo, da kaj od sebe šele naslednji dan. Največkrat natipka »nimam časa« ali »ne vem«. Na telefon se mi ne javi, potem mi sporoči le »nisem slišal«.

Nekaj je narobe. Vem, da je nekaj narobe. Še nikoli se ni tako dolgo delal, da me ni.

Konec me bo, prisežem.

Dvanajst dni pozneje …

Zmešalo se mi je.

Toma sem po šoli počakala pred njegovo hišo in mu rekla, da se morava pogovoriti.

»Vidim, da nočeš govoriti z mano, in zanima me, zakaj,« sem ga napadla, še preden je stopil na dovoz.

»Joj, si težka,« je zavzdihnil. »Včasih sem od tebe res utrujen.«

Globoko v sebi sem malo umrla in počutila sem se tako, da bi najraje tudi jaz zlezla v posteljo in se pokrila čez glavo.

»A hočeš, da nehava?«

To sem rekla bolj zato, ker sem bila užaljena, in ne zato ker bi mislila resno.

Ampak on je odgovoril: »Ja, rad bi, da nehava.«

Vzelo mi je tekst.

Mogoče tudi tla pod nogami.

Trinajst dni pozneje ...

Meša se mi. Neverjetno, da se ti lahko zaradi petih brezveznih besed, ja, rad, bi, da in nehava, sesuje svet.

Eno je, da razmišljaš, da bi šel z nekom narazen, in nekaj povsem drugega, ko se to res zgodi. Spet sem globoko v sebi bruhala, samo da je bil tokrat občutek totalno drugačen. Zdaj mi je bilo ob tem čisto zares malo slabo. In poleg tega mi je, se mi zdi, pokalo srce.

Eno je tudi, da ti razmišljaš o tem, da bi nekoga pustil, in nekaj povsem drugega, če drugi pusti tebe. Čeprav je končni rezultat enak, imaš v prvem primeru v mislih piko, v drugem pa vprašaje. Zakaj? Zakaj se je to zgodilo? V zadnjih štiriindvajsetih urah sem se to vprašala vsaj milijonkrat.

Da ne rečem, da sem se komaj zadržala, da nisem kampirala pred sosednjimi vrati.

Štirinajst dni pozneje ...

Končno sem zbrala pogum in Tomu napisala: »Zakaj sva šla narazen?«

Nisem zares pričakovala odgovora, ne nazadnje sem se že kar navadila, da z nekdanjim!!! (Ojej – na to se pa še nisem navadila) fantom ne komunicirava. A mi je odgovoril:

»Ni mi več bilo.«

Dobro, to je razlog.

Noben pameten razlog.

Ne čisto nerazumljiv razlog, ampak …

Ne, v resnici to ni razlog, to je izgovor in obupno slabo pojasnilo. Zato sem vrtala naprej:

»Zakaj ti pa ni več bilo?«

Saj ne vem, kaj sem hotela slišati. Da mu je ob meni dolgčas? Da se nimava o čem pogovarjati? Da nama je skupaj bedno?

Mogoče.

Ampak a veste, kaj sem v resnici slišala?

Nič. Čisto nič. Ker me je spet ignoriral.

V jezi sem naslednji dan blokirala njegovo številko in nalašč odvračala pogled od njegovega okna.

Čez tri tedne

Komaj sem se pobrala. A če ne bi bilo Klare Jasne, ki je poslušala vse, kar sem imela povedati, slabega, obupnega, žalostnega in tragičnega, in je pri tem kimala ne glede na to, ali se je z mano strinjala zelo ali pa malo manj, bi se še danes valjala v samopomilovanju.

»Boš že našla boljšega fanta, kot je Tom,« je obrnila ploščo. »Zaslužiš si nekoga, ki te bo imel res rad.«

Počasi sem se sprijaznila s tem, da me je dal na čevelj fant, o katerem sem že itak dvomila, čeprav me je še zmeraj malce grizlo, zakaj. Ampak Klara Jasna mi je pojasnila, da če je bilo meni v zvezi bedno, je moralo biti najbrž vsaj malo bedno tudi njemu in je pač presodil, da ni treba, da bi bilo tako. (To je sicer v bistvu zvenelo, kot da sta tako Klara Jasna kot Tom bistveno bolj zrela od mene, ampak sem ji kljub vsemu morala pritrditi.)

Razodetje

Potem pa sem nekega dne nič hudega sluteč postavala pred šolo, mislim, da sem čakala, da Klara Jasna konča izbirne vsebine, in ujela nič hudega misleč pogovor dveh ajevk, ki očitno nista opazili, da sem tam.

»A si slišala, da Tom že dva tedna hodi z Lino iz osmega a?« je rekla ena od njiju in druga je pokimala:

»Ja, zaradi nje je pustil tisto čudakinjo iz beja.«

Sem mislila, da me bo kap.

»Itak se mi je zdelo čudno, da je sploh bil z njo. Ful bolj ga vidim z Lino.«

Hrsk. V tistem sem zaslišala nenavaden zvok, kot bi se nekaj prelomilo na pol, in mislim, da je bilo to moje srce.

Hura za prijateljice!

Dogajanja, ki je sledilo, se spominjam, kot bi ga sanjala, prizori se izgubljajo v meglici. Mislim, da sem stekla za vogal, in tam me je objokano našla Klara Jasna.

»Kakšna zloba! In kakšen kreten,« sem cvilila in Klari Jasni prve pol ure ni bilo nič jasno.

Šele potem je iz mene izvlekla podrobno poročilo, in ko sem končala z zadnjim stavkom, ful bolj ga vidijo z Lino, se je sesedla poleg mene na rob pločnika.

»Kakšna zloba in kakšen kreten,« se je pridušala.

Kaj več pa ni bilo dodati. Čudakinja sem in ni čudno, da me je Tom pustil zaradi druge.

Ampak Klara Jasna je kljub temu siknila: »On je res tak kreten, še dobro, da si se ga znebila.« Resno me je pogledala. »Pravzaprav ni vreden ne tebe in ne mene. Ne morem verjeti, da nama je bil kdaj všeč.« Za hip sem pomislila, da se počuti enako prevarano kot jaz.

»Mogoče imam pa res še srečo,« sem prikimala in jo objela.

Čeprav sem še zmeraj precej nesrečna, namreč globoko v sebi vem, da sem v resnici srečen človek. Če je prijateljstvo prvo in je najboljša prijateljica pomembnejša kot katerikoli fant na svetu, potem sem jaz, ki imam najnajboljšo najboljšo prijateljico na svetu, v resnici zmagovalka!

Obenem pa srčno upam, da ima Lina rada igrice in nogomet.😉

Besedilo: Marina Dermastia | **Fotografije:** Shutterstock, Wikipedia

Krojaške mravlje – upravljavke velike podzemne kmetije

Vsak dan v tropskem gozdu ponuja velika in mala presenečenja, od velikih in majhnih rastlin do velikih in majhnih živali. Če kdo misli, da je majhno nezanimivo, se zelo moti. Med takimi majhnimi presenečenji so na primer avtoceste krojaških mravelj. Neskončna kolona mravelj kot vojska koraka tudi do več kilometrov v eno smer, druga kolona pa se s kosi listov, ki se velikokrat zdijo mnogo preveliki za njihova majhna telesca, vrača v drugo smer. Če sledimo taki avtocesti, odkrijemo še eno čudo razvoja živih bitij na našem planetu in spoznamo majhne lastnice velikega in zelo dejavnega kraljestva.

Avtocesta krojaških mravelj je lahko zelo dolga.

Jesti liste? Beda.

Krojaške mravlje je skupno ime za skoraj 50 vrst mravelj, ki pa imajo nekaj skupnega: s svojimi čeljustmi kot prave krojačice obrezujejo koščke listov rastlin in jih nosijo »štuporamo« v svoja domovanja. Listov pa ne jedo. Namesto tega jih prežvečijo in tako spreminjajo v zeleno pašteto, s katero gnojijo svojo podzemno njivo v posebnem razdelku mravljišča, na kateri gojijo glive. Krojaške mravlje so izjemne kmetovalke. Redno odstranjujejo spore gliv, ki jih ne marajo in so zašle na vrt, in prinašajo spore tistih, ki jih obožujejo. Kot bi sadile potaknjence rastlin.

Krojaške mravlje potrebujejo veliko gliv

Kolonije krojaških mravelj so velikanske, v njih je tudi več milijonov mravelj. Da imajo dovolj gliv za preživetje, v mravljišče na leto znosijo več deset ton listja.

Ko so mravlje lačne, le poberejo pridelek s svoje njive. Na njivi se hrani velikanska matica in mravlje iz vseh skupin.

Srednje velike krojaške mravlje imajo na vrhu glave zarezo, v katero namestijo koščke listov med nošnjo v mravljišče. Koščki listov imajo lahko tudi do dvajsetkrat večjo maso od mase telesa mravlje.

Na kmetiji krojaških mravelj vsak ve, kaj je njegovo delo

Delo na podzemni glivni kmetiji je timsko. V posameznem delovnem timu so štiri vrste mravelj, vsaka s svojim seznamom opravil. Jasno se ločijo po velikosti. Največje so vojaki, ki mravljišče branijo pred napadalci. Poleg te glavne naloge pa tudi čistijo glavne poti in pomagajo srednje velikim nositi zelo velike kose listov v mravljišče. Srednje velike so glavne nabiralke listov, ki jih obgrizejo in koščke znosijo v mravljišče. Majhne mravlje so pravi telesni stražarji kolone nosilk listov. Ves čas pregledujejo okolico kolone in divje napadajo vsakega, ki se ji približa. V podzemlju delo prevzamejo najmanjše krojaške mravlje. Te zgrizejo koščke prinesenih listov in jih oblikujejo v majhne diske. Diske namestijo na glive, ki nato rastejo z uporabo snovi v gnijočih listnih diskih. Male mravlje na kmetiji skrbijo tudi za čistočo, da glive ostajajo zdrave.

Čeljusti srednje velikih nabiralk listov so tako močne, da presekajo celo človeško kožo.

Uf, smrdi, verjetno je spet zgnila ena od gliv na njivi!

Krojaške mravlje se sporazumevajo s posebnimi dišavami, ki jih izločajo njihove žleze. Dišave so posebna sporočila, ki jih ena skupina mravelj pusti na določenem mestu, druga pa »prebere«, tako da jih pobere s tipalnicami. Dišave jim sporočajo, kam naj gredo pobrat liste, kje morajo počistiti njivo z odmrlimi glivami, ena od dišav je celo alarm, ki naznanja vdor nepovabljenih gostov v mravljišče.

Veliki premikajoči se list nad glavo krojaške mravlje je najljubši pogled grbaste mušice. In krojaška mravlja bi bila ob njenem napadu popolnoma nemočna. To pa se ne zgodi, saj telesni čuvaji v obliki majhnih mravelj grbasto mušico odženejo s pršenjem mravljinčne kisline.

Krojaške mravlje so tudi vzdrževalke življenjskih prostorov drugih rastlin

Rastline, ki jih obrezujejo krojaške mravlje v naravnem okolju, odpirajo svetel prostor za rast rastlin v podrasti.

Besedilo in fotografije: Al Vrezec

Tamariskovka

Koliko ptičjega sveta bomo še deležni v prihodnosti?

Že res, da je Ljubljansko barje izgubilo nekaj svoje nekdanje deviškosti, a še vedno so tu travniki, še vedno je tu narava, le ptic je vedno manj. Za tako drastične spremembe so bila nekoč potrebna stoletja, danes spremembe opazimo v eni generaciji. Pa vendar, anekdotična opazovanja in pripovedi o tem, kako je bilo vsega nekoč obilo, danes pa ničesar več ni, so lahko vendarle varljiva. Le podatki, na katerih temelji znanost, nam lahko zanesljivo pokažejo, kaj se zares dogaja.

Dlesk

Kaj nam pove več kot tri milijone zbranih podatkov o pticah v Sloveniji?

Obročkovalci Slovenskega centra za obročkanje ptičev v Prirodoslovnem muzeju Slovenije ptice spremljajo že od leta 1927. Ptice lovijo zlasti v času jesenske selitve med avgustom in novembrom. Ujeto ptico označijo z aluminijastim obročkom z edinstveno številko. Če ptico nato ujamejo kje drugje, lahko na podlagi številke ugotovijo, od kod je priletela. Tako so slovenskega velikega skovika našli v Tuniziji, kmečko lastovko v Kamerunu, kobilarja sredi tropskega deževnega gozda v Kongu in belo štorkljo v Južnoafriški republiki, k nam pa so prispele ruske velike sinice, finske postovke in britanski mlinarčki. Z obročkanjem tako ugotavljamo selitvene poti ptic in kako so naši kraji povezani s tropsko Afriko in polarno Sibirijo. V podatkih o obročkanih pticah pa se skriva tudi podatek o tem, katere ptice so bile nekoč zares pogoste in kako številne so danes.

Domači vrabec

S statističnim modeliranjem potrjujemo, da je ptic danes zares manj

Statistična analiza podatkov, skritih v obročkih, nam je v skoraj dvajsetletnem obdobju postregla z alarmantnimi rezultati. Žal je potrdila, da izginjanje ptic ni le anekdotičen privid. Populacije več kot polovice vrst ptic pevk upadajo in le pri majhni peščici vrst smo zaznali povečanje. Najhitreje upadajo ptice vlažnih okolij. Za rečnega cvrčalca, ki je bil leta 2005 pogost gnezdilec Ljubljanskega barja, danes pa ga ni nikjer več, so obročkovalski podatki postregli z neverjetnim dokazom. Populacija vrste se v zadnjih dvajsetih letih zmanjšuje s trendom več kot 8 odstotkov na leto, pri podobnem kobiličarju pa je hitrost upadanja le za spoznanje manjša. Čeprav je tamariskovka pred desetletji na Ljubljanskem barju celo gnezdila, je danes s skoraj 9 odstotki letnega upada rekorderka med pticami, ki izginjajo.

Presenetljiva ugotovitev analize je, da pravzaprav upadajo skoraj vse ptice, tako mokrišče kot travniške in gozdne, tako žužkojede kot semenojede, tako selivke kot stalnice. Še najbolje so jo odnesle selivke na kratke razdalje in tiste vrste, ki niso izbirčne glede okolja, rečemo jim generalisti, kakršne so dlesk, plotni strnad in šmarnica. Na podlagi podatkov predvidevamo, da bo v prihodnosti prevladovalo le nekaj vrst ptic, druge pa bodo izginile ali postale silno redke.

Ne zapuščajmo prihodnjim generacijam sveta brez ptic

Morda bodo naši še nerojeni vnuki v svojih najstniških letih le še s težavo našli rjavega srakoperja, prosnika ali domačega vrabca, če ljudje, ki ta svet uničujemo, ne bomo spoznali, da hodimo v napačno smer. V smer, ki bo našim zanamcem zapustila opustošen, reven in pust svet, v katerem se bodo današnji opisi narave z vsemi zvoki ptičjega petja zdeli kot nenavadna pravljica.

Fotografije: Shutterstock

Odgovarja:

Tina Pihlar, dr. vet. med.

Veterinarki pišite na naslov:
PIL, 1536 Ljubljana, ali pil@mkz.si, s pripisom VETERINARKA, ali na www.pil.si.

Zdravo!

Najprej hvala za namenjen čas! Sicer me pa zanima, če mogoče kaj veste o majhnih oz. pritlikavih pujskih (največ 10–7 kg, ko odrastejo), ki jih lahko imaš tudi doma, mislim v hiši. Sama si res želim kakšnega, ker so mi res kjut!

ThinkingGirl, 12 let

Pozdravljena!

Z veseljem bom odgovorila na tvoje vprašanje. Sama poznam tri vrste manjših pujskov, ki jim rečemo pritlikavi, mini ali mikro pujski, in sicer so to vietnamski, gottingenski in ameriški pujsek. Ameriški pujsek je med najmanjšimi, saj v odraslosti doseže težo od 15 do 30 kilogramov. Mini pujski so postali zelo popularni hišni ljubljenčki, ker nimajo nobenega vonja, so izredno čisti, so zelo učljivi in so sposobni izvajati podobne trike kot psi. Prehranjujejo se enako kot domači pujsi. Ne hranimo jih z ostanki človeške hrane, temveč morajo dobiti kvalitetno krmo za pujse, saj imajo velikokrat težave z debelostjo. Živijo lahko zelo dolgo, do 18 let. Bi te pa opozorila, če bi se mogoče odločila za nakup takega pujska, da se dobro pozanimaš o pasmi ali velikosti samice in samca, ki sta se parila in imela potomstvo. Nekateri lastniki teh pujskov namreč prikrivajo njihovo pravo velikost (jih prodajajo za manjše), potem pa pri novih lastnikih kar naenkrat presežejo 30 kilogramov in več.

Imam eno bolj

tako čudno vprašanje, in sicer imamo doma 2 raci, ki sta lani dobili najprej enega in potem se drugega mladička, pač rački in ena je kr naenkrat umrla (približno po 1 tednu ali manj), druga je zdržala mesec in nato umrla še ona. Zdej me zanima, a je to normalno, kr mi smo mislili, da jo je racman mogoče kljunu ali kej tazga. Hvala!

bedol123, 11 let

Živijo!

Racman najverjetneje ni nič kriv. Mlade račke velikokrat zelo hitro poginejo zaradi virusnih bolezni. Ti virusi so zelo nevarni za mlade račke do četrtega tedna starosti, medtem ko pri odraslih ne povzročajo bolezni in pogina. Tisti, ki račke gojijo, se zato velikokrat odločijo za cepljenje.

Hej,

si super veterinarka in te res prosim za pomoč. Moj maček Tigy zelo pogosto bruha. Bruha koščke mačje hrane in zanima me, zakaj? Je možno, da mu kaj ne paše? Dajemo mu hrano Whiskas. Star pa je 5 let in pol. Kaj priporočaš, saj me skrbi, da bo kmalu poginil. Je to znak? Upam, da mi boš lahko pomagala.

PILORA, 11 let

Pozdravljena!

Če tvoj muc Tigy bruha že zelo dolgo, boš morala poiskati veterinarsko pomoč, saj je zanj to lahko zelo nevarno. Zaradi bruhanja ne dobi dovolj hranil, zato najverjetneje hujša, prav tako pa slabi njegova odpornost in lahko še dodatno zboli. Bruha lahko zaradi številnih, različnih vzrokov: neustrezna hrana, zajedavci, tujek v prebavilih, sladkorna bolezen, vnetje želodčne sluznice, bolezni jeter ali ledvic, vnetje trebušne slinavke. Veterinar bo opravil natančen klinični pregled in različne teste, da bo ugotovil vzrok in bo tvojega mucka lahko pozdravil.

Zdravo,

doma imam hrčka Bobija, ki je star 2 leti. V tem mesecu opažam, da mu odpada dlaka na glavi in po telesu se mu pojavljajo črne lise. Izbočene so približno pol centimetra. Opazila sem tudi, da ne vrti več kolesa in ne pride velikokrat iz svoje hiške. Zanima me, če me mora to kaj skrbeti, ker je imela moja prejšnja hrčica (njegova mamica) iste težave.

Lejlaa, 13 let

Zdravo, Leilaa!

Glede na omenjeno starost in klinične znake, ki si mi jih opisala (odpadanje dlake, obarvanje kože, neaktivnost), ima tvoj hrček Bobi najverjetneje obolenje nadledvične žleze. Pri tej bolezni ta žleza izloča preveč hormona kortizola, kar vodi v številne zdravstvene težave. Drugače pa bi odpadanje dlake lahko bilo tudi posledica stresa, zajedavcev ali bolezni ledvic.

Besedilo: Irena Duša

Kako zveni vesolje?

Vesolje je očarljivo za oko, sploh ko vprežemo zmogljive teleskope, ki razkrivajo prej nevidne skrivnosti. A kako se sliši? Vprašanje je malce bizarno, saj na splošno velja, da zvok ne more potovati skozi vakuum in zato v vesolju vlada smrtna tišina. A to očitno ne drži, pravijo astronomi, ki so pogruntali, kako obdelati za človeško uho sicer neslišno oddaljeno zvočno valovanje. Pri tem so si dovolili še nekaj umetniške svobode, saj so posamezne tone pripisali vizualnim podatkom iz optičnih, infrardečih in rentgenskih posnetkov. Vesoljska muzika je nastala v sodelovanju s kanadsko ekipo SYSTEM Sounds, ki je marca izdala prvi vesoljski album s 16 komadi in naslovom Universal Harmonies. Pri skladanju so se držali nekaj preprostih pravil, tako na primer svetlejši deli prinesejo glasnejše tone, daljše valovne dolžine svetlobe (rdeči del spektra) predstavljajo nižji toni, krajše (modri del spektra) pa višji. A to je le začetek. Podoba je namreč dvodimenzionalna in ji manjka element časa, medtem ko je čas v glasbi bistven. Eden od načinov, ki so ga uporabili, je tonsko skeniranje fotografije od leve proti desni, 40 pik na sekundo. Gre torej za mešanico umetnosti in znanosti, ki bo ne le omogočila slepim in slabovidnim izkusiti čarobnost vesolja, ampak tudi vsem ostalim odprla nov način doživljanja naše širše okolice. Med drugim lahko po novem poslušate galaktični center Rimske ceste po predlogi teleskopov Chandra in Spitzer, ozvezdje Perzej in globoko polje – prvo so skomponirali iz infrardečih, drugo iz rentgenskih posnetkov.

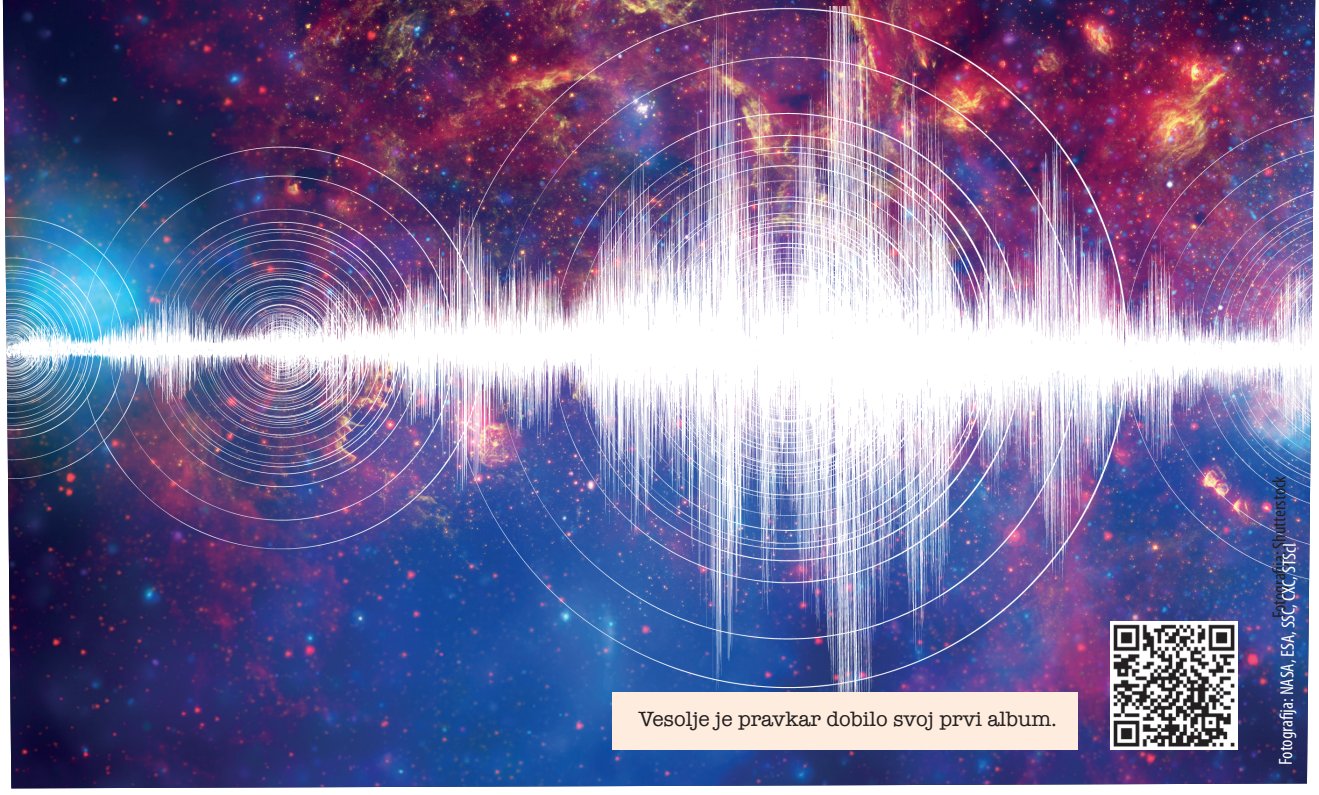

Vesolje je pravkar dobilo svoj prvi album.

Fotografija: NASA, ESA, SSC, CXC, STScI/Shutterstock

Od bitja srca je odvisno, ali se vam čas vleče ali beži

Možgani trajanje časa spremljajo, ne da bi se mi tega res zavedali. Pravzaprav nam delajo uslugo, saj se tako lahko posvetimo pomembnejšim rečem, na primer sanjarjenju. Zagotovo se vam je že zgodilo, da ste počeli kaj zanimivega, v določenem trenutku pa so vam možgani sporočili, da je minilo že kar nekaj časa in vas čaka naslednja obveznost. No, to je avtomatično spremljanje časa, za katero pa niso zadolženi le možgani, ampak tudi srce. Raziskave so pokazale, da je srce nekakšen metronom ali sekundni kazalec na uri, če hočete. Tako se ljudem, ki jim srce bije hitreje, stvari zdijo daljše, tistim s počasnejšim utripom pa hitrejše. Če vzamemo, da je en utrip časovna enota, je to logično: za bolj hitre vožnja z dvigalom na primer traja 20 časovnih enot, za tiste s počasnejšim srčnim utripom pa le 14.

Srčni utrip je ritem v možganih, ki šteje čas.

Fotografija: Shutterstock

Gigantski prapingvini

Na Novi Zelandiji so arheologi odkrili fosilne ostanke dveh do zdaj neznanih vrst pingvinov, ki so tehtali več kot 150 kg. To je trikrat več kot največji današnji pingvini (cesarski so težki med 22 in 45 kg) oziroma toliko kot povprečna gorila. Ostanki so stari nekje med 59,5 in 55,5 milijona let, po Zemlji so torej racali pet do 10 milijonov let po izumrtju kopenskih dinozavrov. Novo gigantsko vrsto so poimenovali *Kumimanu fordycei*, drugo, s 50 kilogrami še vedno večjo od največjega cesarskega pingvina, pa *Petradyptes stonehousei*. Obe imeni sta poklon biologom, paleobiologu dr. Ewanu Fordyceu in pokojnemu dr. Bernardu Stonehousu, prvemu biologu, ki je v naravi spremljal celoten reproduktivni cikel cesarskega pingvina.

Velikost je pingvinom prinesla številne prednosti: lahko so lovili večji plen in v mrzlih vodah lažje ohranjali telesno temperaturo.

Ilustracija: Simone Giovanardi

Podvodni grebeni iz potopljenih ladij

Osem let so raziskovalci z univerze v italijanski Bologni raziskovali razbitine ladje SS Thistlegorm, ki jo je nemški bombnik leta 1941 poslal na dno Rdečega morja. Ugotovili so, da so jo morski organizmi uspešno spremenili v umetni koralni greben, ki danes daje dom na desetinam podvodnih vrst. Od 72 vrst, ki bi jih lahko pričakovali na tem območju, so jih našli kar 71. Ribje populacije so poleg tega celotno raziskavo ostale stabilne. SS Thistlegorm sicer ni edina razbitina, ki so jo reciklirale morske živali, njeno raziskovanje pa je po mnenju znanstvenikov pomembno, ker so umetni grebeni v marsičem podobni naravnim. Če bomo o njih vedeli dovolj, bomo v prihodnje z gradnjo umetnih morda lahko pomagali pri obnovi naravnih, ki jih trenutno kar uspešno uničujemo.

Na ladji so se udomačile mehke korale, morene, veveričnjaki, morski netopirji, trnoboki, klovni in ustnače.

Fotografija: Wilfred Hdel/PLoS ONE

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografije:** arhiv Pila

Rok Gumzej (@GamingBrlog)

Rok Gumzej, ki na YouTubu ustvarja pod imenom @GamingBrlog, je TV-voditelj, gejmer, socialni pedagog, svetovalec pri čezmerni uporabi interneta in še kaj. Prvi video za svoj kanal je objavil pred skoraj desetimi leti in takrat postal eden prvih slovenskih gejming youtuberjev. Danes se na svojem kanalu ukvarja predvsem z oddajanjem v živo in je pravi naslov za vse, ki vas zanimajo videoigre, saj mu zanimivih dejstev o njih ne zmanjka. Trenutno ga lahko spremljate tudi v oddaji GG – Good game na Televiziji Slovenija, ki jo predstavljamo v rubriki Ekran.

Živjo, Rok! Si voditelj, gejmer, socialni pedagog, svetovalec in še kaj. Katere tri besede te najbolje opišejo?
Radovednost, odkritost in kreativnost. Krajše Rok. 😊

Trenutno te lahko spremljamo v novi seriji oddaj GG – Good game na Televiziji Slovenija. Kako bi pilovce prepričal, naj si serijo ogledajo?
To je prva slovenska oddaja o videoigrah! Igrali bomo Minecraft, Among Us, Valorant, Fall Guys in še kaj. V oddaji igralci predstavijo različne igre neigralcem. S tem lahko tudi ti dobiš kakšno idejo, kako svojo najljubšo igro predstaviti prijatelju, prijateljici, staršem ali pa starim staršem, da bi jo kdaj igrali skupaj.

Snemanja si navajen že z YouTuba. Kaj pa je bilo pri snemanju serije drugače kot pri snemanju za YouTube?
Pri snemanju oddaj za televizijo je potrebno veliko več opreme, kamer, oseb in priprav. Youtube dopušča veliko več svobode – časovno nisi omejen, napake so včasih celo dobrodošle in kvaliteta opreme ter kamer ni tako pomembna. Snemanje v studiu je veliko bolj strukturirano, slediš scenariju in izgovarjava besed mora biti pravilna. Največ preglavic mi je povzročalo prav to zadnje.

Si eden prvih gejming youtuberjev pri nas. Na tvojem GamingBrlog YouTube kanalu veliko oddajaš v živo. Kaj je namen teh oddajanj in zakaj so tako priljubljena?
Oddajanje v živo pomeni, da moje snemanje poteka v živo po spletu. To mi omogoča, da med igranjem klepetam. Z leti sem pridobil nekaj stalnih gledalcev ter z njimi zgradil odnos, zato snemam prav zaradi njih. Vprašam jih, kako je šel njihov dan, oni pa mi pomagajo pri reševanju ugank v igri. Gre za neko vrsto druženja, kjer gledalce zanima, kaj ali kako igraš, ali pa video vklopijo v ozadju, medtem ko opravljajo druge reči.

Kakšen je recept za uspešen gejming kanal na YouTubu?
Ne bi upal reči, da ga nujno poznam. Splet je še kar nepredvidljiv glede tega, kaj uspe in kaj ne. 😊 Zagotovo pa je potrebna vztrajnost. Gledalcem je pomembno, da oseba, ki jo radi gledajo, redno objavlja. Važna je tudi iskrenost in izbira ustrezne igre. Če igraš nekaj, kar ti ni všeč, in se v to siliš, bodo gledalci to opazili. Ne početi tega zaradi želje po velikem uspehu. Snemaj, ker rad/a snemaš, in bo že to samo po sebi uspeh.

Zakaj meniš, da so videoigre danes tako zelo priljubljene?
Ker so narejene, da so zabavne. Res zabavne. Včasih celo preveč in potem moramo paziti, da nam ne vzamejo preveč časa. Igre nam podajo tudi dobre izzive, ki jih v vsakdanu ne srečamo pogosto, in nas za njihovo reševanje tudi prijetno nagradijo. Igre so danes tudi priložnost za druženje, saj lahko v njih s prijatelji skupaj rešimo svet ali pa gradimo hišo. Le kdo tega ne bi rad počel?

OSEBNA IZKAZNICA:

Starost: **30 let**
Datum rojstva: **6. november 1992**
Zvezdno znamenje: **škorpijon**

Nam lahko zaupaš 3 zanimiva dejstva o videoigrah, ki so te najbolj presenetila?
1. Najbolj prodajana igra je Minecraft; prodali so 238 milijonov kopij. Na drugem mestu sta GTA V in Tetris.
2. Slovenski igralec Tai »TaySon« Starčič je v igri Fortnite dobil že več kot 1 milijon dolarjev nagrad.
3. Slovenija se pojavi v več video igrah. Npr. v igri PUBG, kjer je mapa Vikendi narejena po okolici Bleda (imajo tudi dino park!).

Katera videoigra je tvoja najljubša?
Izredno težko vprašanje. Celostno Elden Ring, za uganke The Return of the Obra Dinn, za zgodbo pa Mass Effect.

In katere videoigre bi svetoval začetnikom, torej tistim, ki do zdaj še niso igrali nobene?
Zagotovo Journey. Prijetna, lepa in enostavna. Brez kakršnekoli pomoči jo je igrala tudi moja mama, pa čeprav prej še nikoli ni držala kontrolerja v rokah.

Ker si sodelavec ekipe Centra pomoči pri prekomerni rabi interneta Logout, kjer pomagaš številnim mladostnikom, bolje kot marsikdo veš, da videoigre povzročajo tudi zasvojenost. Kako lahko prepoznamo, ali smo z igranjem zasvojeni?
Če imamo doma s starši dogovor, kdaj lahko igramo, ampak ga redno kršimo ali pa igramo na skrivaj, je to že lahko znak, da igranje ni več uravnoteženo. Ali pa ko opazimo, da ves svoj prosti čas porabimo za igranje (npr. ves vikend). Še posebej pa moramo biti pozorni, kadar igre postanejo naš edini način, kako se pomirimo v stresnih obdobjih. Ko vsak dan po več ur igramo, namesto da bi se lotili npr. domače naloge ali hišnih opravil, se naši možgani lahko hitro preveč navadijo na video igre.

Kakšni pa so koraki, če pri sebi ugotovimo, da smo zasvojeni z igranjem videoiger?
Za začetek omejimo igranje. Poskušamo skrajšati čas igranja in poskrbimo, da igranje ne posega v naš spanec. Lahko sklenemo tudi kakšen dogovor s starši in poskrbimo, da igramo šele, ko opravimo druge obveznosti. Če opazite, da bi vam pri tem prišla prav podpora, lahko obiščete tudi center Logout, ki v takšnih primerih ponuja brezplačna svetovanja.

Katere nasvete za zdravo igranje videoiger bi dal pilovcem?
Ne igrajte videoiger, da bi se s tem izognili obveznostim. Takrat igranje v resnici ne bo zabavno in bo namenjeno samo utišanju glasu, ki nas poskuša spraviti k obveznostim. Med igranjem pijte dovolj vode in si redno vzemite odmor. Kratko razgibavanje bo prispevalo tudi k boljšim igralskim sposobnostim!

Kakšen si bil v pilovskih letih?
Bil sem predvsem zmeden in prevečkrat zaljubljen. Že takrat sem igral igre. Moja najljubša je bila PES 2007, simulacija nogometa, ker smo s prijatelji med igranjem udarili marsikatero debato.

Kaj sicer še rad počneš v prostem času?
Potujem. Ravno sem se vrnil iz Tajvana. Rad tudi prebiram stripe in igram namizni tenis ter nogomet. Najraje pa ustvarjam – videe, tekst, risbe ter tudi recenzije odlične hrane, ki jo pripravlja moja punca.

Kakšna prihodnost po tvojem čaka videoigre?
Zagotovo svetla. Bolj pa me zanima prihodnost igralcev. Želim si, da bi znali igrati na uravnotežen način in skupaj brezskrbno in radovedno odkrivali digitalne svetove.

Spletne novičke:

VELIKI PILOV FESTIVAL

Končal se je veliki Pilov festival, na katerem ste se pilovci lahko pomerili v pisanju zgodb, poezije, fotografiranju, kuhanju in risanju. Do 31. marca smo na naši spletni strani pridno zbirali vaše izdelke. Vsaka kategorija bo postregla z dvema zmagovalcema, enim po vašem izboru ter drugim po izboru Pilove žirije. Zmagovalce bomo razglasili 15. aprila, trenutno pa lahko glasujete za svoje najljubše izdelke. Hvala vsem, ki ste sodelovali, in srečno!

LEPA AFNA JE POSTALA MAMICA

Ena najbolj priljubljenih spletnih zvezdnic pri nas, Lepa Afna, je februarja postala mamica, dobila je hčerkico. Družinica od takrat zelo uživa v skupnih trenutkih, ki jih Lea deli tudi na svojem Instagram profilu. Za prve dni z dojenčico je zapisala, da so bili najlepši dnevi njenega življenja. Mladi družinici želimo še veliko lepega in ji iz srca čestitamo za novo članico!

KAKŠNA JE SLUŽBA VPLIVNEŽA?

Ste se kdaj spraševali, kakšen je vsakdan vplivneža oz. influencerja? Ena naših najuspešnejših vplivnic Eva Centrih (@evinalepotilnica) je o tem spregovorila v podcastu Rožnata dolina. Voditeljici je zaupala, da gre za naporen poklic, saj si sam svoj šef in si težko vzameš čas za počitek. Ko se odpraviš na dopust, je to namreč najboljši čas za ustvarjanje novih vsebin – eksotični kraji so namreč super priložnost za zanimive videe in fotografije. Obvladati pa moraš ogromno stvari – snemanje, montažo, finance, vodenje, fotografiranje in še marsikaj. Ni tako enostavno, kot se zdi, kajne?

Besedilo: Matevž | **Fotografija:** arhiv Pila

PEVKA MESECA

PINK

Po štirih letih premora se je Alecia Beth Moore, ki jo bolje poznamo kot Pink, februarja vrnila z devetim studijskim albumom *Trustfall*. Pohvalili so ga tako kritiki kot poslušalci, saj se je v številnih državah uvrstil na prvo mesto glasbenih lestvic. Pevka, ki nas navdušuje že več kot dvajset let - prvi album *Can't Take Me Home* je izdala daljnega leta 2000 -, je z najnovejšega glasbenega izdelka izdala že dva singla, in sicer *Never Gonna Not Dance Again* in *Trustfall*. Na začetku poletja se bo podala na stadionsko glasbeno turnejo. Najbližje Sloveniji bo 1. in 2. julija na Dunaju ter 5. in 6. julija v Münchnu.

Najiskrenejši album

Pevka je o novem albumu povedala: »Mislim, da je to eden mojih najboljših albumov. Ob njegovem izidu se počutim, kot sem se ob izidu svojih najljubših albumov *Missundaztood* in *I'm Not Dead*. Poleg tega je *Trustfall* moj najiskrenejši album. Nad njim sem navdušena in vesela, da ste ga poslušalci tako dobro sprejeli.«

Vlakec smrti

Pevka je album ustvarjala kar tri leta, in sicer med pandemijo covida: »Tako kot drugi sem bila med pandemijo večinoma doma, z možem Careyjem in otrokoma Willow in Jamesonom. Družinsko življenje me je umirilo in mi dalo nov navdih. Vrstni red pesmi na novem albumu je zame zelo pomemben, saj odraža življenje, ki je kot vlakec smrti. Nekaj časa je lepo, zatem težko in spet lepo, pa potem neprijetno ter ponovno lepo.«

Odmisliti negativnosti

V nedavnem intervjuju je glede ustvarjanja albuma dodala: »Najprej sem napisala pesmi *Lost Cause* in *Never Gonna Not Dance Again*, ki sta bili moj odgovor na stres in utrujenost. Tudi če se bliža konec sveta, si bom nadela rolerje in se udeležila spletnega tečaja za mešanje koktajlov. Ne more mi biti mar ves čas, ampak se moram tudi zabavati in vsake toliko časa odmisliti negativnosti.«

Iskrena besedila

Pink je znana po tem, da so njena besedila zelo iskrena in se dotikajo tudi resnih tem, kot je zloraba drog, slaba samopodoba, zlorabljanje žensk, težave v zvezah in še bi lahko naštevali. »Jaz sem ena tistih oseb, ki misli na glas,« je povedala v nedavnem intervjuju.

Zanimivosti:

- Pink je ena najuspešnejših glasbenic vseh časov. Do zdaj je prodala 135 milijonov albumov, od tega 60 milijonov studijskih albumov in 75 milijonov singlov.
- Z možem Careyjem Hartom je že dvanajst let. V zvezi sta imela kar nekaj težav in nekaj časa nista bila skupaj.
- Njena otroka ne smeta imeti pametnih telefonov.
- Pevka ne mara družabnih omrežij. Ponudbo za sodelovanje s TikTokom je zavrnila.

»Pisanje pesmi je zame terapija, poleg tega pa menim, da je treba biti fer do poslušalcev, saj niso neumni in zelo hitro ugotovijo, ali je kdo iskren ali ne.«

Besedilo: Matevž | **Fotografije:** arhiv Pila

Rema in Selena Gomez: Calm Down

Redko se zgodi, da uspe afriški pesmi prodreti na globalni glasbeni trg. Nalezljivo spevnemu komadu *Calm Down* v izvedbi mladega Nigerijca Divina Ikuborja oziroma Reme pa je uspelo pred meseci navdušiti Evropo, saj se je v več državah uvrstil na vrh glasbenih lestvic. Za dodatno priljubljenost je poskrbela nova priredba pesmi, v kateri z 22-letnikom zapoje Selena Gomez. Rema je odločen, da je to le začetek in da bo z naslednjimi pesmimi osvojil ne le Evropo, ampak ves svet.

Svež glasbeni slog afrorave

Vesela pesem *Calm Down* prihaja z Removega prvenca Rave & Roses. Napisana je v slogu afrobeat oziroma afropop. To je izraz za pop glasbo iz zahodne Afrike. V Removi glasbi lahko slišimo tudi elemente arabske in indijske glasbe, svoj glasbeni slog pa mladenič imenuje afrorave. »S svojimi pesmimi prinašam svežino na afriško in svetovno glasbeno sceno,« je v nedavnem intervjuju povedal Rema.

Ljubezensko besedilo

Nigerijec je tudi izdal, o čem govori njegovo besedilo: »V *Calm Down* prepevam o tem, kako sem pred leti spoznal svojo punco. Bili smo na zabavi, kjer sem jo opazil. S svojo lepoto je izstopala. Ogovoril sem jo, začela sva se pogovarjati in plesati, a njeni prijatelji niso bili preveč navdušeni nad najinim druženjem, tudi ona je bila precej zadržana. Kljub temu mi jo je uspelo prepričati, da mi je zaupala. Ostala sva v stiku in kmalu zatem začela ljubezensko zvezo.«

Sodelovanje s Seleno Gomez

Glede sodelovanja s Seleno pa je nadarjeni glasbenik povedal: »S Seleno se poznava od leta 2020. Začelo se je, ko mi je poslala sporočilo, da je ljubiteljica moje glasbe. Odpisal sem ji, da imam tudi jaz rad njeno glasbo, in od takrat sva v stikih. Počaščen sem, da si je lani, ko sem jo poklical, ali bi hotela sodelovati pri novi različici pesmi *Calm Down*, vzela čas za to. Druženje z njo in snemanje je bilo zelo prijetno. Verjamem, da bova še kdaj sodelovala.«

Zanimivosti:

- Remove pesmi imajo več kot milijardo predvajanj na različnih glasbenih platformah.
- Prvo glasbeno pogodbo je podpisal leta 2019.
- Povedal je, da njegova glasba izraža norost, uporništvo in še posebej svobodo.
- Pri Removih štirinajstih letih je med operacijo umrl njegov starejši brat, pri petnajstih pa njegov oče, in to v še zdaj nepojasnjenih okoliščinah. Smrti sta družino pahnili v revščino. Pri sedemnajstih je Rema zbežal od doma v bližnjo državo Gano, da bi zaslužil za preživetje in začel glasbeno kariero. Ko je imel dovolj denarja, se je vrnil domov in iz dolgčasa začel ustvarjati pesmi.

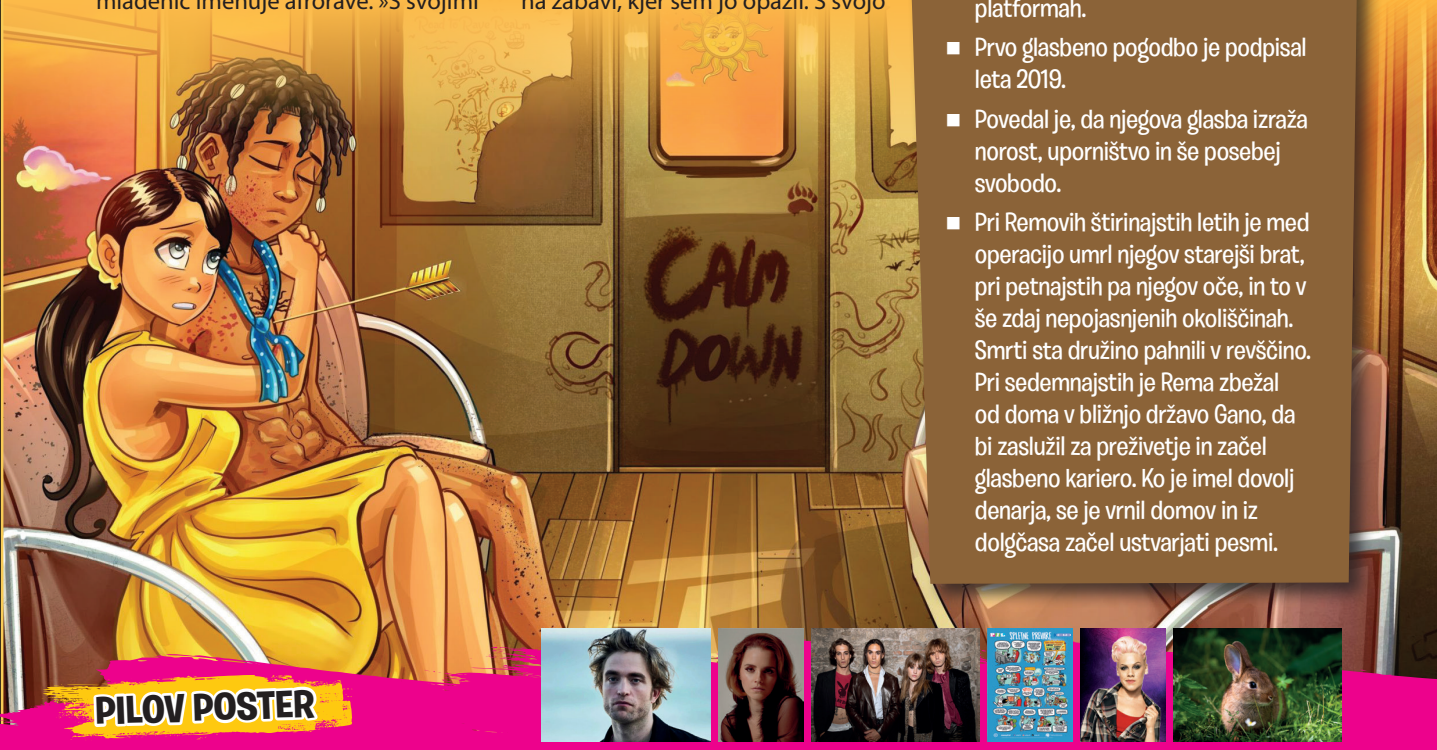

PILOV POSTER

Sobo si lahko opremite s posterji Roberta Pattisona, Emme Watson, skupine Maneskin, stripom Spletne prevare, Pink in zajčkom.
Kaj želiš obesiti na steno? Katera je tvoja najljubša žival? Pa najljubša glasbena skupina, pevka ali pevec? Najljubši športnik ali filmska zvezda? Pošlji svoj predlog na dopisnici (PIL, 1536 Ljubljana) ali po e-pošti pil@mkz.si, s pripisom **PILOV POSTER**. Predloge zbiramo tudi na **www.pil.si**. **Med predlogi bomo enega izžrebali.**

KAKO DOBRO JO POZNAŠ?

Rihanna

Besedilo: UK | **Fotografija:** arhiv Pila

1. S katerega otoka prihaja Rihanna?

a) S Cresa.
b) Z Barbadosa.
c) S Haitija.

2. Koliko je bila stara, ko so se njeni starši ločili?

a) Dve leti.
b) Sedemnajst let.
c) Štirinajst let.

3. Katero delo je opravljala v otroštvu?

a) Pomagala je na bencinski črpalki.
b) Prodajala je oblačila na stojnici.
c) Šivala je rokavice.

4. Kako se imenuje pesem, s katero je pri petnajstih zmagala v šovu talentov?

a) Hero (v izvirniku jo poje Mariah Carey).
b) I Will Always Love You (v izvirniku jo poje Whitney Houston).
c) Umbrella (v izvirniku jo poje Riha).

5. Kako se je imenoval njen prvi album?

a) Rain For My Umbrella.
b) Music Of The Sun.
c) Barbie-dos.

6. Komu je na začetku kariere pred koncerti ogrevala občinstvo?

a) Beyoncé.
b) Gwen Stefani.
c) Lady Gaga.

7. Kakšen vzdevek ima?

a) RiRi.
b) RiHi.
c) Roar.

8. Kdaj na njenem rojstnem otoku praznujejo »Rihannin dan«?

a) 22. februarja.
b) 31. januarja.
c) 20. februarja.

9. S čim se še ukvarja poleg petja?

a) Z vrtnarjenjem.
b) Ima kuharski blog.
c) Z dobrodelnostjo, podjetništvom in modo.

10. Komu je posvečena pesem Lift Me Up?

a) Pokojnemu igralcu Chadwicku Bosemanu oziroma vsem, ki so nas zapustili.
b) Črnemu panterju.
c) Kruti glasbeni industriji.

Pravilni odgovori: 1. b, 2. c, 3. b, 4. a, 5. b, 6. b, 7. a, 8. a, 9. c, 10. a.

Piše: Nika Osredkar | **Fotografija:** arhiv Pila

Najboljši remiksi

PREDVAJALNIK

Remiksi postajajo vse bolj priljubljeni. Gre za spremenjene različice izvirnih pesmi, ki pogosto postanejo še bolj priljubljene kot originali. Največkrat jih ustvarijo glasbeni producenti ali didžeji, ki jih določena pesem navdihne, da ji nadenejo novo preobleko in jo občinstvu predstavijo v novi luči. Tako se zgodi, da pesem, ki je že utonila v pozabo, ponovno navduši poslušalce.

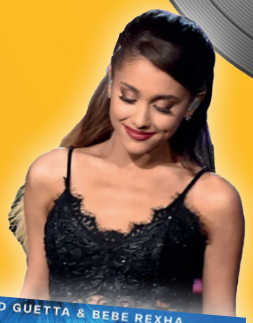

The Weeknd & Ariana Grande – Die For You (Remix)

Trenutno najbolj priljubljen remiks je pesem *Die For You*, pri kateri sta združila moči The Weeknd in Ariana Grande. The Weeknd je to pesem predstavil že leta 2016, lani pa je preplavila TikTok. Zaradi tega se je glasbenik odločil, da predstavi svežo različico, in k sodelovanju povabil Ariano Grande, ki je pesmi dodala svoj izjemni glas. Že kmalu po izidu se je ta ljubezenska pesem, v kateri si zaljubljenca povesta, da bi drug za drugega umrla, zavihtela na vrhove glasbenih lestvic, trenutno pa jo lahko slišiš na tako rekoč vseh radijskih postajah.

I'm Good (Blue) – David Guetta & Bebe Rexha

I'm Good (Blue) je priredba pesmi *Blue (Da Ba Dee)*, ki je bila leta 1998 velik hit. Za njen uspeh je zaslužen TikTok, kjer je pesem leta 2022 postala viralna, čeprav jo je David Guetta predstavil že na festivalu Ultra leta 2017. Zanimivo, kajne? Pravi dokaz, da je za uspeh treba počakati na pravi trenutek. Pesem je sicer himna zabav, saj je pevka v njej odločena, da se bo zvečer dobro zabavala in da je pri tem nič ne bo ustavilo. Sporočilo, da ne smemo pustiti, da bi nam karkoli pokvarilo dan, je nekaj, kar bi si morali vsi zapomniti. Se strinjaš?

Elton John, Dua Lipa – Cold Heart (PNAU Remix)

Elton John in Dua Lipa sta moči združila med pandemijo (na daljavo!) in predstavila pesem *Cold Heart (PNAU Remix)*. Gre za pesem, ki govori o ohlajajočem se prijateljskem odnosu, gotovo pa ste jo že večkrat slišali po radiu. Združuje več legendarnih pesmi Eltona Johna, med njimi tudi *Rocket Man* in *Sacrifice*. Gre torej za poseben remiks, ki združuje več pesmi. Kot kaže, je prav to recept za uspeh, saj je bila pesem lani ena najbolj poslušanih na digitalnih glasbenih platformah. Morda pa je trik v tem, da sta moči združila glasbena legenda Elton John in mlada talentirana glasbenica Dua Lipa.

Remiksi, remiksi, remiksi:

Lestvico ste soustvarili pilovci, ki ste pesmi predlagali na Pilovem spletnem forumu.

1. **Tracy Chapman -** FAST CAR (JONAS BLUE FT. DAKOTA REMIX)
2. **OMI -** CHEERLEADER (FELIX JAEHN REMIX)
3. **Alesso vs OneRepublic -** IF I LOSE MYSELF
4. **Mike Posner, Seeb -** I TOOK A PILL IN IBIZA (SEEB REMIX)
5. **Kygo & Whitney Houston -** HIGHER LOVE
6. **Megan Thee Stallion -** SAVAGE FT. BEYONCE
7. **Luis Fonsi, Daddy Yankee -** DESPACITO (REMIX FT. JUSTIN BIEBER)
8. **Billie Eilish -** BAD GUY (Z JUSTINOM BIEBERJEM)
9. **The Weeknd ft. Rosalia -** BLINDING LIGHTS
10. **Dua Lipa -** LEVITATING (FT. MADONNA IN MISSY ELLIOTT)

PILOVA LESTVICA

Na vrh domače lestvice so se povzpeli Joker Out s pesmima Carpe Diem in Barve oceana, BQL & Polkaholiki so tretji, Leopold I je na novo četrti, LPS pa so zdrsnili na peto mesto. Na vrhu tuje lestvice kraljujejo Måneskin, na drugo se je na novo uvrstila Miley Cyrus, tretja je GAYLE, četrta Taylor Swift, Imagine Dragons pa so na petem mestu. Lestvico je postavilo vaše glasovanje.

DOMAČA

1. **JOKER OUT** – CARPE DIEM
2. **JOKER OUT** – BARVE OCEANA
3. **BQL & POLKAHOLIKI** – LUČKE
4. **LEOPOLD I** – KINDERŠPIL
5. **LPS** – DISKO

TUJA

1. **MÅNESKIN** – BEGGIN'
2. **MILEY CYRUS** – FLOWERS
3. **GAYLE** – ABCDEFU
4. **TAYLOR SWIFT** – ANTI-HERO
5. **IMAGINE DRAGONS X JID** – ENEMY

Izbiramo Pilovo najljubšo skladbo! Katera pesem ti je najbolj všeč? Lahko glasuješ med naštetimi domačimi in tujimi skladbami, seveda pa lahko pošlješ tudi nove predloge in vplivaš na lestvico!

Nagradno vprašanje

Predlog pošlji **do 27. aprila 2023** na dopisnici (PIL, 1536 Ljubljana) ali po e-pošti na **pil@mkz.si**, s pripisom **PILOVA LESTVICA** oziroma **PILOV POSTER**. Glasuješ lahko tudi na spletnih straneh na **www.pil.si**.

Med prispelimi predlogi za Pilovo lestvico bo Chupa nagradil 5 izžrebancev. Med prispelimi predlogi za Pilov poster bomo nagradili 1 izžrebanca.

Več o varstvu osebnih podatkov, nagradah, pravilih nagradnih iger in nagrajencih na strani 5.

Besedilo: Petra Skrivarnik | **Fotografije:** arhiv Pila in glasbenikov

Niko Zorjan
pošteno potegnili za nos

Simpatična Prekmurka Nika Zorjan praznuje desetletnico pevske kariere. To pomlad tako nadaljuje turnejo po slovenskih krajih, na kateri navdušuje s svojimi največjimi uspešnicami. Niko pa so si pred kratkim pošteno privoščili tudi hrvaški youtuberji, ki so jo v sodelovanju z njeno sestro Evo vrgli na finto. Potegavščina je bila taka: Eva je šla skupaj z Niko na snemanje v Zagreb, s sabo pa je nesla nahrbtnik, ki naj bi ji ga dala prijateljica Lara, da ga v Zagrebu preda nekemu moškemu. A ko sta prišli do stanovanja, so ju tam pričakali štirje moški, ki so trdili, da so kriminalisti, in ju obtožili, da tihotapita drogo. Odprli so nahrbtnik in v njem je bila res bela snov, ki je spominjala na kokain. Nika je bila čisto iz sebe in se je branila na vse pretege, medtem ko je njena sestra Eva celo jokala (dobra igra, ni kaj). Na srečo so se že kmalu vsi skupaj smejali potegavščini, ki je pevki pošteno nagnala strah v kosti.

Joker out
napadajo Evropo

Skupina Joker Out se že pripravlja na najpomembnejši nastop v karieri, na Evrovizijo, ki bo maja. Kot kaže, imajo med evrovizijskimi navdušenci kar nekaj oboževalcev, saj je bila njihova pesem prejšnji mesec med najbolj gledanimi evrovizijskimi nastopi. Uradna evrovizijska stran je namreč na YouTubovem kanalu objavila kompilacijo najbolj gledanih nastopov in videospotov za februar in na ta seznam so se uvrstili tudi Joker Out z uspešnico Carpe Diem. Šlo je za lestvico predstavnikov na Evroviziji v zadnjih petnajstih letih, fantje pa so na njej zasedli deseto mesto. Da bi jih Evropa še bolje spoznala, so na svojem profilu na Instagramu začeli še eno simpatično akcijo. Sledilce iz tujih držav so pozvali, naj prevedejo refren pesmi Carpe Diem v njihov jezik. Tako imajo že objavljene prevode v številne jezike, med drugim v poljščino, finščino, angleščino, grščino, danščino in še v mnoge druge.

Eva Boto:
že tri leta zaljubljena v to malo kepico

Pevka Eva Boto je velika ljubiteljica živali, zato lahko njeni sledilci na Instagramu redno spremljajo tudi objave o maltežanu Luckyju. Prav te dni je njena ljubka bela kepica, ki jo spremlja v hribe, v službo na radiu in celo na intervjuje, praznovala tretji rojstni dan. Eva mu je seveda pripravila mini praznovanje in ga razvajala z njegovimi najljubšimi priboljški. Na vprašanje, ali mu je tudi kaj lepega zapela, pa je v šali povedala: »Vedno ko začnem doma peti, me pogleda, vstane in gre v spalnico. Le kaj mi hoče s tem povedati?« Eva bo to pomlad na številnih odrih po Sloveniji, zato bo gotovo kmalu tudi blizu tvojega kraja.

Maja prihaja novi album Eda Sheerana

Najbolj znan rdečelasec na svetu Ed Sheeran niza hit za hitom. Trenutno prva mesta lestvic zaseda njegova velika uspešnica Celestial, že kmalu pa bomo lahko poslušali hite z novega albuma. Britanski glasbenik, ki je prejšnji mesec praznoval 32. rojstni dan, je naznanil, da bo album luč sveta ugledal 5. maja. Sheeran ga je ustvarjal kar deset let, saj je želel ustvariti popoln akustični album. Nosil bo naslov Substract, po njegovih besedah pa odpira vrata v njegovo dušo. Ob izidu bo naredil tudi manjšo turnejo po britanskih in evropskih koncertnih prizoriščih, ki bo tudi njegova edina to leto.

Selena Gomez
ponovno z največ sledilci na svetu

Priljubljena pevka in igralka Selena Gomez je ponovno kraljica Instagrama, saj je postala ženska z največ sledilci na svetu. Po novem se lahko pohvali s skoraj 400 milijoni sledilcev, s prestola pa je izrinila Kylie Jenner. Selena je sicer pred leti s telefona izbrisala svoj Instagram, saj je začel vplivati na njeno duševno zdravje, januarja pa se je odločila prekiniti štiriletni »post« in znova začela objavljati. Njena zadnja objava je dobila več kot 10 milijonov všečkov. A Instagram na njenem telefonu ni bil prav dolgo, saj je pred kratkim na TikToku napovedala, da potrebuje malo premora, in obljubila, da se kmalu spet vrne.

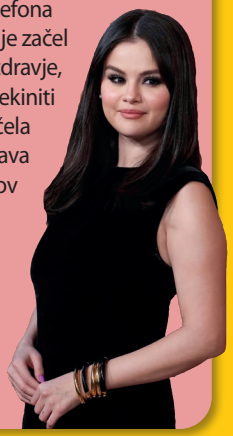

Justi Bieber
odpovedal turnejo

Kanadski zvezdnik Justin Bieber nima sreče z zdravjem. Lani je moral zaradi redkega sindroma Ramsaya Hunta, ki je paraliziral njegovo desno stran obraza, prekiniti svetovno turnejo. Čeprav se je že mesec po prekinitvi vrnil na odrske deske in med drugim nastopil tudi v naši sosednji državi Italiji, mu telo ni sledilo. Zaradi izčrpanosti in izgorelosti je zdaj dokončno odpovedal turnejo. Veseli smo, da je postavil zdravje na prvo mesto, in držimo pesti, da bo kmalu spet na odrih. Po možnosti blizu nas.

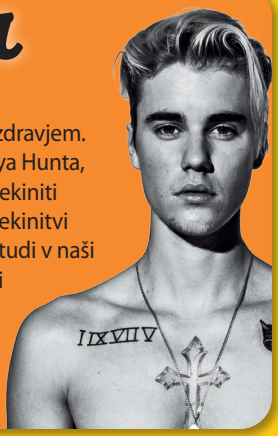

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografija:** arhiv Pila

Amy Winehouse

Amy Winehouse je bila angleška pevka, ki je rada kombinirala različne glasbene žanre in navduševala s svojo edinstveno barvo glasu. V kratkem času je požela ogromen uspeh, na katerega pa ni bila pripravljena. Za razliko od mnogih sama ni uživala v slavi in noben uspeh ni bil dovolj, da bi to spremenil. Amy velja za eno najboljših pevk vseh časov, njeno zgodbo pa lahko spoznate tudi v izvrstnem dokumentarnem filmu Amy.

Leta delovanja: 1997–2011
Glasbeni žanr: soul, R&B, jazz
Najbolj znane pesmi: *Sou Know I'm No Good, Valerie, Back To Black, Love Is A Losing Game, Rehab, Tears Dry On Their Own*

Glasbeni začetki

Amy se je rodila na obrobju Londona 14. septembra 1983. Že od mladih nog je bila obkrožena z glasbo, saj je bilo kar nekaj njenih sorodnikov jazz glasbenikov. Amy je odrasla ob poslušanju raznolike glasbe in pri trinajstih letih dobila svojo prvo kitaro. Dobila je tudi štipendijo na ugledni šoli, a so jo izključili, ker se ni dovolj učila in ker si je preluknjala nos. Istega leta, ko je imela 16 let, je njen sošolec, pop pevec Tyler James, glasbeni založbi pokazal njene demo posnetke in Amy so takoj ponudili pogodbo.

Izjemen uspeh

Svoj debitantski album je izdala leta 2003, naslovila pa ga je Frank, po svojem vzorniku pevcu Franku Sinatri. Album je navdušil kritike in prejel kar nekaj nagrad in nominacij. Leta 2006 je sledil izjemno uspešen album *Back to Black*, s katerega prihaja uspešnica *Rehab*. Amy je povedala, da jo je napisala za šalo, pesem pa govori o tem, kako jo prepričujejo, naj se vključi v rehabilitacijo od drog in alkohola, sama pa tega ne želi. Album je prejel številne prestižne nagrade, med drugim tudi pet nagrad grammy, dolgo časa preživel visoko na glasbenih lestvicah in postal eden najbolje prodajanih albumov.

Težave v zasebnem življenju

Z uspehom so prišle tudi težave v zasebnem življenju, ki jim ni bilo videti konca. Amy je že kmalu po tem, ko se je začela pojavljati v javnosti, veljala za *party dekle*, saj so jo paparazzi večkrat ujeli, ko se je pijana vračala iz klubov. Včasih je bila pijana tudi na koncertih in nastopih na televiziji, zato ni mogla odpeti celotnega programa, zlorabljala pa je tudi droge.

Tragičen konec

Njeni bližnji so se več let trudili, da bi premagala odvisnost, a ji to žal ni uspelo. 23. julija 2011 je umrla od zastrupitve z alkoholom in sprožila val žalovanja po svetu. Trenutno razvijajo tehnologijo hologramov, ki bi omogočila, da bi ustvarili 3D-Amy in jo sprogramirali, da bi pela pred občinstvom. Napovedujejo, da bo taka turneja mogoča že kmalu. Do takrat pa Amy živi v svoji glasbi in srcih oboževalcev po svetu.

Zanimivosti:

- Ko je bila stara 10 let, je za kratek čas ustanovila rap bend Sweet n' Sour.
- Prvi tatu si je dala narediti pri petnajstih letih.
- Ko je bila majhna, ni nikoli sanjarila o tem, da bi postala pevka. Želela je biti natakarica na kotalkah.
- Njen zadnji nastop pred smrtjo je bil v Beogradu.
- Ob smrti se je pridružila »klubu 27«, v katerega se uvrstijo slavni, ki umrejo pri 27 letih, na primer Kurt Kobain, Janis Joplin in Jim Morrison.
- Amy zaradi zlorabe drog leta 2008 ni smela v ZDA, da bi nastopila na podelitvi grammyjev. Tisti večer je osvojila 5 grammyjev, njen nastop pa so predvajali po satelitu.

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografije:** arhiv Pila

Robert Pattinson

Robert Pattinson nas je že pred leti navdušil z vlogo Cedrica Diggoryja v filmu Harry Potter in ognjeni kelih ter v filmih, posnetih po sagi Somrak. Od takrat smo ga lahko videli v številnih filmih, med drugim tudi lani v Batmanu, kjer je prevzel naslovno vlogo. Gre za igralca, ki mu je uspel preskok iz najstniških filmov v resnejše vloge in ki v sebi skriva ogromno talenta, znanja in presenečenj. Spoznajmo Roberta Pattinsona!

Dejstva o Robertu:

- Njegovo polno ime je Robert Douglas Thomas Pattinson.
- Rodil se je 12. maja 1986 v Londonu.
- Je mojster preobrazb, ki se z lahkoto prelevi v zelo raznolike vloge.
- Priznal je, da v intervjujih včasih laže. Lagal je na primer, da si nikoli ne umiva las in ne čisti svojega stanovanja. V nekem intervjuju je rekel, da ne telovadi, s čimer je zelo razjezil svojega osebnega trenerja.
- Ko je dobil vlogo Cedrica Diggoryja, je bil star 17 let. Izbrati je moral med tem, ali bo igral v filmu ali odšel študirat. Odločitev poznamo.
- Čeprav ima pestro kariero, ni še nikoli igral v kakšni seriji.
- Ukvarja se tudi z glasbo. Nekatere njegove pesmi lahko slišite v filmih o sagi Somrak.

Ko si igral v filmu Harry Potter in ognjeni kelih, si bil na začetku kariere. Ti je delo v takšnem filmu vlilo dodaten zagon za igralsko kariero?
Ja, res mi je. Takrat sem postal prepričan, da želim svoje življenje posvetiti igri.

Kako pa si se počutil na snemanju?
Nisem imel izkušenj, zato me je bilo precej strah. Spomnim se, da je bila prva scena, ki smo jo snemali, v labirintu in pred tem še nikoli nisem igral v prizorih, ki zahtevajo posebne učinke in kaskaderske elemente. Bilo je kar malo zastrašujoče.

Kako pa si se pripravljal na vlogo Cedrica Diggoryja?
Pred scenami sem boksal blazino in kričal vanjo. Ker sem imel na obrazu in rokah umetne rane, so mi jih morali maskerji nato popravljati. Na žalost takrat nisem imel izkušenj in nisem vedel, kako se zares vživeti v vlogo.

Sta si s Cedricom podobna?
Ne zares. Fantov, kot je Cedric, v šoli nisem maral. Nikoli nisem bil priljubljen, niso me izbrali za športne ekipe in nisem bil zelo vpet v obšolske aktivnosti.

Kakšno pa je bilo tvoje življenje po Harryju Potterju?
Po snemanju sem si zadal, da bom nekaj let igral v manjših filmih, da se naučim več o igranju. Ker pa sem dobil ponudbo za film Somrak, se to ni uresničilo. So mi pa izkušnje iz Harryja Potterja zelo pomagale pri pripravah na Somrak, ki je dosegel izjemen uspeh.

Lani smo te gledali v Batmanu. Kako je bilo prevzeti tako mogočno vlogo?
To je bil zame izjemen privilegij, saj sem se spomnil na vse izjemne igralce, ki so Batmana upodobili pred mano. Spomnim se, kakšen nor občutek je bil, ko sem se prvič oblekel v Batmanov kostum.

Kako pa si se pripravljal za to vlogo?
Tokrat sem se na vlogo pripravil tako, da sem prebral čim več stripov in se potrudil dodobra razumeti njegovo zgodbo.

Imaš kakšno zabavno anekdoto s snemanja?
Vsak dan snemanja sem iz kostuma ukradel nogavice. Na koncu so me že spraševali, kaj počnem s toliko pari nogavic. 😉

Besedilo: Jure Kreft | **Fotografije:** arhiv distributerjev

Reinfield

Gre za pošastno komedijo o Drakulovem zvestem služabniku Reinfieldu, mučenem pomočniku najbolj samovšečnega šefa v zgodovini, Drakule, ki ga upodobi dobitnik oskarja Nicolas Cage. Renfield je prisiljen priskrbeti plen svojemu gospodarju in izpolniti vsako njegovo zahtevo ne glede na to, kako ponižujoča je. In sedaj, po stoletjih služnosti, je Renfield pripravljen na življenje zunaj sence svojega Princa teme.

Meter pričakovanja

Romantika:
Smeh:
Akcija:
Strašljivost:
Globina:

Ozadje zgodbe o Drakuli

Vlad Dracul je bil resnična oseba: romunski voditelj in bojevnik, ki je hotel iz bojev med Turki in Madžari v 15. stoletju iztržiti zase toliko, kolikor je le mogoče. Na prestolu je bil v tem kaotičnem obdobju menjavanja oblasti le nekaj več kot šest let in v tem času je dal usmrtiti več kot 40 000 ljudi. Tako se je na njegovo ime navezala legenda o krvoločnem kralju, ki je v romanu prvič zaživela leta 1897 izpod peresa irskega pisca Brama Stockerja. Zgodba sicer nima več prav veliko skupnega z zgodovinskim ozadjem, Drakula pa je zaživel še v mnogih priredbah.

Mini intervju: Nicolas Cage

Nicolas Cage je igralec, ki mu je k poti do slave nekoliko pomagala sreča, saj je nečak slavnega režiserja Francisa Forda Coppole. A tudi sreča ni dovolj sama po sebi, strica je za vloge v filmih seveda moral prepričati s svojim talentom. Na srečo mu je uspelo in vloge so mu kmalu začeli ponujati tudi drugi režiserji.

- *Reinfield*
- v kinu od 13. 4. 2023
- komedija, fantazijski film
- V glavnih vlogah: Nicolas Cage, Nicholas Hoult, Awkwafina, Ben Schwartz
- ZDA

Kako si doživel vlogo Drakule v filmu Reinfield?

Vloge me je bilo nekoliko strah, saj je bila že tolikokrat uprizorjena, a ravno strah je lahko največji motivator. Ko se nečesa bojimo, je to razlog, da, dokler ne škodujemo sebi ali drugim, strašljivi stvari namenimo čas in energijo. To je res dober način, da rastemo in se učimo novih stvari.

Kako si zgradil svoj lik Drakule?

Videl sem uprizoritve Drakule, ki so bile precej slabe, in nekatere, ki so bile zelo dobre. Pogledal sem vse poskuse. Zgledoval sem se po mnogih igralcih, a še najbolj je name vplival Christopher Lee.

Dolgo si že na sceni. Kako gledaš na spreminjajoče se okolje filmske industrije v tvoji karieri?

Zame je nova generacija predvsem navdih. Danes je mogoče snemati filme tudi z mobilnim telefonom, kar je čudovito, saj je čedalje več inovacij in prostora za nove podvige. Čeprav takšna kreativna svoboda mnoge straši, je zame predvsem inspiracija.

Air: Nekaterim legendam je usojeno leteti

Meter pričakovanja

Romantika:
Smeh:
Akcija:
Strašljivost:
Globina:

Ljubitelji košarke ste gotovo že slišali za ime Michael Jordan, saj gre za enega najbolj znanih košarkarjev vseh časov. K njegovi slavi pa ni prispeval le njegov veliki talent, pač pa tudi sodelovanje z znamko Nike pri promociji njihovih superg. Film nam bo pokazal zakulisje sodelovanja, ki je, kljub veliko oviram, nazadnje koristilo vsem. Film je režiral Ben Affleck, ki ga sicer bolj poznamo kot igralca (in v njem tudi igra), na platnu pa bomo videli tudi slovitega Matta Damona.

- *Air*
- v kinu od 6. 4. 2023
- biografska drama
- v glavnih vlogah: Matt Damon, Ben Affleck, Viola Davis
- ZDA

Mama mafija

Meter pričakovanja

Romantika:
Smeh:
Akcija:
Strašljivost:
Globina:

Ste že slišali za Monico Belucci? Gre za eno najbolj razvpitih žensk na svetu, med drugim ji pripada rekord, da so ji kot najstarejši ženski v zgodovini pri njenih petdesetih letih leta 2015 podelili vlogo zapeljivke v Jamesu Bondu. Tokrat igra izkušeno mafijko, ki mora v posel v Italiji vpeljati naključno Američanko, mamo iz predmestja, ki podeduje mafijski imperij svojega dedka, saj je izbrana za novo voditeljico ene največjih kriminalnih združb na svetu. Lahko si mislite, da gre za popolno komedijo zmešnjav.

- *Mafia Mamma*
- v kinu od 27. 4. 2023
- akcijski film, komedija
- v glavnih vlogah: Toni Collette, Monica Bellucci, Sophia Nomvete, Alessandro Bressanello
- ZDA, Italija

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografije:** arhiv distributerja

GG: BOŠTJAN NIPIČ – NIPKE

Voditelj: Rok Gumzej
Število sezon: 1
Na sporedu: od leta 2023
Žanr: mladinska dokumentarna serija
Država izvora: Slovenija
Jezik: slovenščina

»GG« ali »Good game« je izraz, s katerim si igralci spoštljivo izrekajo zahvalo za pošteno in prijetno igro, prav tak pa je tudi naslov nove slovenske serije oddaj o svetu videoiger, ki si jo od marca lahko ogledate na 1. programu Televizije Slovenija. V seriji bodo gejmerji skušali prepričati skeptike, da so videoigre super način za preživljanje prostega časa. Mislite, da jim bo uspelo?

Serijo lahko spremljaš na 1. programu **TV Slovenija.** Vsakih 14 dni sta zaporedoma na sporedu dve oddaji. Naslednje oddaje si lahko ogledaš 8. in 22. aprila ter 6. maja ob 10.45.

Vsebina

V novi slovenski mladinski dokumentarni seriji **GG – GOOD GAME** bodo gejmerji skušali prepričati skeptike, da je igranje videoiger legitimna prostočasna izbira, če se le držimo določenih pravil. V vsaki od desetih oddaj navdušenec nad videoigrami k igranju povabi nekoga, ki mu svet igric ni blizu, in ga skuša navdušiti za svoj način zabavnega preživljanja prostega časa. V seriji lahko spremljamo igričarski zmenek, družino, ki skuša k igranju pritegniti mamo, različne generacije, brata in sestro, pa tudi najboljše prijatelje. V pestrem dogajanju pride tako do sporov kot tudi do številnih zabavnih pripetljajev. Oddaje vodi **Rok Gumzej**, ki ga lahko spoznate v rubriki Spletne zvezde.

Zanimivosti o svetu videoiger

Več kot tretjina ljudi po svetu in več kot polovica Evropejcev se zabava z videoigrami. Povprečna starost igralcev je nekaj več kot 31 let, skoraj polovica v Evropi je žensk. Sicer je največ igričarjev v starostni skupini med 15 in 24 let, več kot petina igralcev pa je starih več kot 45 let. Skratka, igranje videoiger je med bolj priljubljenimi načini preživljanja prostega časa. Vas zanima še več? V seriji GG lahko ugotovite, v katerih videoigrah najdemo slovenske kraje in kako je, ko epidemija zajame videoigro.

Katere videoigre bodo igrali v oddajah?

V vsaki oddaji nas čaka nova videoigra. V prvi oddaji sta Nuša in Nipke igrala igro **Valorant**, Tinček in Eva pa sta skozi igro **Half Life: Alyx** spoznavala virtualno resničnost. Družina se je preizkusila v priljubljeni igri **Among Us**, Alja in Dora pa sta spoznavali igralski cosplay v igrici **Catherine**. V naslednjih oddajah bosta Benjamin in Nina na prvem zmenku igrala igro **League of Legends**, najstnica Ivona in 60-letni Bojan pa se bosta podala v svet igre **Minecraft**. Prijatelja Tim in Izidor se bosta pomerila v igri Fall Guys, Anton in Nejc pa bosta skušala posneti YouTube video o igranju igre **LEGO® The Hobbit**. Natalija bo skušala brata Maksa navdušiti za igro **Teamfight Tactics**, poklicna nogometašinja Izabela Križaj pa se bo preizkusila še v e-različici svojega najljubšega športa, igri **eFootball PES 2021**.

PIL

PINK

Fotografija: arhiv Pila

Fotografija: Shutterstock

PLUSI IN MINUSI DRUŽBENIH OMREŽIJ

Družbena omrežja so super, a ne verjemi vsemu, kar ti prikažejo. Res je, da je brskanje po TikToku, Instagramu in še kje prijetno razvedrilo. Vseeno pa vedi, da ni vse zlato, kar se sveti, in da imajo tudi družbena omrežja svoje slabosti. Lahko so koristen vir informacij in povezovanja, ampak če jih uporabljamo po pameti.

OGLASNO SPOROČILO

PREVEČ PRIJATELJEV IN PREMALO PRAVIH

Hej, saj razumemo, da je 1001 prijatelj oziroma sledilec nekaj, kar si tvoj profil več kot zasluži. Ampak – so res vsi tvoji prijatelji, ki ti priskočijo na pomoč, če jih rabiš? Jih sploh poznaš? Če imaš odprt profil in ti lahko sledi, kdor želi, se med »prijatelji« znajdejo zelo različni posamezniki. Zato priporočamo, da svoj profil nastaviš na »Zasebno« in da svoje dogodivščine deliš le s tistimi, ki jih poznaš.

ČE SURFAŠ DVE URI NA DAN, IMAŠ DVE URI MANJ

Ja, že od nekdaj ima dan samo 24 ur. Čas za družbena omrežja je lahko super zabaven, ampak potem ti ga ostane manj za kino, brcanje žoge s prijatelji, pa druženje s fanti in puncami v živo.

Ko je nekaj fino, je težko biti brez. To razumemo, ampak dajmo biti skupaj močnejši od Instagrama in TikToka. Velja? Poskusi biti najprej en dan v tednu brez tega. Poišči si drugo opravilo, poglej oddajo na TV ali odigraj kakšno dobro igro. Najmočnejši znajo odložiti svoj mobitel, zato da prihranijo nekaj časa zase. Torej znaš tudi ti.

NA TIKTOKU IN INSTAGRAMU IMAMO IDEALNO ŽIVLJENJE

Ja, možnost uporabe različnih filtrov je na družbenih omrežjih z razlogom. Mnogi tako prikazujejo popoln lajf, so lepi, uspešni, pametni, bogati. Imajo super tipa ali bejbo in pravkar se odpravljajo na dopust na Karibe. Ne verjemi čisto vsemu, kar kdo objavi, saj lahko takšne objave nastanejo tudi v domači kopalnici in so fejkane. In predvsem – ne presojaj sebe na podlagi takšnih ljudi. Ljudje te bodo cenili in imeli radi tudi, če ne boš zvezda Instagrama.

ČE SI V TEŽAVAH, NE DRŽI ZASE

Vsakdo se lahko znajde v stiski. Razlogov za to je več, stisko pa lahko povzročijo tudi družbena omrežja. Če se znajdeš v stiski, ti lahko pomagajo starši, pa tudi na spletni strani safe.si in na Tom telefonu, ki je namenjen otrokom in mladostnikom. Pokliči na brezplačno številko 116 111 ali pojdi na spletno stran e-tom.si.

Prihaja maj, ki velja za mesec ljubezni. Prav ljubezen pa nepridipravi na spletu izkoriščajo. O tem bomo pisali v prihodnji številki.

TelekomSlovenije

telekom.si

Telekom Slovenije, d.d. Ljubljana

Ilustracije, besedilo in fotografije: Tamara Bregar, Kaja Cajhen in Živa Rogelj, Narodna galerija

CVETOČE JAPONSKE ČEŠNJE

Vsako pomlad se na tisoče Japoncev in turistov zbere pod nasadi cvetočih češenj, da bi opazovali prelepe rožnato bele cvetove. Na Japonskem češnjam pravijo sakura. V nasprotju z našimi drevesi japonske češnje ne obrodijo.

Čas cvetenja češenj je tudi čas družabnih dogodkov. Prijatelji in družine se zbirajo pod drevesi, pripravljajo piknike in opazujejo cvetove. Takim dogodkom rečejo hanami. V trgovinah so takrat na voljo omejene izdaje izdelkov v roza embalažah: tudi rožnata sakura Pepsi-Cola in rožnata čokolada KitKat.

Češnje cvetijo le kratek čas, približno štirinajst dni, začetek cvetenja pa je odvisen od geografske lege. Vsako leto japonska meteorološka agencija izda napoved, podobno vremenski, kdaj naj bi češnje začele cveteti in kdaj naj bi dosegle višek cvetenja.

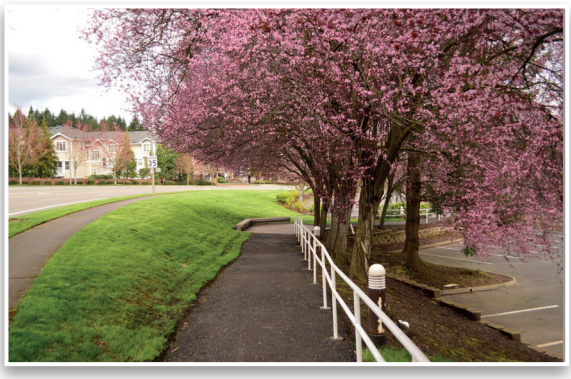

Na Japonskem so cvetoče češnje začeli častiti že pred več kot tisoč leti. Imajo veliko simbolnih pomenov in pogosto jih upodabljajo tudi v mangah in animejih.

Cvetoče češnje so lahko simbol novih začetkov; na Japonskem se šolsko leto začne v aprilu, zato je ta čas povezan z novimi priložnostmi in novimi prijateljstvi. Ko v animeju Clannad Okazaki zagleda Nagiso, se ozadje v hipu iz temnega spremeni v svetlo, češnjevi cvetovi pa se obarvajo rožnato. Ta sprememba predstavlja upanje, ki ga Nagisa prinese v Okazakijevo življenje.

Okazaki in Nagisa

Cvetoče češnje pomenijo tudi prijateljstvo. V Beyond the Boundary, ko junakinja Mirai sklene zavezništvo z nekdanjim sovražnikom Akihitom, z dreves začnejo padati češnjevi cvetovi.

Mirai in Akihito

PROJEKT SAKURA

Japonske češnje sakura, simbol Japonske, so bile zasajene tudi na različnih lokacijah v Sloveniji. Prvo češnjevo drevo je leta 2000 v Ljubljani posadila njena cesarska visokost princesa Sajako. V zadnjih dveh letih pa so – v spomin na olimpijske in paraolimpijske igre v Tokiu 2020 ter na 30. obletnico vzpostavitve diplomatskih odnosov med Japonsko in Slovenijo – nasadi japonskih češenj zabrsteli še v Grosupljem, Lendavi, Murski Soboti, Kočevju, Logatcu, na Bledu, v Domžalah, Postojni, Slovenj Gradcu, Radljah ob Dravi, Mariboru in še pred več ljubljanskimi fakultetami.

RISANJE PO KORAKIH

JAPONSKA ČEŠNJA – CVET

1. Najprej narišemo grobo konstrukcijo cveta, in sicer tako, da narišemo krog, ki nam bo služil kot vodilo za risanje cvetličnih listov. Potem narišemo še manjši krog v sredini, ki označuje vrat cveta in prašnike.

2. Na skici potem s puščicami označimo, v katero smer se bodo izraščali cvetni listi.

3. Iz točke, ki predstavlja sredino cveta, narišemo liste, ki se med seboj prekrivajo. Oblike listov prilagodimo cvetlici, ki jo rišemo.

4. Cvet je najtemnejši na narastišču listov, torej v točki, iz katere izhajajo vsi listi, zato tam dodamo več teksture.

Če želimo narisati cvetove iz različnih zornih kotov, potem prilagodimo osnovno skico in sredino cveta postavimo, kamor želimo. Če rišemo cvet iz stranskega pogleda (glej sliko 3), potem moramo biti pozorni na to, da je narastišče listov prekrito.

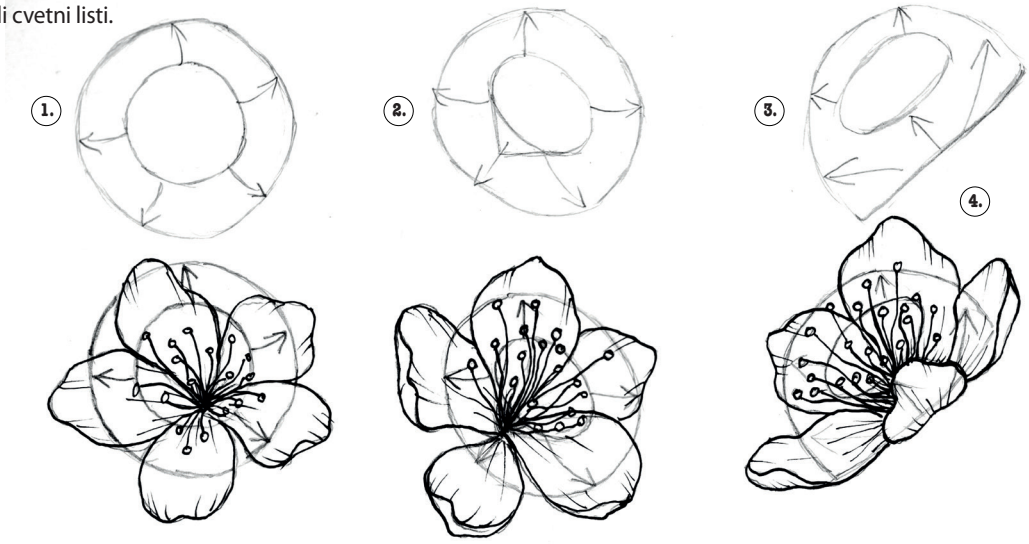

PO JAPONSKO

Češnja; češnjevo drevo; češnjev cvet

Izgovarjava: sakura

hiragana: さくら

pismenka: 桜

Piknik pod cvetočimi češnjami; opazovanje češnjevih cvetov

Izgovarjava: hanami

hiragana: はなみp

pismenka: 花見

POJDI NA HANAMI

14. aprila bo hanami v Radljah ob Dravi.

Neja Vidov, 2022

TEČAJI RISANJA MANGE

Vabljeni na tečaj risanja mange za mlade 12+ v Narodni galeriji. Risarsko predznanje ni potrebno. Naslednji tečaj bo potekal ob torkih od 25. aprila do 30. maja.

Piše: Pižama | Riše: Matej de Cecco

ŠNOFIJEVA DRUŠČINA: STRAŠNA HIŠA 8. DEL

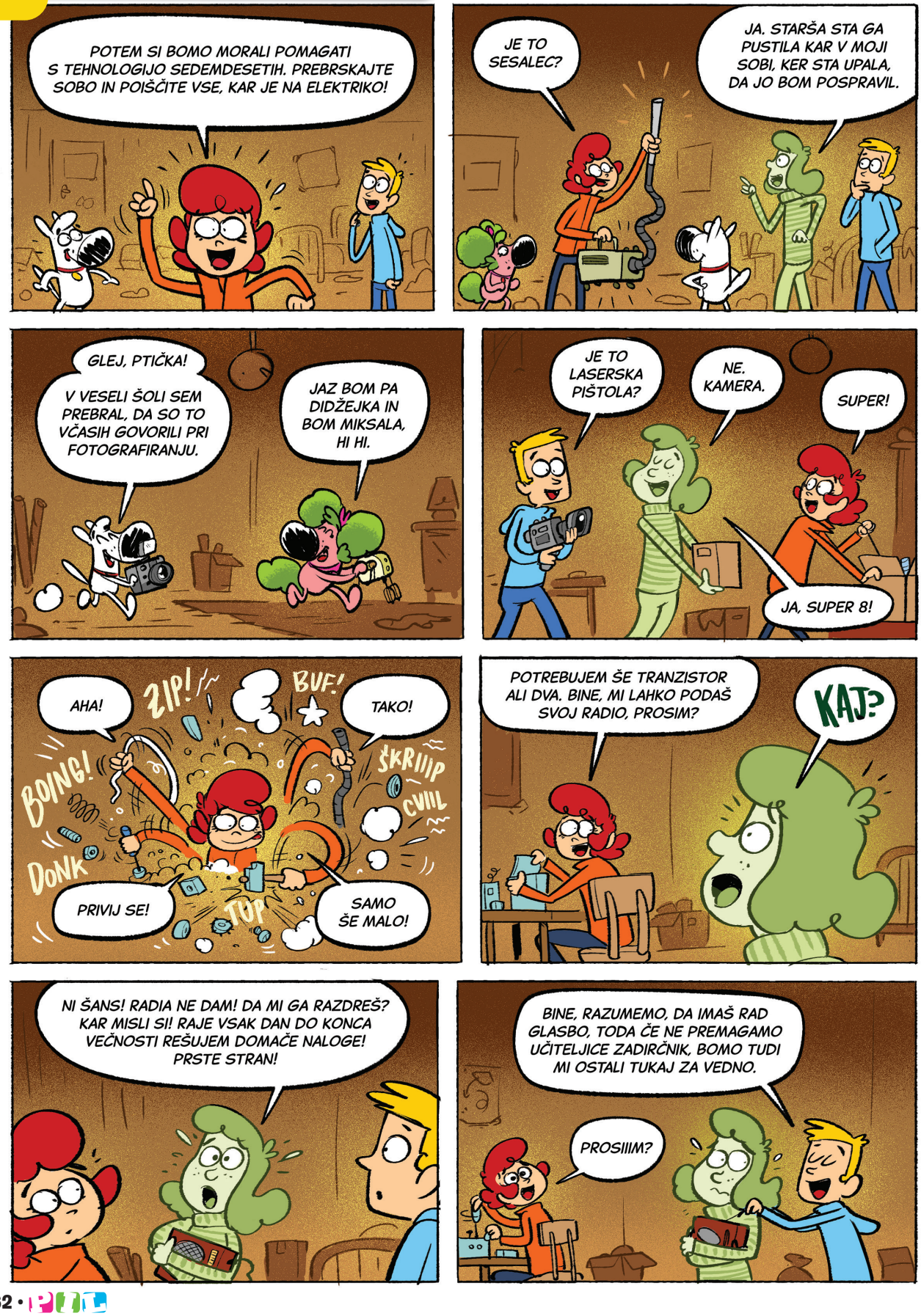

SE NADALJUJE...

RESNIČNA ZGODBA

Piše: Vinko Möderndorfer Riše: Mateja Korbar Šimić

STRAH

Sploh ne vem, kdaj sem zaspala.

Vem samo to, da sem se dolgo premetavala po postelji. Razmišljala sem o Blažu, kako sedi za mizo, kako ima roke položene pred sabo, kako je miren, resen … Povabil me je na zmenek! Tremo sem imela. Seveda sem bila že na mnogih zmenkih, ampak ta je nekaj posebnega. Spoznala sva se po internetu. In to je drugače. Pravzaprav nič ne vem o njem. Vem samo to, da sva se fino pogovarjala, da je zanimiv, da veliko ve in da naju, tako se mi zdi, zanimajo iste reči. Pa vseeno je drugače. Zdaj ga bom prvič srečala v živo. V tisti slaščičarni zadaj za šolo.

Ne vem, kdaj sem zaspala.

Ko sem se zbudila, je bila moja prva misel: Po šoli se bova dobila.

»Kaj se pa dogaja s tabo?!« me je vprašala mama.

»Kaj?! Nič.«

»Dobre volje si. Po navadi si že zjutraj namrgodena,« je rekla mama.

Namrgodena! Sem zavila z očmi. Joj, kje mama pobira takšne besede. Nič nisem odgovorila.

»Je vse v redu s tabo?« ni nehala.

»Jooooooj, če sem slabe volje, ti ni všeč, če sem dobre, ti ni všeč … Pa kaj bi radi od mene!«

»Ne, ne …« me je ustavila mama. »Zelo mi je všeč, da si dobre volje, da se smehljaš že navsezgodaj in da greš z veseljem v šolo. Samo premalokrat si taka. Zato sem začudena. Si zaljubljena?«

»Mamaaaaa!« sem zavila z očmi in zaloputnila vrata za sabo.

Ko sem hitela proti šoli, sem razmišljala, kako mi gre mama na živce, kadar tako naravnost vpraša. Kaj pa jo to sploh briga! Hkrati pa sem bila vesela. Ja, vesela, ker se že na daleč vidi, da sem … Da sem srečna. Ja, mogoče tudi zaljubljena. Mogoče pa sem samo vznemirjena zaradi zmenka. Nikoli se še nisem tako počutila. Malo imam treme, malo me je strah. Srce mi razbija. Komaj čakam, da bo konec pouka.

»Zakaj pa nista zmenjena v našem lokalu?« je bila začudena Vesna.

»Zato, ker bi naju vsi gledali,« sem ji odgovorila.

»Pa kaj! A ne smemo videti, s kom hodiš?! A je to skrivnost! Jaz sem se z vsemi mojimi tipčki dobila v Valeti.«

»Z Blažem sploh ne hodim,« sem ji odgovorila, »ker se bova danes prvič videla v živo. Zato še ni moj fant in tudi ne vem, če kdaj bo. Zato se mi zdi bolje, da se z njim dobim drugje.«

»Ampak tisti lokal je čisto zahojen. Samo starci so tam.«

»Saj je vseeno,« sem rekla in Vesnino vrtanje mi je šlo počasi na živce. »Mogoče bova pa potem šla kam drugam.«

»Hočeš, da te spremim?« je vprašala Vesna.

»Neeeeeeeeeee, si nora! Ne rabim bejbisiterke!«

»Mislim, ne bi te spremila v lokal. Samo do vrat.«

»Neeeeeee!«

Med poukom sem bila čisto zmedena. Stari za slovenščino me je vprašal: »Ajda, je vse v redu s tabo?«

Zardela sem. »Ja, ja.«

»Potem pa ne glej skozi okno! In se vsaj delaj, da me poslušaš.«

Med glavnim odmorom me je Vesna zagrabila za roko in me zvlekla v stranišče.

»Misliš kar taka tja?« me je vprašala in me postavila pred ogledalo.

»Kaj pa je narobe z mano?«

»Našminkali se bova. Da ne boš zgledala, kot da hodiš v peti razred,« je rekla in na umivalnik položila torbico s šminkami. »Petnajst minut imava časa,« je rekla. In še preden sem ji lahko odgovorila, da nočem, da ni treba, se je že lotila mojih ustnic. »Malo živo rdeče ne bo škodilo. Ustnice je treba poudarit. Fantje imajo to radi.«

»A ni preveč rdeča?« me je zaskrbelo.

»Ne. Rdeča je tako erotična. In naredi te malo starejšo, kar je okej.«

»Nočem!« sem rekla, pograbila papir za brisanje rok in si zdrgnila šminko z ustnic. »Takšna bom, kot sem v resnici. Nočem biti starejša!« sem bila odločna.

Vesna je bila užaljena. »Samo pomagati sem ti hotela. Mater si ena krava!«

Do konca pouka me ni hotela pogledati.

Ko je bilo konec zadnje ure, sem zmetala zvezke in knjige v torbo in se prva pognala iz razreda in na hodnik. Ko sem tekla po stopnicah navzdol, sem se na prehodu iz prvega nadstropja v pritličje ustavila. *Vesna je moja edina prijateljica*, sem pomislila. *Hotela mi je samo pomagati. Njej zaupam …* In sem jo počakala. Ko je šla mimo mene, sem stopila za njo in jo prijela za roko.

»Vesna, oprosti,« sem ji rekla, »saj vem, da si mi hotela samo pomagati, ampak nočem, da bi Blaž mislil, da se nekaj grem.«

»Če se malo našminkaš, to še ne pomeni, da nekoga osvajaš,« mi je odgovorila in ni bila več užaljena. Vesna je takšna super prijateljica. Nikoli dolgo ne kuha mule.

»A hočeš, da te spremim?« je bila spet navdušena.

»Ne,« sem jo takoj zavrnila.

»Mislim do začetka ulice, ne na dejt,« se je izgovorila.

»Ne, res ni treba. Samo še večjo tremo bom imela.«

»Prav, potem te bom pa počakala v Valeti.«

»Ne vem, kako dolgo bova tam. Mogoče bova samo na kratko, mogoče bova pa še kam šla. Pojma nimam. Vesna, to je prvi zmenek, prvič se bova z Blažem videla v živo.«

»Napiši mi esemes. Obvezno. Tudi če bosta kam šla, mi napiši.«

Zasmejala sem se: »Si pa radovedna!«

Tudi Vesna se je nasmehnila: »Taka pač sem,« je rekla in skomignila z rameni.

In sem šla na svoj prvi zmenek, ki se je najprej začel v virtualnem svetu zmenkarij. Vesna me je seveda vseeno spremila skoraj do začetka ulice.

»Stop!« sem rekla. »Od tu naprej grem sama!«

»Prav, no!« se je spačila. »Esemes!!« je še vzkliknila, se obrnila in šla nazaj proti šoli in lokalu Valeta.

Globoko sem zavzdihnila in zakoračila v stransko ulico.

Ob obeh straneh enosmerne ulice so bili parkirani avtomobili. Čisto na koncu ulice, že na naslednjem križišču, je bil lokal. Nekakšna slaščičarna. Zelo redko smo zahajali tja. Ne spomnim se, če sem sploh kdaj bila tam. Najbrž sem šla nekajkrat samo mimo.

Počasi sem se bližala lokalu. Cmok sem imela v grlu. Trema? Ja, najbrž. Kaj mu bom rekla? Mu dam roko? Se naj nasmehnem? Naj počakam, da mi on ponudi roko? Kaj se bova pogovarjala? Naj vstopim v slaščičarno? Naj ga počakam zunaj? Najbrž že sedi notri.

Pogledala bom skozi izložbeno okno, in če ga bom zagledala, bom vstopila, če ga ne bo, bom pa počakala zunaj. Gotovo je že prišel. In me čaka …

Prišla sem do slaščičarne.

Pred vhodom ni bilo nikogar. Malo dalje, na vogalu križišča, je stal možakar in kadil. Stopila sem bliže velikemu oknu in pogledala v notranjost. Lokal je bil skoraj prazen. V kotu sta sedeli dve gospe in se pogovarjali. Preostale mizice so bile nezasedene. Natakar je za pultom leno pomival kozarce.

Ni še prišel, sem pomislila, *počakala bom*.

»Ajda!« sem nenadoma za svojim hrbtom zaslišala hripav glas.

Obrnila sem se. Za mojim hrbtom je stal možakar. Tisti, ki sem ga videla, ko je stal na pločniku in kadil.

»Blaž me je poslal,« je rekel možakar in se nasmehnil. Bil je za glavo višji od mene. Plešast in debelušen. Umaknila sem se korak nazaj.

»Ajda, ne boj se. K Blažu te bom peljal.«

Srce mi je začelo močneje biti. Možakar pa se je smehljal. Tako čudno smehljal. Kot da se trudi biti zelo prijazen. Potem je stopil nazaj do roba pločnika in odprl zadnja vrata avtomobila. »Ne boj se. Sedi. K Blažu greva. Pričakuje te …«

Bila sem čisto otrpla. Od začudenja in od strahu. Nič nisem rekla, samo odkimala sem. Možakar pa je spet stopil za korak bliže k meni in stegnil svojo roko … »Blaž te vabi na čaj …« je rekel in me poskušal prijeti za roko.

Obrnila sem se in stekla.

Tekla sem navzgor po ulici. Bežala sem. Srce mi je razbijalo. Za sabo sem slišala možakarjev hripavi glas: »Ne boj se, Ajda …«

Prestrašena sem pritekla do lokala Valeta. Ustavila sem se in pogledala nazaj. Možakarja ni bilo za mano.

»Kaj se je zgodilo?« me je Vesna zagrabila za komolec. Trznila sem. Skoraj sem zakričala. Za hip sem mislila, da me je zagrabil možakar.

»En tip … me je hotel spraviti … v avto … da bi me odpeljal … k Blažu …« sem komaj izdavila.

»Prekleti pedofili!« je skoraj zakričala Vesna. »Si si zapomnila številko avtomobila?«

Odkimala sem.

»Poklicala bom policijo!«

»Neeee …« sem rekla in že sem videla mamo, kako zavija z očmi in kako se zgraža, ker sem sploh šla na takšen zmenek …

»Počakaj!« je rekla Vesna. »Grem pogledat, če je še tam. Si bom zapisala številko avtomobila! In bova prijavili pedofila! Kje je stal avto?«

»Takoj pri vhodu v slaščičarno!« sem ji povedala, in še preden sem ji lahko še rekla, da naj vse pusti pri miru, ker sem itak sama kriva, ker sem bila tako naivna, je že stekla po ulici.

Ko sem ostala sama pred *Valeto*, sem se začela tresti. Roke so se mi tresle. In noge. Usedla sem se za mizico. »Ajda!« me je poklical sošolec Peter, ki je z družbo sedel za sosednjo mizo. »Je vse v redu?«

Prikimala sem.

Sploh ne vem, koliko časa sem sedela tam … Vesna se je vrnila in se počila za mizico. »Ni ga več. Od daleč sem videla črn avto, ki je ravnokar zavil iz ulice. Prekleti prasci!« je še rekla.

»Kaj se je zgodilo? A vama je kdo težil?« se je od sosednje mizice oglasil Peter.

Vstala sem. »Nič! Vse je okej.« Pogledala sem Vesno: »Me spremiš?«

»A pokličem policijo?« mi Vesna med potjo proti domu ni dala miru.

»Kaj pa naj jim rečeva! Da sem bila tako butasta in šla na takšen dejt. Si predstavljaš mojo mamo in očeta! Mama mi bo očitala do konca življenja. Vsak dan do konca življenja jo bom poslušala, kako ni vedela, da sem tako neumna, kako sem jo razočarala … Očka dela pa na policiji. Smejali se mu bodo. Vesna, prisezi, da ne boš tega nobenemu povedala. Cela šola se bo delala norca iz mene!«

Vesna je s težavo prikimala. Samo upala sem lahko, da res ne bo nikomur povedala. Prosila sem jo, da me je spremila čisto do doma. Vse do vrat. Še vedno sem se tresla. Strah me je bilo. Ampak bo minilo.

»Kaj pa ti je?!« me je pričakala mama. »Zjutraj si bila dobre volje, zdaj si pa čisto bleda? Ti je slabo? Si bolna?«

»Neeeeeeeee!« sem zakričala in stekla v svojo sobo. Vrgla sem se na posteljo in zajokala. Seveda je mama prilezla za mano.

»Kaj je narobe?« je vrtala vame.

»Mamaaa … Vse je v redu. Pusti me!«

»A te je fant pustil? Vem, ja, ko te prvič zapustijo, je najhuje. Potem pa se navadiš.«

»Mamaaaaaaa, prosim. Zapri vrata za sabo.«

In je ubogala.

Ko sem se umirila, sem pogledala na telefon. Sedem neznanih klicev. In trije esemesi: *Ajda, oprosti, oprosti mi. Očeta sem poslal pote, ker nisem mogel … Oglasi se. Rad bi ti razložil. Vse ti bom povedal. Ne morem po esemesu. Prosim, oprosti.*

Njegovo številko sem dala med nezaželene klice.

Nikoli več se mu ne bom oglasila.

Pripravila: Katja Stergar v sodelovanju z Bralno značko
Slikovno gradivo: Mladinska knjiga

Dino Buzzati:

Slavna medvedja zasedba Sicilije

Prevod: Veronika Simoniti • Mladinska knjiga, 2021

Kralj Leoncij in vsi preostali

Tole je precej nenavadna zgodba o medvedih, malo v risbi, malo v pesmih in malo v zgodbi. A začetek je kot v gledališkem listu, saj avtor predstavi vse glavne junake knjige: kralja Leoncija, njegovega sinčka Tonia, medvede Jasmina, Solitra, Orjaka, Teofila in druge. Med ljudmi je zagotovo najpomembnejši čarovnik profesor De Ambrosius. Potem pa so tu še druga nenavadna bitja, od trola, mačkona Krvoloka do volkodlaka, morskega kačona in različnih prikazni.

Polnoč, vilinska ura! Iz najvišjega stolpa je duh v starodavni, zdaj že povsem polomljeni uri dvanajstkrat zamolklo odklenkal tenk tenk, in izpod okrušenih obokov so se odlepili oblaki netopirjev in se razpršili po gradu. Prav v tistem hipu je kralj Leoncij na čelu medvedjega rodu stopal po zapuščenih hodnikih in se čudil, kako to, da ni prižganih luči ne obloženih miz ne orkestrskih glasbenikov (kakor mu je bil obljubil De Ambrozius).

Kakšni glasbeniki neki!

Z velike pajčevine, ki je visela v kotu, se je odtrgal ducat prikazni: pomikale so se proti kralju Leonciju, medtem pa javkale in se pačile.

Medvedi, lahkoverne živali, je pomislil De Ambrozius, se bodo na smrt ustrašili. Vendar se je uštel. Prav zato, ker so bili medvedi preprosti in lahkoverni, so si te nenavadne prikazni radovedno ogledovali, to pa je bilo tudi vse. Zakaj bi se zbali? Prikazni niso imele ne zob ne oklov ne krempljev. In njihovi glasovi so bili, kot bi hukala sova.

»Glej, glej, rjuhe, ki kar same plešejo!« je vzkliknil neki medvedek.

»Pa ti, lepi robček, zakaj se tako zviraš?« je drug kosmatinec vprašal bledega duhca, ki se mu je motal okrog gobca.

Knjiga je bila kul, je zanimiva ter polna podatkov. **Moja ocena je 4.**
Maja Obrez

Seveda se nikoli ne znajdejo vsi na enem kupu, saj tudi najbolj pametni medvedje ne morejo zmagati proti vsem nasprotnikom naenkrat.

Zakaj sploh gredo medvedje z gora?

Ko kralju Leonciju lovca ugrabita sinka Tonia, se kralj zavije v žalost in prav nikomur ne pove, da Tonio ni padel z neke stene, ampak sta ga ugrabila človeka. Medvedje se ljudem izogibajo, medvedje ljudi ne potrebujejo in radi živijo v naravi, čisto tak je bil tudi kralj Leoncij. Na sinka je sicer mislil vsak dan, a šele ko je bila eno res hudo zimo lakota v gorah prehuda, se je skupaj z vsemi svojimi odpravil z gora. Ne v napad na ljudi, marveč da bi medvedje preživeli.

Knjiga mi je bila res zelo všeč, še posebej na koncu. Vsem knjigo zelo priporočam, ker je zelo zanimiva in zabavna.

Nika Posavec

Medvedje in ljudje

A z ljudmi je pogosto tako, da marsikaj razumejo napačno ali pa tako, kot si sami želijo. Ni minilo dolgo, pa so se medvedje že bojevali proti oboroženim vojakom – hmmm … kateri medved bi tako še kdaj zaupal ljudem?! Eni ugrabljajo mladičke, drugi streljajo, res zaupanja vredna in prijazna bitja. A medvedje si zares niso belili glave z ljudmi, čarovnik De Ambrosius pa je v zavezništvu z njimi videl dobro idejo – kot mnoge ljudi je tudi njega zanimala le lastna korist.

Pustolovščine

Kako se potem v nadaljevanju odvije zgodba kralja, čarovnika, vseh drugih medvedov in nenavadnih bitij, ki jih v knjigi ne manjka, vam ne izdam, je pa pogosto precej napeto. Ali kralj Leoncij najde sinka Tonia in gre z medvedi nazaj v gore, naj tudi ostane skrivnost. In to, v čem smo si ljudje in medvedi podobni, uf, o tem bi se dalo napisati še mnogo, ker šele preizkušnje pokažejo pravo naravo vseh bitij – tistih z več in tistih z manj dlake. In to tudi že veste, ampak nikoli ne pozabite – nihče ni povsem tak kot nekdo drug, čisto vsakdo vas lahko preseneti. Ko pa knjigo preberete, lahko poiščete še risanko z istim naslovom, ne prej, potem.

Bila mi je zelo všeč. Zato, ker je meni osebno napeta. Rada imam take knjige. Zelo sem uživala ob branju in se nekaj tudi naučila. **Zasluži si odlično oceno 5!**

Ajda Deželan

Krystyna Boglar:

Klementina ima rada rdečo

Prevod: Petra Brezinščak • Ilustracije: Bohdan Butenko • Mladinska knjiga, 2022

Ker ne izdajam skrivnosti, vam nikakor ne povem, kdo je Klementina in kako to, da se je izgubila v gozdu skupaj z deklico Malinko. Ona se je našla, no, našli so jo Marko, Ada in Polpet. In jo na neki način spet izgubili, a šele ko so izgubili drug drugega, pa ko sta se zaradi njih – in zlasti svoje radovednosti v nočni gozd podala in izgubila tudi Lan in Jan. Da se je v gozd sredi nevihtne noči odpravil tudi Žan, tega pa niso krivi oni, a to nikakor ni naključje, ampak posledica … ne, tudi tega ne povem.

Res na kratko, sredi deževne noči je v gozdu kar naenkrat šest pogumnih, a tudi prestrašenih otrok, pa nekaj prestrašenih in tudi kak pogumen odrasel, pa en pes in tudi Klementina je nekje. Saj zaradi nje, izgubljene v gozdu, se ta napeta kolobocija sploh začne. Mnogo zapletov in vozlov kasneje, pa povsem premočenih otrok, pretrganih telefonskih povezav in podrtih dreves, pokvarjenih avtomobilov in pomot se klobčič razplete. Ah, kako bi bilo vse drugače, če bi drug drugega res poslušali in včasih malo manj pametovali.

Naslednji mesec

Maja bomo govorili o knjigi

Beatriz Osés:

Erik Vogler – Beli kralj in Smrt v toplicah

Založba Miš, 2022

Ti je bila knjiga všeč? Zakaj? Kakšne misli so se ti porajale ob branju? Piši nam!

Mnenje naj bo kratko, nekaj stavkov. Lahko poveš tudi, kakšno oceno si zasluži (ocene od 1 do 5). Odgovor pošlji do **do 26. aprila 2023** na PIL, 1536 Ljubljana, ali na **pil@mkz.si**, s pripisom **PILOVA KNJIGA**. Mnenje lahko deliš z nami na spletnih straneh **WWW.PIL.SI**.

Tri najzanimivejša mnenja bomo objavili in nagradili.

Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na **strani 5**.

Nagradno vprašanje

Pil podarja 3 izvode knjige Slavna medvedja zasedba Sicilije založbe Mladinska knjiga. Odgovori na nagradno vprašanje in sodeluj v žrebanju!

KAKO JE IME LEONCIJEVEMU SINU?

Odgovor pošlji **do 26. aprila 2023 na PIL, 1536 Ljubljana**, ali na **pil@mkz.si**, s pripisom **Bralni grižljaj**. Odgovoriš lahko tudi na **www.pil.si**. Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo **28. aprila 2023** izžrebali 3 srečneže in jim podarili po eno knjigo. Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na **strani 5**.

Knjižna lestvica

Glasuj za knjigo, ki ti je najbolj všeč.

Glasuješ lahko na Pilovi spletni strani **WWW.PIL.SI** ali po e-pošti **PIL@MKZ.SI** in seveda po klasični pošti **PIL, 1536, LJUBLJANA**.

Predlagaš lahko tudi knjigo, ki je še ni na lestvici.

1. **JK Rowling:** Harry Potter 7: Svetinje smrti
2. **Enid Blyton :** Pet prijateljev: Znova na Kirrinovem otoku
3. **Špela Frlic:** Bleščivka
4. **Rick Riordan :** Junaki Olimpa: Izgubljeni junak
5. **Mark Haddon :** Skrivnostni primer ali Kdo je umoril psa

Aprilsko lestvico je postavilo vaše glasovanje.

Besedilo: Jolanda Bertole | **Fotografije:** Reuters

SKOKI

Planica je bila čudovito prizorišče svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju.

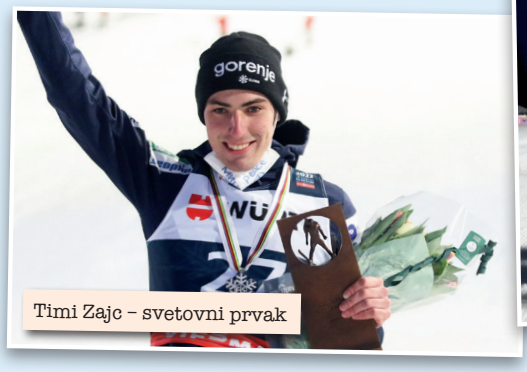

Timi Zajc – svetovni prvak

Slovenski orli ob zmagi na moštveni tekmi

Slovenija je dobila četrtega svetovnega prvaka v smučarskih skokih. Po Franciju Petku, Roku Benkoviču, Emi Klinec je letos v Planici postal prvak še Timi Zajc. Slovenci so na prvenstvu osvojili tri odličja – mešana ekipa, Timi Zajc in moška ekipa. Nordijsko svetovno prvenstvo se sicer za slovenske predstavnike ni začelo najbolj uspešno, zaključek pa je bil izvrsten. Okitili smo se s tremi medaljami, z dvema zlatima in eno bronasto. Ni lepšega kot zmagati doma! Prvo medaljo, bronasto, je dosegla mešana ekipa v postavi Nika Križnar, Timi Zajc, Ema Klinec, Anže Lanišek. Po šestih skokih je bila ekipa celo v igri za zlato medaljo, napeto je bilo do zadnjega skoka, na koncu pa je le za štiri točke zaostala za srebrno. Medalje so prejeli na Trgu zmagovalcev v Kranjski Gori. Na veliki skakalnici je bil najprej šok po hudem padcu Petra Prevca, sledila pa je tekma kariere Timija Zajca. Postal je svetovni prvak. Nervoza, čakanje, zavedanje, da lahko naredi nekaj velikega, in na koncu eden najlepših dni v njegovem življenju, kot je dejal po zmagi. Planica je norela. Zajc je bil nasmejan do ušes. Ob podelitvi smrečic in maskot so gledalci zapeli himno. Vsa slovenska reprezentanca in večtisočglavi pevski zbor je zapel Zdravljico. In nato še Rom pom pom, še ne gremo domov in hitro se je naredila »kača« ljudi, drug za drugim, pravo rajanje in neskončno veselje. Podoba, ki jo lahko pričara le Planica, ko v njej kraljujejo naši orli. Nadaljevala se je tudi tradicija predaje penine prejšnjega prvaka novemu. Sadiko smreke, ki so jo prejeli dobitniki medalj namesto šopkov rož, je Timi posadil v domačih Hramšah. Za še eno veliko veselje so dan kasneje poskrbeli Lovro Kos, Žiga Jelar, Timi Zajc in Anže Lanišek, ki so prejeli prvo ekipno zlato kolajno v zgodovini svetovnih prvenstev. Na tekmi, kjer je izstopalo pet reprezentanc v boju za naslov prvaka, je vso elito premagala slovenska četverica. Naši fantje so ves čas spodbujali že tako glasno publiko in še dvigovali temperaturo. Slovenija je prvič na svetovnih prvenstvih postala ekipni svetovni prvak. Lanišek je v izteku po skoku poljubil tla, nato prinesel majice za prvake in dejal, da so jih ponesli gledalci ter da še nobene medalje ni bil tako vesel. Gledalci so spet zapeli himno. Četverica pa se je priklonila publiki. Za Petra Prevca pa se je na skakalnici, kjer je padel, izpisala številka 70. Pravo slavje se je nadaljevalo v Kranjski Gori.

Od 24 podeljenih kompletov medalj na nordijskem svetovnem prvenstvu, prekrasnih snežink, so največ zlatih, kar 12, skupaj pa kar 27 kolajn na celotnem prvenstvu osvojili Norvežani.

A skakalci se niso zaustavili pri teh dosežkih. Tudi v svetovnem pokalu so se stopničke vrstile naprej. Zlasti je izstopal Anže Lanišek, ki je še štirikrat stal na odru, v Oslu tudi najvišje, zmagal je že na uvodni tekmi norveške turneje. V skupnem točkovanju turneje je posegel po tretjem mestu. To je že njegova druga turneja v tej sezoni, ko se je zavihtel med najboljše. Lanišek je v tej sezoni že 14-krat stal na stopničkah, štirikrat zmagal, sedemkrat je bil drugi in trikrat tretji in še lahko osvoji skupno tretje mesto v svetovnem pokalu.

Dekleta so prvič smela tekmovati na letalnicah. V zgodovino se je kot prva zmagovalka vpisala Slovenka. Ema Klinec je v Vikersundu postavila ženski svetovni rekord, 226 metrov, potem ko je že na treningu kot prva ženska preletela tudi mejo 200 metrov. Bila je ves čas vodilna na norveški turneji in jo na koncu tudi osvojila. Vedela je, da je sposobna dolgih poletov. Od šestih poletov je kar petkrat preletela 200 metrov. Po 226 metrih so bili občutki nori. Dekleta so tako uradno postala članice kluba 200, torej tistih, ki so preleteli 200 metrov. V svetovnem pokalu je Klinčeva sezono končala na tretjem mestu.

V Lahtiju, na zadnji tekmi pred Planico, so Kos, Domen Prevc, Zajc, Lanišek znova zavzeli prostor na stopničkah na ekipni tekmi, tokrat na drugi.

Čakamo še čarobnost poletov pod Poncami, tisto posebno draž letenja. Moška karavana se kot običajno za konec sezone seli v našo Planico. Prav v času nastajanja te številke gosti še finale svetovnega pokala letošnje sezone in ne gre dvomiti, da bodo tudi tokrat eno glavnih vlog igrali domači orli. Zagotovo bo to še en velik praznik.

ALPSKO SMUČANJE

Kranjska Gora je gostila dva veleslaloma za svetovni pokal. Žan Kranjec je bil tik ob stopničkah, četrti in peti. Želel si je več – da bi prvič stal na stopničkah doma. Odermatt je bil oba dneva najhitrejši in je tudi po napaki ugnal vse tekmece.

Tudi sezona v alpskem smučanju se je končala s slovenskimi stopničkami, v skupnem seštevku sta dva naša smučarja osvojila medalji. Ilka Štuhec je po zmagi na zadnjem smuku sezone v Andori potrdila drugo mesto v smukaškem seštevku in je bila kar malo žalostna, da je sezone konec,

Ilka Štuhec je zmagala na zadnji tekmi v smuku.

Žan Kranjec pa je po dramatičnem zaključku na zadnji tekmi osvojil bronasto kolajno v veleslalomskem seštevku.

Pred sezono smo se spraševali, ali sploh lahko kdo ogrozi primat Odermatta in Shiffrinove. In odgovor je ob koncu sezone znan. Nihče. Odermatt je ob velikem kristalnem globusu osvojil še dva mala – v veleslalomu in superveleslalomu. Shiffrinova pa je velikemu dodala še mala v slalomu in veleslalomu. In kar je morda vredno še več, zapisala se je v zgodovino kot prva z rekordnimi 88 zmagami v karieri in za dve zmagi prehitela slavnega Ingemarja Stenmarka. Odermatt, olimpijski in svetovni prvak, ni popuščal in na koncu zbral rekordnih 2042 točk in tako prehitel Hermanna Maierja oz. njegov skoraj četrt stoletja star rekord. Nova mejnika sta postavljena. Absolutnega po točkah ima še vedno Tina Maze, 2414 točk izpred desetih let. Najboljša dva alpska smučarja sta sezono končala tako, kot sta jo začela, z zmago. Shiffrinova je letos dosegla 14 zmag, Odermatt eno manj.

Za Mikaelo Shiffrin je leto, polno rekordov in zmag.

Marco Odermatt je bil v letošnji sezoni prepričljivo najboljši.

ATLETIKA

Na atletskem dvoranskem evropskem prvenstvu v Carigradu je Slovenija osvojila dve srebrni odličji: Tina Šutej v skoku s palico, Anita Horvat pa v teku na 800 metrov.

KOLESARSTVO

Primož Roglič in Tadej Pogačar sta ob začetnih dirkah sezone že stala na zmagovalnem odru. Roglič je marca zmagal na dirki od Tirenskega do Jadranskega morja in nato še po Kataloniji, Pogačar pa je bil najhitrejši na dirki Pariz–Nica.

Roglič na dirki po Kataloniji

DESKANJE

Potem ko so slovenski deskarji na snegu ostali brez stopničk na domači Rogli, jih je Rok Marguč osvojil v paralelnem slalomu v Berchtesgadnu. V kvalifikacijah je imel najboljši čas, na koncu pa dobil mali finale in zasedel tretje mesto. Po štirih letih je znova stopil na oder za zmagovalce.

KOŠARKA

Goran Dragić je podpisal pogodbo z ekipo Milwaukee Bucks do konca sezone. Želi si osvojiti šampionski prstan.

NOGOMET

Lionel Messi je dosegel že svoj 800. gol v karieri. To se je zgodilo na prijateljski tekmi med Argentino in Panamo. Nov rekord je dosegel tudi Cristiano Ronaldo. Za Portugalsko je zaigral že na 197. tekmi in dosegel dva zadetka. Njegov reprezentančni strelski rekord je zdaj 120 golov.

Nagradno vprašanje

Koliko medalj so osvojili slovenski športniki letos na nordijskem SP v Planici?

Odgovor pošlji do **27. 4. 2023** na **PIL, 1536 Ljubljana**, ali na **pil@mkz.si**, s pripisom **ŠPORT**.
Odgovoriš lahko tudi na **WWW.PIL.SI**.

Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo 28. 4. 2023 3 izžrebance nagradili.

Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na strani 5.

Besedilo: Jelka Šutej Adamič | Fotografija: arhiv Žana Serčiča

ŽAN SERČIČ

Glasba je bila spremljevalka Žana Serčiča že od malega. In še vedno je njegova najbolj zvesta družica. Pravzaprav se nikoli ne ločita! Nenehno ustvarja in dopušča, da ga navdihujejo stvari, ki ga obkrožajo. Začelo se je z očetovimi prvimi navodili za igranje kitare, nadaljevalo z obiskovanjem glasbene šole, nastopom na talentih (Slovenija ima talent), samostojnimi koncerti in sodelovanjem z Janom Plestenjakom ter drugimi. Žan prihaja iz Lenarta na Štajerskem ...

Ljubezen do glasbe si prejel že v otroštvu. Kako se spominjaš svojih začetkov?

Res, spominjam se, da je bila glasba del mojega življenja že od mladih nog. Oče je bil amaterski glasbenik in je bil vsak petek in soboto na koncertih, čemur smo doma rekli »na špilih«. Začel sem s Tremi brati in potem nadaljeval z drugimi narodnozabavnimi bendi. Ko sem bil star pet let, me je oče naučil igrati kitaro – vse osnovne akorde, da sem se lahko spremljal, saj sem zelo rad tudi pel. V glasbeno šolo so me vpisali pri osmih letih.

Ali je bila tudi tebi teorija zoprna?

Ja. Teorija je sicer zelo uporabna in ni mi žal, da sem naredil nižjo glasbeno šolo, ker znanje, ki sem ga pridobil, še zdaj uporabljam. Je pa res, da sem le stežka poslušal in sedel pri pouku, vedno so me zanimale druge stvari. Zame je glasba nekaj drugega, vedno sem jo dojemal bolj na neki čustveni ravni.

Kako je nastop na Slovenija ima talent zaznamoval tvojo kariero?

V bistvu jo je začel, otvoril. Tam sem se prvič pojavil kot današnji

Žan Serčič in nastopal pred občinstvom. Tako sem se prvič predstavil slovenski glasbeni sceni in industriji. Predvsem pa je nastop oblikoval mojo kariero in osebnost, saj sem bil pri 16 letih del glasbene scene, kar mi je dalo namig: »Aha, to lahko počnem tudi zares!«

Kdaj ustvarjaš?

Biti umetnik je pogled, ki ga imaš tudi sicer na življenje, kar pomeni, da ustvarjam nenehno. Vedno si pustim, da me navdihujejo stvari, ki me obkrožajo. Vse si zapišem in posnamem »voice memory« (glasbene spomine) tudi, kadar počnem kaj drugega. Veliko idej se rodi kar tako, v nekih trenutkih, ko najmanj razmišljam o njih. Šele kasneje grem v studio, kjer aktivno delam 10 odstotkov časa, preostalih 90 odstotkov pa se pogovarjam, razmišljam in podobno. Pravzaprav ustvarjam in pišem tekste ves čas ...

Kaj te najbolj navdihuje in zakaj?

Moje pesmi so – če pogledam nazaj – navdihnile v glavnem odločitve ali dogodki, ki so se zgodili in me pretresli ali kako drugače izoblikovali, zaznamovali. Poleg tega me navdihujejo drugi ljudje, predvsem glasbeniki, v zadnjih letih pa vsi tisti, ki imajo pozitiven pogled na svet. Tudi sam se trudim, da bi bil podoben njim. Navdihuje me še družba najbližjih sodelavcev in trenutno sem obkrožen z odličnimi glasbeniki, med drugimi s svojim bendom Šakali.

Ali se zgleduješ po tujih glasbenikih? Kdo ti je najbližji?

Konkretno ni nobenega, po katerem bi se zgledoval. Res pa je, da verjetno vsi glasbeniki črpamo ideje in inspiracijo iz svetovnih žanrov. Pri svojem zadnjem albumu me je, denimo, navdihoval latino žanr. K mojemu zvoku je v zadnjem času veliko prispeval Joanes, glasbenik, ki ga poslušam že od mladih nog in mi ga je »predstavila« moja osem let starejša sestra.

Kakšno glasbo najraje poslušaš?

Zelo malokrat načrtno poslušam glasbo, zato ker jo večino časa predvajam ali preverjam svoje posnetke ali zadeve, ki jih produciram za druge izvajalce. Pogosto poslušam tudi podcaste ali intervjuje, kar me zelo zanima.

Na koncertih je zelo pomemben stik z občinstvom. Kaj nam lahko poveš o tem?

Dokler glasbenik ne razume tega, da je na odru zaradi ljudi, ki so prišli in ga poslušajo, ter razvije z njimi posebno vez, ljubezen, tako dolgo ne more biti uspešen glasbenik in izvajalec. Ko sem doumel, da me ljudje niso prišli samo gledat in da to ni bistvo koncerta, je bilo vse precej drugače. Zavedel sem se, da moram dati ljudem nekaj takega, da bodo odhajali dvignjeni tri metre nad tlemi in na izhodu iz dvorane rekli: »Uau!! OK, to me je pa zdaj premaknilo!« Pomembno je tudi, da si po koncertu vzamem čas, da se družim s feni, se z njimi fotografiram, pogovarjam … To so ljudje, od katerih tudi jaz lahko živim, in za to sem jim neizmerno hvaležen.

S kom sodeluješ pri video posnetkih?

Sodelujem z različnimi ljudmi in jih izbiram glede na koncept video spota. Za večino videospotov sem idejo, scenarij in režijo prevzel sam, ampak vesel sem, da že nekaj časa vseeno sodelujem z nekaterimi zelo talentiranimi ustvarjalci, kot so Rok Maver, Toni Konrad, Mark Pirc … In zagotovo bom z njimi še sodeloval.

Ukvarjaš se tudi s producentstvom ...

Trenutno je moja producentska kariera precej na stranskem tiru. Ustvarjam nov album in bi mi za vse drugo zmanjkalo časa.

Kakšno je tvoje sodelovanje z Janom Plestenjakom?

Jan je v prvi vrsti moj prijatelj in vzornik. Pokazal mi je veliko stvari, ki se jih je naučil. Poleg tega sem v teh šestih, sedmih letih z njim koproduciral pet njegovih pesmi, on pa mi je pomagal pri pisanju pesmi. Lani sva bila skupaj tudi na enoletni koncertni turneji.

Zdaj že nekaj časa živiš v Ljubljani. Kako pogosto se vračaš v domače kraje, v Lenart?

Vedno, kadar sem na Štajerskem in imam čas, se oglasim doma – to je vsaj dvakrat na mesec. Zelo sem povezan z mamo, rad jo vidim, zelo rad ohranjam stike z njo. Vsakokrat ko sem v Lenartu, se rad srečam tudi s svojimi starimi frendi. Vzdušje, ki ga imamo tam, je pač neprimerljivo z ljubljanskim. Oni me poznajo že toliko let, da ... Poznajo prejšnjega Žana, takšnega, kakršen je bil, preden je postal pevec, kitarist itd.

Kaj načrtuješ v bližnji prihodnosti?

Želim si, da bi še naprej lahko ustvarjal z odličnimi glasbeniki, ki me obkrožajo, in da bi imel tako super publiko, kot jo imam. In da bi imel veliko koncertov! Načrtujem predvsem zelo delovno poletje s številnimi koncerti (letos je potrjenih več kot 14 koncertov). Jesen pa bo zaznamoval velik koncert ob izidu mojega albuma.

Ali si kot najstnik bral Pil?

Pil je bil vrsto let moja najljubša revija, na katero sem bil naročen v šoli in sem se veselil vsakega dneva, ko sem jo dobil. Prebral sem jo v enem dnevu! Včasih pa sem se zadrževal, da sem ga lahko prebiral vsaj nekaj dni. Hvala, Pil!

Besedilo: Aleš Nosan | **Fotografije:** Wikipedia

»Ob dotiku so se jim kosti spreminjale v prah ...«

Dragi pilovci, opazili ste, da se v naši rubriki včasih radi pohecamo, toda zgodovina je načeloma resna stvar in tokrat je pred nami zelo tragična zgodba iz ZDA. Gre za pripoved o ženskah, ki so pred sto leti dobile odlično plačano službo v veliki tovarni. Nič posebnega, boste rekli, toda to je bila za tiste čase sanjska služba. Plača je bila fantastična - približno trikrat večja od povprečne plače, ki so jo takrat prejemale ženske. Vedeti moramo, da so bili to časi, ko so bile ženske plačane veliko manj kakor moški. Tudi za enako delo. In poleg vsega - delo, ki so ga opravljale, je bilo lahko. Udobno so sedele za mizo in barvale številčnice in kazalce na ročnih urah. Vse je bilo videti popolno, njihovo zadovoljstvo je bilo razumljivo. Toda ...

Delavke, znane kot radijeva dekleta, so ogrožale svoje zdravje z barvanjem in zaužitjem radioaktivnega radija.

United States Radium Company (USRC)

Če boste pozorno prebrali ime tovarne, zapisano v podnaslovu, boste zelo verjetno postali pozorni na eno besedo. Ta beseda je RADIJ. Barva, s katero so dekleta barvala ure, je namreč vsebovala kemijski element radij. Ure, prebarvane z omenjeno barvo, so čez dan vpijale svetlobo, zato so se njihove številčnice ponoči svetile.

Mladim dekletom, ki so večinoma delale v tovarni, so zagotovili, da je barva popolnoma varna za uporabo. Zato niso uvedli nikakršnih varnostnih ukrepov. Vem, da boste težko verjeli – dekletom so celo svetovali, naj s svojo slino tako oblikujejo ščetko ali čopič, da bo nanašanje bolj natančno. Resnično – svetovali so jim, naj čopič z barvo preprosto obliznejo.

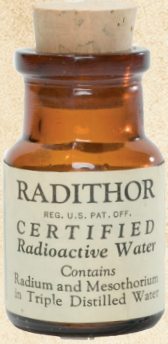

Steklenica radija

Radij

Slavna poljska znanstvenica Marie Curie je nov kemijski element radij prvič zaznala leta 1898, določila ga je leta 1910, barva, o kateri govorimo, pa je bila leta 1917, torej v času prve svetovne vojne, povsem nov izum. Znanstvenica je takoj vedela, da je njeno odkritje nevarno.

Splošno mišljenje javnosti pa je bilo, da je radij nevaren samo, če se z njim dela v velikih količinah. Tradicija in ljudska modrost, ki sta veljali v tistem času, sta govorili, da manjša količina radija celo pozitivno deluje na zdravje prebivalstva. Tisoče in tisoče ljudi je pilo vodo z dodatkom radija, uporabljali so paste za zobe in kozmetiko z radijem, ki je človeški koži dajal zanimiv sijaj.

Zdaj pa malo kemije. Kot danes vemo, ima ta svetleči element tudi svojo temno plat. Vsak vzorec radija seva tako imenovane alfa žarke v različnih smereh ves čas svojega obstoja. Alfa sevanje je ob majhnem doziranju res nenevarno. Veliko naravnih izvorov tega sevanja lahko najdemo v vsaki kuhinji ali kopalnici. Obstaja tudi v naravi. Toda njegova radioaktivnost deluje uničujoče – v človeškem telesu.

»Radijeva dekleta«

Moški, ki so delali za USRC, so nosili zaščitne predpasnike, kljub temu da je tovarna vse do leta 1924 s številnimi študijami dokazovala, da element ni nevaren. Drugače kot pri moških dekletom niso omogočili pri delu nikakršne zaščite, saj naj bi delale z manjšimi količinami radija. Tako je radioaktivna barva po koncu delovnega dne, logično, ostajala na koži in na obleki deklet. Njihova obleka je sijala, koža se jim je bleščala, dekletom se je to zdelo zabavno in lepo. Mnoge med njimi so si z radijem lakirale nohte in si ga posipavale po laseh. Prijelo se jih je celo ljubkovalno ime – »radijeva dekleta.« Na vrhuncu uspeha tovarne je v njej delalo več kot 300 deklet. Vse so bile zadovoljne, toda posledice brezobzirnega odnosa lastnikov tovarne do delavk so bile strahovite.

Uničujoče posledice

Januarja 1922 je eno od delavk začel boleti zob. Zobozdravnik se je odločil, da ji bo izdrl kočnik. Čez nekaj tednov se je vrnila z novimi bolečinami. Izdrli so ji še sosednji zob. Nobena od ran se ni zarasla – krvavele so in se gnojile. Maja se je stomatolog odločil, da bo dekletu z operacijo odstranil okužbo. Odprl ji je dlesen in pogledal kost, ki je bila nenavadno suha in krhka. Prijel jo je s prstom in kost je pod njegovim dotikom razpadla in se spremenila v prah. Namesto da bi odstranil vzrok infekcije, je le z dotikom prsta odstranil celotno kost. Ni vedel, da je radij vstopil v kostne celice in v njih uničil ves kalcij. Dekletu so kasneje odstranili celotno čeljust skupaj z deli notranjega ušesa. Septembra 1922 – osem mesecev po prvem zobobolu – je umrla. Tumorji so pritiskali na žile, grlo se je napolnilo s krvjo in zadušila se je med spanjem.

Oglas za nego las z radijem

Radij je skozi dlesni vstopal v kri in kmalu so se pri celi vrsti deklet pojavili simptomi hudih bolezni, kot so razpad hrbteničnih vretenc, kožni rak in rak grla. Čeprav se je že vedelo, da je radij nevaren, ni imel nihče še nobenih izkušenj z radiacijsko boleznijo. Ko so vendarle začeli raziskovati zadevo, je USRC smrt prvega dekleta pripisal sifilisu – torej spolni bolezni.

Resnica pride na dan

Leta 1925 je medicinski uslužbenec Harison Martland vendarle začel resno preučevati tragedijo. Angažiral je strokovnjake in ponovno so odprli primer prvega dekleta. Pri preiskavi njenih posmrtnih ostankov so ugotovili, da ne gre za sifilis, ampak za smrt zaradi izpostavljenosti radioaktivnosti. Iste ugotovitve je prinesla preiskava drugih trupel.

Podjetje USCR je na koncu bankrotiralo zaradi sodnih in medicinskih stroškov, toda razkritje je za mnoge delavke prišlo prepozno. Umirale so mlade, v velikih bolečinah in strahu. Tiste, ki so živele dlje, so imele oslabljene kosti, izpadali so jim zobje in zbolevale so za različnimi oblikami raka. Po dolgotrajnih sodnih bitkah so nekatere dobile odškodnine, druge spet ne.

Vendar pa njihova žrtev ni bila zaman. Ameriška komisija za atomsko energijo je na podlagi opisanih dogodkov uvedla protokole za varnost v tovarnah, kar je na koncu rešilo veliko življenj mladih delavcev – predvsem med drugo svetovno vojno, ko so delali z uranom in plutonijem, kar je na koncu prineslo odkritje atomske bombe.

Laboratorij z radijem v tovarni USRC

Catherine Wolfe Donohue je bila ena od žensk, zastrupljenih z radijem, ki so umrle, preden so bili njihovi primeri pravnomočno zaključeni.

Teta Justi

Ilustracija: Zvonko Čoh

Ste videli, kako smo močni in učinkoviti, ko združimo moči? Seveda se vam ne sanja, o čem govorim. Ljubčki moji, o snegu med zimskimi počitnicami, o snegu, ki nam jo je že nekajkrat zagodel, da so bile zimske počitnice bolj podobne onim »krompirjevim« novembra. Uporabili smo vse vraže, prošnje in starodavne običaje klicanja snega – sosed Milivoj, poštar Geza, Mihec iz sosednjega bloka, vnukinja Anja, Šnofi, cela redakcija Pila in kar nekaj pripadnikov našega kotička – in nametalo je toliko belih snežink, da je bilo snežne odeje dovolj ne le za počitnice, ampak celo za Svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah v Planici. Naj nam bo to še ena lekcija, kako združeni in enotni lahko dosežemo več, kot si mislimo.

Nimam dokazov, ampak zakaj ne bi verjeli, da smo k temu en kanček prispevali tudi mi. Sem pa prepričana, da s takšnim skupnim pristopom lahko zares pomagamo pri ohranjanju narave, našega planeta, ki je resno ogrožen, in ukrepamo, preden bo šlo vse »v franže«. Skupaj lahko premikamo meje, pomagamo drug drugemu, ogroženim in prizadetim, kot so milijoni lačnih v Afriki, na sto tisoče prebivalcev ob potresu v Turčiji, milijoni beguncev, ki bežijo pred vojnami in bedo. Ne pozabimo – človek ni osamljen otok. Zdaj pa novim izzivom naproti. Naj nam bo pomlad lepa in prijetna!

Vaša Justi

Hi,

pomagala in svetovala si že veliko ljudem, zato si reeeeeeeeeeees najboljša tetka v vesolju. Čeprav mojega pisma gotovo ne bo v Pilu, kajti za to moraš imeti res veliko srečo, sem se ti vseeno odločila pisati. No ja, zadnje čase sem začela opažati, da ne vem, kdo mi je všeč oz. kako sem spolno usmerjena. Pač skoraj vedno so mi bili všeč fantje, zdaj pa opažam, da me nekatere punce prav privlačijo in sem zelooooooooooo zmedena. In nujno rabim pomoč ali pa vsaj nasvet.

BTS ARMY girl, 12 let

Ljuba moja BTS ARMY girl!

Tako, zdaj pa najprej: »Bravo, Justi, kapo dol, Justi, saj to ni mogoče, Justi, ne morem verjeti, Justi ...« Ne bom več naštevala, ker bo zmanjkalo prostora za veliko bolj pomembne zadeve. To pa so vaše težave. A ja, zakaj takšen uvod? Za hec, seveda, da pripeljemo nasmeh na vaša lička, da vam tudi tako, malce med vrsticami, sporočim, da vendarle ni tako hudo, kot je videti na prvi pogled. Uvod se nanaša na tisto tvojo pesimistično ugotovitev, da »pisma gotovo ne bo v Pilu«. Kako ne bo? Kakšno nezaupanje do Justi, lepo vas prosim? Da Justi ne bi znala ločiti zrnja od plev, da ne bi znala stehtati pomena in teže problemov in zato ne bi objavila pomembnih pisem? Dajte no!? Tako, dovolj heca, gremo k resnim zadevam. Zakaj pravim »resne zadeve«? Zato, ker je ta tvoja težava, če sodim po vaših pismih, res eden najbolj perečih problemov odraščajoče mladeži. Naj pojasnim. Ne spomnim se, da bi v mojih najstniških letih kdo od prijateljev ali znancev ali sošolcev kadarkoli, tudi zelo bežno omenil, da ni povsem prepričan, ali so mu bolj všeč punce ali fantje. Ne bom rekla, da kdo med nami ni imel takšnih težav in dvomov, samo nihče tega nikoli ni omenil, izrazil ali pa se pridušal najboljšim prijateljem. Zdaj pa se s tem vprašanjem, torej z vprašanjem spolne usmerjenosti, srečujemo vse bolj pogosto, za kar se lahko zahvalimo bolj odprti in strpnejši družbi. Mladostniki lažje odprto govorijo o tem, celo del staršev je postal bolj strpen in dojemljiv za tovrstna mladostniška vprašanja, jaz pa še vedno trmasto vztrajam pri ugotovitvi, da to ni nič novega; da so se ljudje, mladi pa sploh, vedno spraševali o svoji identiteti, svoji spolni usmerjenosti, svojem poslanstvu na Zemlji, svojih ciljih in vlogah v družbi. To je stalnica, zato, lepo vas prosim, iz tega ne delajmo novega svetovnega čudeža. Dajmo, poglejmo na to zadevo na način, s katerim bi se poštar Geza stoodstotno strinjal, ker je namreč pristaš teorije, da je treba najprej trikrat globoko vdihniti, prešteti do sto, za eno minuto zamižati in misliti na zelene pašnike na Krvavcu – potem pa sprejeti neko odločitev ali sklep. Torej, draga moja, vsi smo vedno v nekakšnem raziskovanju sebe in sveta okrog nas, še posebej, če smo najstniki. Hipnih in preprostih odgovorov ni, sicer bi bilo življenje res ena mala malica. Ker naša spolna usmeritev dozoreva in se oblikuje kar lep čas, bi bilo pri dvanajstih res odločno prezgodaj reči, kam pes taco moli. Poznam mladeniča, ki si je pri 32 letih, poročen, z dvema otrokoma, priznal, da bi živel zlagano življenje, če bi še naprej tajil, da ga privlačijo moški. In je šel. Ni bilo lahko, ampak imel je tudi razumevajočo ženo. No, to seveda ni recept za reševanje težav, bolje bi bilo, če bi mladenič to spoznal že prej, ampak kot pravijo: bolje pozno kot nikoli. Tudi jaz sem imela obdobje, ko so mi fantje šli neizmerno na živce; preveč otročji, negotovi in mozoljavi so bili, z nekaj puncami pa smo se zelo razumele. Pa se je izkazalo, da nisem istospolno usmerjena. Pri sedemnajstih, ko sem se zagledala v leto dni starejšega sošolca kot bik v rdečo cunjo, je bilo vse jasno. Torej, malo potrpljenja, malo raziskovanja in radovednosti, malo poguma, malo bolj odkritih pogovorov z vrstniki in vse bo prišlo na svoje mesto. Katero? Ne vem. Ampak katerokoli bo, torej, ali boš imela rada fante ali punce, bo pravo. Sledi srcu, a upoštevaj razum, bi rekel sosed Milivoj,

Teti Justi lahko pišete na naslov:
TETA JUSTI PIL,
1536 Ljubljana
pil@mkz.si,
www.pil.si

upokojeni profesor. In jaz njemu stoodstotno zaupam.

Hej!

Res si najboljša tetka na svetu. Na žalost imam tudi jaz en problem, ki ga ne znam rešiti. Zato sem upala, da mi lahko pomagaš. Problem je, da se počutim depresivno. To je kar močen izraz, ampak vseeno. Zjutraj sploh nočem vstati in dnevi v šoli so vedno težji, ko pa pridem domov, pa je še huje. Vedno sem žalostna in dosti jočem. Nimam apetita in shujšala sem nehote. Težko se koncentriram na šolo, čeprav mi nikoli ni delala težav. Zdi se mi, da me noben ne razume in ne zaupam nikomur. Najtežje je, ko me kdo vpraša, kako sem, pa vedno rečem super, pa nisem super. Zdi se mi, da je na meni neko breme in da nisem dovolj dobra. Že najmanjše stvari so mi postale težke. Sploh ne morem opisat, kak se počutim. Prazno in čudno. Res si ne želim tega. Ne zdržim več. Ne maram sama sebe pa mojih hobijev. Zdi se mi, da je življenje težko, potem pa postane še težje. Začela sem se rezat že pred nekaj časa in nisem ponosna. Strah me je, da bo kdo zvedo, pa še poletje prihaja – groza.

Hopeless, 13 let

Ljuba Hopeless!

Ko sem prebirala tvoje pismo, se mi je iz nekega kotička spomina prikotalila prigoda, ki se je zgodila pred nekaj leti. Poštarja Geze nisem videla kar lep čas, on je imel obveznosti, jaz neka potovanja, ko pa sva se srečala, se mi je zdel nekako drugačen. Ni bil igriv, nasmejan in poln novih zamisli, takšen, kot je to bil vedno. Ob kavici je, ko se je zdramil iz nekakšnega oddaljenega sveta, zamrmral: »Justi, če mi še kdo reče, da je življenje eno samo cvetoče polje, ga bom vprašal, če ni morda po naključju na Zemljo treščil z Marsa ali neke oddaljene galaksije.« Če bi mi to rekel kdo drug, bi se mi še zdelo normalno, toda Geza!? Poosebljeni optimizem! Človek, poln smeha in načrtov. Bil je čisto v skladu s tistim znanim rekom, da je nekdo tak, »kot bi se mu potopile vse ladje«. Kaj bi ti rada s tem povedala? Da imamo ljudje dobra in slaba obdobja, da nam včasih niti nebo ni omejitev, tako visoko letamo, včasih pa se skrivamo v krtovo deželo. Včasih imamo toliko zamisli in načrtov, da nas kar razganja, včasih se nam vse zdi nekam brez veze, tja v tri dni. Takšna nihanja so sicer bolj pogosta pri mlajših, a kot se vidi iz Gezovega primera, tudi odrasli, starejši, nis(m)o imuni, čeprav bi človek rekel, da potem, ko imaš stvari urejene v odrasli glavi, gre vse kot po maslu. Pa ni res. Razlogov za to je lahko na stotine. Geza je bil tiste čase nekoliko bolan, v službi ni bilo, kot bi moralo biti, nekaj prijateljev se je upokojilo in so šli iz Ljubljane, pa je nastala družabna praznina, tudi njemu se je bližala upokojitev, pa se je podzavestno ustrašil, kaj bo potem ... A so stvari potem prišle na svoje mesto; strah, da bo po odhodu iz službe nastala vesoljska luknja, je bil odveč, našel je novo družbo, zdravje se je vrnilo ... No, pa imamo zgodbo s srečnim koncem. In zakaj tvoja ne bi bila takšna? Najprej se boš prenehala rezati, kajti s tem še nihče nikoli nikjer ni odpravil niti ene same, tudi najmanjše težave. Tako kot se slabe volje in težav ne da odpraviti z nadomestki, kot so hrana, alkohol in skrivanje pod rjuho. Pomagata pa dve stvari. Prva je pogovor. Tako kot klepetava medve.

Dragi pilovčki! Kot sem povedala že zadnjič, sem našla svoje risbice in tokrat vam pošiljam eno, kjer sem se narisala, ko sem imela ošpice.

Žal se ne moreva pogovarjati vsak dan, zato pa so tu starši, prijatelji, razredničarka, šolska svetovalka. Več glav več ve, obenem pa sprostiš tisto, kar se v tebi kopiči in te duši, mrtviči, upočasnjuje. A tudi pogovor same s seboj je zelo pomemben. Ne enkrat, večkrat se loti igrice odkrivanja uganke – kaj hočem, kaj zmorem, kaj me zanima, kam grem ... Druga stvar je zavedanje realnega stanja. Za začetek, to je dobra osnova, ne bi bilo odveč se spomniti, da ti v resnici ne gre slabo: v šoli še kar, zdrava si, streha nad glavo je, pomlad je tu, dogodkov in priložnosti za popestritev življenja okrog tebe je veliko, le ozreti se je treba ... Torej veliko stvari, ki jih žal mnogi tvoji vrstniki nimajo. Ali drugače povedano, življenje je lahko še veliko težje, zapleteno in zahtevno. Izzivov in težav nikoli ne zmanjka, ampak to res ni razlog za depro in obup. Predvsem pa se ne smemo ustrašiti morebitnih neuspehov in iz kakšnega slabega dne ali spodrsljaja narediti drame oziroma si očitati nesposobnost. Geza pravi, da je vsak neuspeh v resnici šola in hkrati priložnost, da naslednjič naredimo bolje ali korak naprej. Zato bo vsak naslednji dosežek slajši in v vsakem neizmerno uživaj. Na pogovor h kakšni zaupanja vredni odrasli osebi pa le pojdi. Justi je na tvoji strani.

Zdravo!

Vem, da si super tetka in upam, da mi boš lahko pomagala, ker ti pišem tole že na robu obupa. Torej moj oči dela dve službi in ga ni cele dneve, zato sva jaz in moj bratec z mamo doma. Mislim, da se ji je zmešalo. Vsak dan vsaj 5-krat kriči name ali mojega bratca in jaz sem se zato odločila, da se ne bom več niti pogovarjala z njo, ker se mi zdi, da ne zna niti govorit več. Potem pa je vsa užaljena in reče, da je vsega ona kriva in da bi kao bili bolj veseli, če je sploh ne bi bilo. Pa tudi na mojega bratca se jezi in zaradi tega skoraj vsak dan joka. Jaz res ne vem več, kaj naredit. Poleg vsega pa so tu še ocene, ki jih je preveč in jaz res ne vem, kako naprej. Pa tudi glede telefona pretirava, ker se jezi že, ko sem 1 uro in pol na telefonu. Ne dovolijo mi imeti TikToka in zato se počutim slabo, saj ne poznam nobenih trendov in se počutim prav neumno. Mislijo tudi, da sem neodgovorna, meni pa se zdi, da sem veliko bolj kot kdo iz moje generacije. Res bi bila vesela tvoje pomoči!

kr ena punca, 14 let

Ojla, »kr ena punca«!

Tukaj »kr ena Justi«. In ta »kr ena Justi« ti bo najprej »kr neki povedala«, potem pa se bova midve, kot odrasli in odgovorni osebi, pogovorili o drugih glavnih težavah. Jaz sicer nisem tvoja mama, ampak ti iskreno povem, da bi tudi jaz postala vsaj malo nejevoljna, da ne rečem še kaj drugega, če bi ti visela »samo« eno uro in pol na telefonu. Pustimo zdaj ob strani, da se mi čvek po telefonu od vedno zdi zelo brezoseben, da na ta način izgubljamo drug drugega, kajti po moje je pravi odnos samo, če dva sedita skupaj, se pogovarjata in drug drugega gledata v oči, se primeta za roko, objameta, vidita na licu nasmeh ali žalost. Vsega tega na telefončku ni, pa najsi mu stokrat rečemo, da je »pametni telefon«. Resda so telefončki pravzaprav postali miniaturni računalniki, a jih še vedno sprejemam zgolj kot pripomoček, da se z meni ljubimi ljudmi dogovorim, kje in kdaj se dobimo. Tisto, kar pa bi tebi in vsem drugim povedala glede pogovorov in brskanja po telefonu, pa je, da gre za strahotno izgubo časa, ki ga nikoli ne bomo nadoknadili, dobili nazaj. Zelo preprosta matematika, če izhajam zgolj iz tvojega primera; torej ura in pol dnevno, porabljena za pogovore po telefonu, nanese v desetih letih 227 dni ali dobri dve tretjini leta. 227 dni je šlo v nič. Družili ste se, ne da bi se dejansko videli, objeli, zazrli drug drugemu v oči. To mi ne sede. Zdaj pa še Tik-Tok. Vse več časa vam pobere, ponudi pa zgolj kopico slabih, neuporabnih informacij, lažni občutek, da ste »in«, v resnici pa on obvladuje in vodi vas. Vse več ustanov, celo držav, omejuje vpliv Tik-Toka, ker so ugotovili, da prinaša več slabega kot dobrega. To, kar pravim, ne izhaja iz tega, da sem stara in zastarela, da me je čas povozil. Poznam skoraj vsa družbena omrežja, ampak niti eno mi ni moglo nadomestiti neposrednega srebanja čaja in grizljanja piškotkov in pogovora z Gezo, sosedom Milivojem, vnukinjo Anjo, Mihcem iz sosednjega bloka, branja knjig, časopisov, potovanja ... Mi pač ne zadoščajo zgolj brskanja po Googlu, v katerem »vse piše«, sledenje nekakšnim »influenserkam« po Facebooku, Tik-toku, Twiterju, Instagramu ... Življenje samo ponuja veliko več raznolikih in zanimivih zgodb, kot jih je mogoče zaslediti na telefonskih zaslončkih. Dovolj bodi o tem. Mama! Mama ima problem, ima jih, po moje, veliko več, kot si predstavljamo. In poka, se lomi pod bremenom teh težav. Oče je prezaposlen, mama, to sem prepričana, ne sedi križem rok. Treba je poskrbeti za dva otroka, časa in denarja pa niti v sanjah ni na pretek. V takšnih okoliščinah je mogoče kar hitro izgubiti živce, ampak za razliko od mnogih drugih v podobnem položaju tvoja mama ve, da ni ravnala prav, in ima slabo vest. A kaj, ko čez nekaj časa živci spet popustijo. Vem, da ji z bratcem ne moreta veliko pomagati, a čisto brez možnosti le nista. Pogovor, draga moja, pogovor o tem, kaj se ji dogaja, kaj lahko naredita z bratcem, in včasih za 10 dekagramov manj vztrajanja pri svojih zahtevah, bi morebiti prinesla malce več miru in razumevanja. Mama naj odpre dušo in srce in pove tudi tisto, česar z bratcem ne vesta in zato ne razumeta povsem, zakaj se kaj dogaja. Ti pa odpri možgane, da boš lažje dojela mamino stisko in ji potem pomagala. Mama se verjetno ne bo takoj in povsem odprla, a ko bo čez čas videla, da si ji pripravljena prisluhniti in ji tudi stati ob strani, ji bo veliko lažje. Najhuje je stati vsak na svoji strani v prepričanju, da ga »oni drugi« ne razume, ker tvoj »prav« je edini »prav«. S pogovorom in dobro voljo se ne da odpraviti čisto vseh težav, a olajša življenje, krepi vezi med vami in potem boste skupaj kos marsikateri težavi.

NAJBOLJŠI ZAKLJUČNI IZLETI SO V WOOP!-U

Zberi ekipo in svoje sošolce odpelji na najbolj zabaven zaključni izlet!

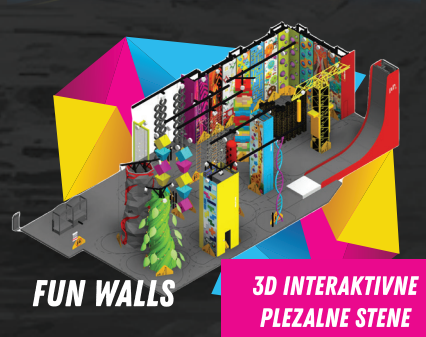

www.woop.fun

WOOP!

OGLASNO SPOROČILO

Odgovarja: **dr. Nina Prešeren**

Hey!

Si super zdravnica in upam, da to veš. Imam nekaj vprašanj zate: 1. Pred približno pol leta sem dobila svojo prvo menstruacijo in k sreči je nimam vsak mesec. In vem, da je to čisto normalno. Vedno imam zelo močne krče. Na trebuh si običajno dam termofor, pa po navadi ne pomaga kaj dosti. Kaj priporočaš, da naredim? 2. Strah me je krvi. Strah me je dejstva, da bom mogla na vsake par ur zamenjati krvave vložke in zraven te misli se mi vrti. Vrti se mi tudi, ko moram menjati vložek. 3. Ko imam menstruacijo, imam občutek, da smrdim, ker se mi zdi, da smrdita kri in tudi vložek. A si to samo domišljam? 4. Ko imam menstruacijo, včasih na vložku najdem takšne črne kroglice krvi. Kaj te pomenijo?

Greenlover, 12 let

Draga Greenlover!

Žal znajo biti menstruacije včasih precej boleče, sploh tiste v prvih letih. Nekatera dekleta/ženske imajo sicer boleče menstruacije tudi kasneje, včasih vse življenje (v tem primeru je treba izključiti bolezni, kot so endometrioza, PCOS itd.). Uporaba kontracepcije običajno te bolečine omili ali celo odpravi. Velikokrat pa se menstruacije same po sebi »omilijo« tudi po porodih. Menstrualne bolečine lahko lajšaš z gretjem (kot si že sama ugotovila, termofor lepo pomaga) ali pa z uporabo analgetikov. Paracetamol (Lekadol) za to vrsto bolečin bolj malo pomaga, učinkovitejša so zdravila iz skupine nesteroidnih antirevmatikov, kot so naproksen (Nalgesin) ali ibuprofen (Brufen) oz. metamizol (Analgin), ki deluje celo malo spazmolitično (blaži krče). Ta zdravila lahko jemljejo tudi že mlajša dekleta in večino lahko kupiš v lekarni brez recepta. Seveda jih je treba jemati v čim manjših, še učinkovitih odmerkih in čim krajši čas (ne da bi ob tem trpeli prevelike bolečine). Strah pred krvjo je kar pogost. Veliko ljudi ob pogledu na krvavečo rano (kaj šele kako hujšo poškodbo) čuti omotico in slabost, nekateri celo izgubijo zavest. Pa vendar tudi ženske, ki imajo ta strah pred krvjo, lastne menstruacije običajno kar dobro prenašajo in jih tovrstna kri niti ne »iztiri« toliko kot kakšna rana ali pa jemanje krvi v laboratoriju. Verjetno se tu telo in um vseeno nekako zavedata, da ne gre za poškodbo, ampak povsem naravno dogajanje telesa vsake ženske. Če menjava vložkov vseeno tako vplivata nate, ti svetujem, da čim manj gledaš in poskusiš menjavo opraviti čim bolj avtomatsko in čim hitreje, vložek pa takoj zavij in ga čim prej odvrzi v koš. Stara kri (in tako tudi vložek, ki je poln take krvi) seveda ima neki svoj vonj, ki je lahko tudi smrdeč (starejša ko je kri, bolj ima neprijeten vonj). Nekatere ženske/dekleta za ta namen uporabljajo (blago odišavljene) vlažne čistilne robčke, s katerimi si po vsaki menjavi vložka/tampona spolovilo obrišejo. Sicer se je priporočljivo med menstruacijo tudi čim več umivati (z mlačno vodo, lahko tudi intimnim milom), a seveda ob vsaki menjavi vložka to ni mogoče, sploh če nismo doma. »Črne kroglice« na vložku so povsem običajne – gre za koagule (skupke stare krvi) in koščke odluščenega tkiva maternice. Med menstruacijo se namreč ob vsakem ciklusu z notranjosti maternice odlušči tanka plast sluznice.

Hej,

mislim, da si najboljša zdravnica v vesolju. Imam nekaj vprašanj in upam, da boš imela čas nanje odgovoriti. 1. Imam 37,80 kg, visoka pa sem 155 cm. V razredu nisem najmanjša, ne pa tudi največja. A sem presuha za 12 let? Kaj naj jem, da dobim kg? Kaj naj jem, da bom višja? 2. Beli tok. A je to tista bela tekočina, ki se vsak dan pojavi na spodnjih hlačkah? V glavnem, jaz mam tega vsak dan ful dosti, pač čutim mokro, kot bi se polulala, ampak se nisem. Na začetku je mokro in nima ne barve, na vonja, potem pa se strdi in rata belo in nekoliko umazano. Zakaj je tega vsak dan tako dosti? (Ko se strdi, gatke postanejo trde) Ali je to znak, da bom dobila menstruacijo? (Saj je še nimam).

Hannah Montana, 12 let

Živijo!

Pri 155 cm in skoraj 38 kg je tvoj ITM 15,7, kar te uvršča na 14. percentilo za dekleta tvoje starosti (14 % deklet ima težo še nižjo od tvoje). Si torej blizu spodnje meje, a še čisto v redu. Žal rasti ne moreš z ničimer pospešiti in nanjo tudi ne vplivati. Telesna rast je odvisna od številnih dejavnikov – okolja, prehrane, morebitnih pridruženih bolezni, predvsem pa tudi od genetike (če so tvoji starši višji, je precej verjetno, da boš tudi ti, in obratno). Dekleta svojo končno višino običajno dosežejo nekje med 16. in 18. letom, fantje nekoliko kasneje. Imaš torej še kar par let, preden te lahko začne karkoli skrbeti. Kilograme (tiste zdrave, ne zgolj maščobo) lahko pridobiš s povečanjem števila uravnoteženih, a kalorično nekoliko bogatejših (in hkrati še vedno zdravih) obrokov in s povečanjem mišične mase, ki jo pridobiš z redno fizično aktivnostjo (še posebej z vajami za moč). Je pa res, da kilogrami z leti pridejo kar sami od sebe, včasih celo kakšen preveč, zato se za zdaj poskusi čim manj ukvarjati s tem in pusti času čas.

»Beli tok« je nožnični izcedek, ki se pri dekletih začne pojavljati v mesecih (lahko pa tudi letu ali dveh) pred prvo menstruacijo in je normalno prisoten vso reproduktivno

Zdravnici Nini lahko pišete na naslov:

IZ ORDINACIJE
PIL, 1536 Ljubljana

pil@mkz.si
www.pil.si

dobo ženske. Običajno je prozoren ali belkast, voden ali malo bolj gost oz. lepljiv, brez nekega izrazitega vonja. V obdobjih večjih hormonskih sprememb (pred menstruacijo, med ovulacijo, med nosečnostjo itd.) je izcedka več in je gostejši. Včasih je izcedka toliko, da dobesedno moči hlačke; v tem primeru svetujem nošenje tankih dnevnih vložkov za zaščito perila.

Živjo!

Imam dva problema. 1. Oktobra 2022 sem imela korona virus. In decembra 2022 sem zasovražila meso. Ne morem razložiti, kakšnega okusa je zdaj. Ne morem ga niti povohati, enako je tudi pri čebuli, česnu in špinači. Nekateri so mi rekli, da mi ima meso tak okus zaradi korona virusa. Je to res? Kako naj se znebim tega okusa?

2. Visoka sem 158 cm in težka 35 kg. Vem, da sem presuha, ker mi vsi to govorijo. Zanima me, kakšen je moj ITM in koliko bi morala biti težka, da bi bila normalno prehranjena.

Suhica, 12 let

Ojla!

Za okužbo s korona virusom (sploh s prvimi različicami) je (bila) značilna izguba oz. okvara voha, ki je lahko trajala tudi več tednov (ali celo mesecev) po preboleli okužbi. O tej težavi je poročalo veliko ljudi; večini se je voh prej ali slej povrnil v normalno stanje, nekateri pa še danes ne vonjajo tako, kot so prej. Ali gre pri tebi, ko omenjaš, da ti »smrdi« meso (in tudi nekaj drugih stvari), za posledico covida, težko rečem. Je čisto mogoče, žal pa nimamo nobenih diagnostičnih preiskav, s katerimi bi to lahko potrdili ali ovrgli. Lahko opraviš pregled pri specialistu otorinolaringologu, ki bo pregledal tvoj nos in izključil morebitno drugo patologijo nosu ali žrela (kronična vnetja, razjede, tujki itd.). Poskušaj neprijetni vonj oz. okus prekriti z uporabo različnih začimb ali omak, meso pred pripravo dobro umij, uporabljaj različne načine priprave (kuhanje, pečenje, dušenje; morda bo pri kateri od tehnik neprijetni vonj ali okus manj izrazit). Sicer je najbolj enostavno, da se hrani, ki ti povzroča težave, pač enostavno izogneš, res pa je, da je treba to vrsto hrane (sploh mesa, ki je odličen vir beljakovin) nadomestiti s čim drugim (več mleka in mlečnih izdelkov, soje, stročnic, rib itd.).

Pri 158 cm in 35 kg je tvoj indeks telesne mase 14, kar te uvršča na 1. percentilo. Si torej med najlažjim odstotkom dvanajstletnic in je tvoja teža res prenizka (za normalno se šteje teža, ki te glede na višino uvršča med 5. in 95. percentilo). Če bi pridobila samo 2 kg pri isti višini, bi se tvoj ITM dvignil na 14,8 oz. 5. percentilo, kar je že spodnja meja normalne telesne teže. Ne potrebuješ torej veliko. Kako pridobiti »zdrave« kilograme, sem navedla že v prejšnjem odgovoru.

župančičeva frulica

PESNIKI, DEKLAMATORJI IN PRIPOVEDOVALCI, PRIJAVITE SE!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

ZIK
ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO ČRNOMELJ

ČRNOMELJ

tema
BREZ MEJ

rok za prijave
DEKLAMATORJI IN PRIPOVEDOVALCI
(25. 4. 2023)

PESNIKI
(5. 5. 2023)

gosta
VINKO MÖDERNDORFER
ROMAN ROZINA

145-letnica rojstva
Otona Župančiča
1878–2023

www.zik-crnomelj.eu

OGLASNO SPOROČILO

Besedilo: V. F. | Fotografije: Bershka, Zara, Stradivarius, H&M, New Yorker

Obleci se kot Jenna Ortega

New Yorker
čipkasta majica
24,99 €

Bershka,
dolga obleka
15,99 €

H&M, jakna
34,99 €

Moda slavnih je seveda vedno nekaj posebnega, za nastope ali prireditve se slavni oblečejo v včasih precej izzivalna in nenavadna oblačila, ki jih ne moremo ravno posnemati. A v vsakdanjem življenju je drugače. Priljubljena igralka Jenna Ortega se rada obleče v pisane barve, oprijete majice brez rokavov ali le z enim rokavom, oprijete in modne hlače, pa tudi oprijete dolge in kratke oblekice. Njene barve so močne, opazne. Morda boste našle navdih za kakšen styling tudi pilovke.

Stradivarius, top 8,99 €
Stradivarius, obleka iz šifona 22,99 €
Stradivarius, obleka z brezrokavnikom 22,99 €
Stradivarius, kombinezon 35,99 €
H&M, top 17,99 €
New Yorker, kombinezon 35,30 €
Bershka, obleka brez naramnic 22,99 €
New Yorker, hlače 27,70 €
New Yorker, legice 27,70 €

... in Timothée Chalamet

H&M, jakna iz blaga **39,95 €**

Zara, ozke hlače **19,95 €**

H&M, polo majica **20,99 €**

Timothée je rad izzivalen tako na prireditvah kot tudi zasebno. Vidimo ga lahko v ozkih, temnih oblačilih, pisanih in vzorčastih srajcah, rad obleče tudi močne barve, ki še poudarijo njegove temne lase. Hlače so lahko ozke, črne ali pisane, pa tudi modne, široke. Pomlad je tu in močne barve bodo tudi na vas lepo zasijale.

Zara, srajca z visokim ovratnikom
22,95 €

New Yorker, majica
19,05 €

New Yorker, majica
14,99 €

New Yorker, majica s potiskom
27,49 €

H&M, majica
17,99 €

Zara, balonaste kvbojke
39,95 €

New Yorker, hlače
35,30 €

Zara, ozke hlače
29,95 €

Vir: Urška Fartelj, 220 stopinj poševno, Mladinska knjiga Založba

Velikonočna gnezdeca

Bliža se velika noč. Praznik, ko se šibijo obložene mize. V našem kotičku se ne bomo pogovarjali o simboliki tega velikega krščanskega praznika, ampak o tradicionalnih jedeh, ki jih postrežemo ob prazniku. Najbolj pogosta sladka jed je seveda potica, ker pa smo o njej pisali že lani, se bomo tokrat lotili velikonočnih gnezdec, nekakšnih pletenic, kamor položimo pirhe. Seveda, ko so gnezdeca pečena. Velikonočnih sladkih jedi je sicer še veliko, a naj ostane kaj še za drugič.

Postopek

Moki primešamo suho kislo testo. Kvas raztopimo v mleku, ga prilijemo k moki ter dodamo še druge sestavine brez maščobe. Zamesimo kvašeno testo; najprej mešamo počasi in med mešanjem postopno dodajamo zmehčano maslo. Na koncu mešamo deset minut na najvišji hitrosti, da postane testo gladko. Posodo pokrijemo s folijo in pustimo testo vzhajati na toplem.

Vzhajano testo pregnetemo in razdelimo na tri dele, nato še vsakega na pet delov; iz vsakega spletemo en venček oziroma velikonočno gnezdece.

Sestavine:

- 1 kocka svežega ali 2 vrečki suhega kvasa.
- 1 vrečka kislega testa (dobiš ga v večjih, bolje založenih trgovinah)
- 800 g moke
- 320 g mleka
- 100 g kisle smetane
- 100 g masla
- 70 g sladkorja
- 4 rumenjaki
- limonina lupinica
- 2 mali žlički soli
- 1 jajce za premaz

Vsak kos testa oblikujemo v daljši tanek svaljek/pramen. Tega nato prepognemo na pol in prepletemo dva konca pramena med seboj ter na koncu sklenemo v venček. Venčke zložimo na pekač in jih pustimo vzhajati.

Vzhajane venčke premažemo s stepenim jajcem in prestavimo v vročo pečico.

Pečemo jih pri 175 stopinjah približno 20 minut, da se lepo obarvajo.

Pečene venčke premažemo z maslom, da se lepo zasvetijo. Če želimo, ohlajene prelijemo s sladkornim prelivom. Mleti sladkor zmešamo z beljakom, da dobimo gladko, kompaktno in počasi tekočo zmes, s katero prelijemo pletenko ter prelito posujemo z barvnimi sladkorčki.

Sladki preliv:

- 1 beljak
- 250 g mletega sladkorja
- barvni sladkorčki za posip

Pripravila: Flicka | Slikovno gradivo: Shutterstock

NAPNI OČI!

Poveži pravilne pare! Pa dober tek!

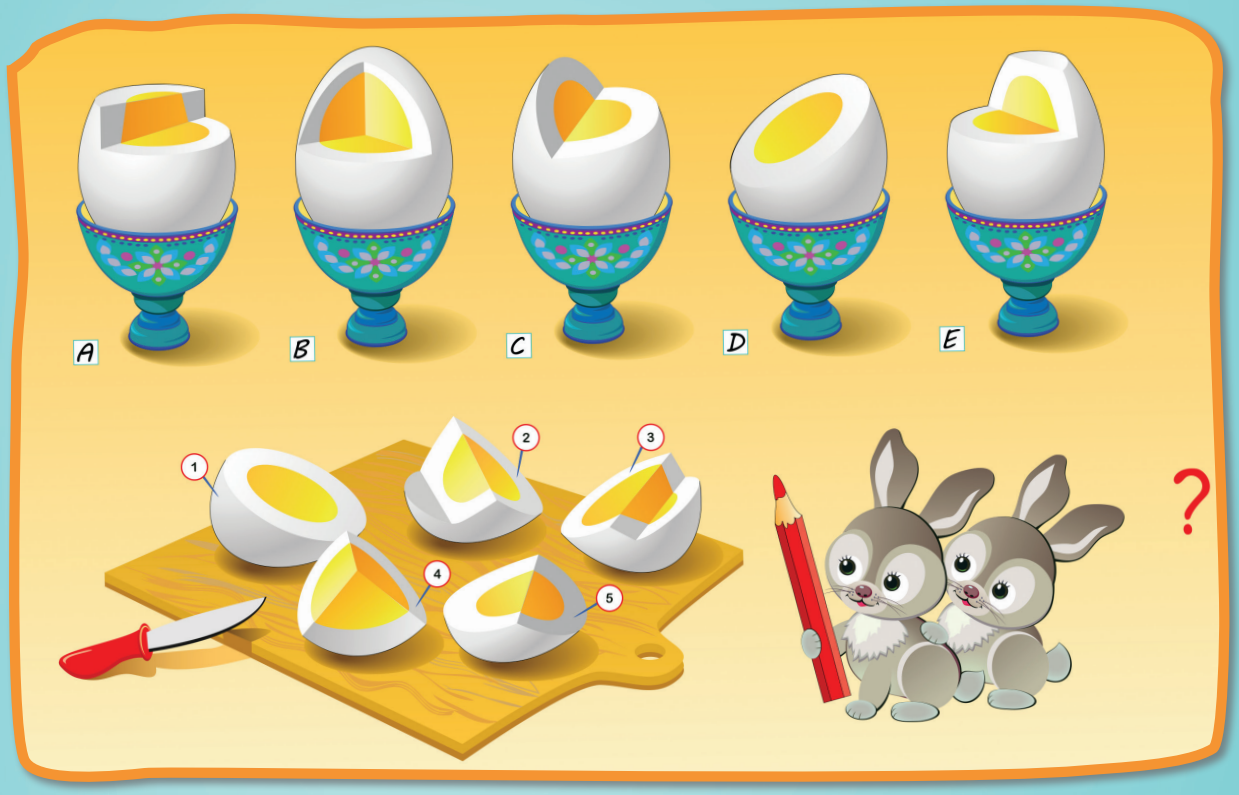

VEŠ ZA DOBRO ŠALO?

Zaupaj nam jo na Pilovi spletni strani **www.pil.si** v rubriki **Povej vic!**, da se bomo vsi valjali od smeha! **In ne pozabi preveriti, ali je objavljena v Pilu!**

KOLO

Ura telesne vzgoje. Vsi učenci ležijo na hrbtu in vozijo kolo. Učitelj vpraša Jureta: »Jure, kaj pa je s teboj? Zakaj samo ležiš in nič ne delaš z nogami?«
»S kolesom se peljem po klancu navzdol.«

DOBER IZGOVOR

»Gospod učitelj, nisem naredil svoje domače naloge, ker ste bili včeraj videti tako slabo, da sem mislil, da boste danes zaradi gripe ostali doma!«

REMI

»Koliko je to, Miha?« pokaže učiteljica na zapis na tabli 2 : 2.
»Remi!« odgovori Miha.

DOLGA BESEDA

»Povej mi kakšno dolgo besedo!«
»Čigumi.«
»To pa res ni dolga beseda!«
»Saj jo lahko razvlečete!«

PIL, mesečnik, april 2023, letnik 75, Mladinska knjiga Založba, d. d., Slovenska 29, Ljubljana.
Predsednica uprave: Simona Mele. Odgovorna urednica: Jana Zirkelbach.
Urednica Vesele šole: Sabina Tamše Kozovinc, tel.: 01 241 3099. Oblikovna zasnova: Simon Kajtna. Oblikovanje in likovno-tehnično urejanje: Simon Kajtna. Lektorica: Vera Jakopič. Naslov uredništva: Slovenska 29, 1000 Ljubljana, ali PIL, 1536 Ljubljana, tel.: 01 241 32 20, faks: 01 425 28 36. Cena ene številke v prosti prodaji je 6,65 €. Cena za individualne naročnike je 5,65 €, za naročnike v šoli 5,32 €. Poštnina in DDV sta vključena v ceno. Naročnina se poravnava v treh obrokih. Odpovedi sprejemamo pisno, in sicer za naslednje obračunsko obdobje. Celoletna naročnina za tujino je 109,20 € in se poravna vnaprej.
Za neporavnane obveznosti zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti. Na leto izide 11 številk, od teh je ena – poletna – obsežnejša in ima višjo ceno.
Naročanje revij: Mladinska knjiga Založba, d. d., Služba oskrbe kupcev, Slovenska 29, 1536 Ljubljana, tel.: 080 11 08, med 7. in 17. uro. Naročanje revij po internetu: www.mladinska-knjiga.si/revije. Vodja sektorja Prodaja in promocija izobraževalnih vsebin: Monika Jagodič Gobec. Vodja oglasnega trženja: Martina Dolgan, tel.: 01 307 80 08.
internet: www.mladinska-knjiga.si/o-skupini/trzenje-oglasnega-prostora. ISSN: 0353-7625.Tisk: SALOMON d.o.o., Ljubljana. Nenaročenih rokopisov, risb in fotografij ne vračamo. Elektronska pošta: pil@mladinska-knjiga.si. Za oglase in oglasne priloge je odgovorna Martina Dolgan. Prispevkov, objavljenih v reviji PIL, ni dovoljeno kakor koli reproducirati brez pisnega dovoljenja uredništva. Tiskana naklada: 9.500 izvodov.

Mladinska knjiga ZALOŽBA

Fotografija: Shutterstock
Ilustracija: Matej de Cecco

Cicido Cici zabavnik CICIBAN mojplanet PIL GEA

IZPOLNJEVANKA

V mrežo pravilno vstavi besede, vpisane v razpredelnici. Pri tem si lahko pomagaš s tem, da prešteješ kvadratke pri posamezni besedi in vanje vstaviš ustrezno besedo s toliko črkami. Nato ustrezne besede prepiši v spodnjo mrežo in na obarvanih poljih preberi rešitev.

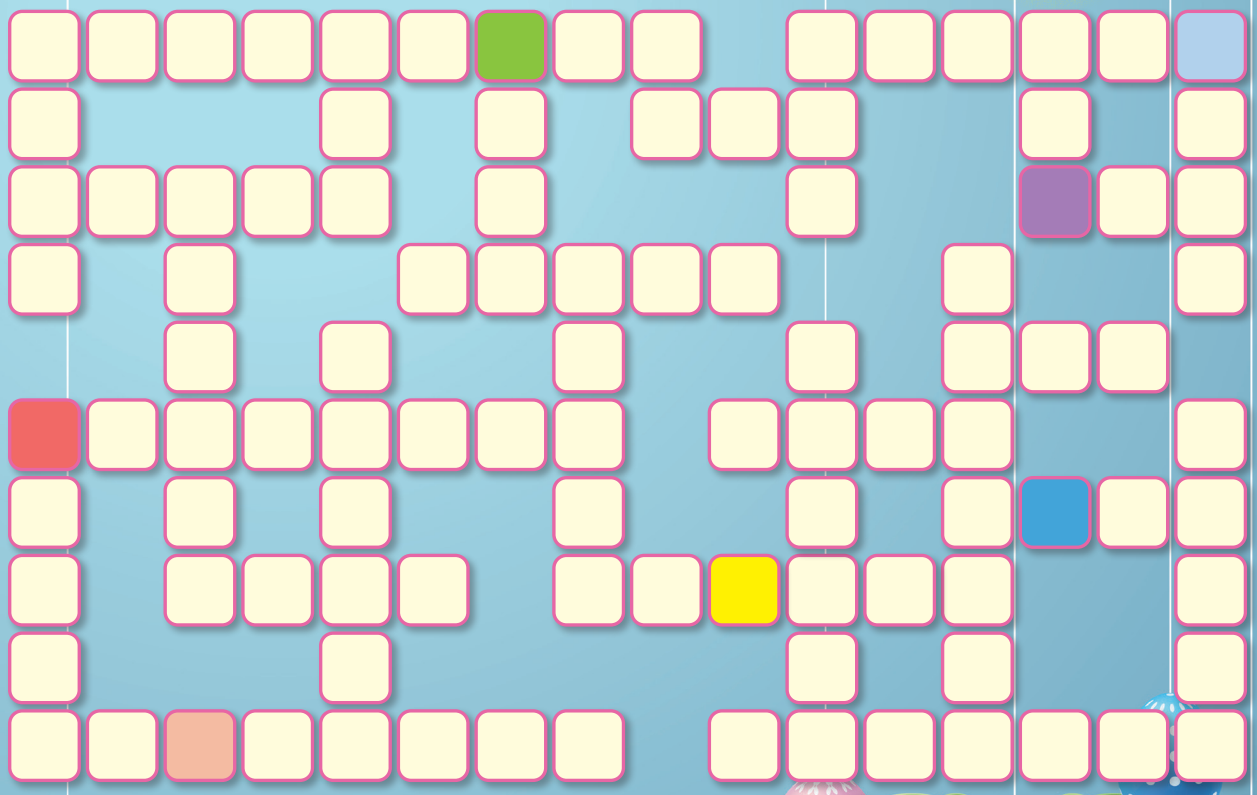

2 ČRKI	3 ČRKE	4 ČRKE	5 ČRK	6 ČRK	7 ČRK	8 ČRK	9 ČRK
AS	HRT	BIDE	LOPAR	MONSUN	TOBOGAN	SONČNICA	KOLEBNICA
	SLA	ZRNO	KAMIN	ALPAKA	PLEZALO	ANAKONDA	
	LOK	KOZA	STOJA	PARNIK			
	BAR	KOLO	MLAKA	GNEZDO			
	MAK	IGRA	BOBEN	PIKADO			
	SRH	NOTA					

REŠITEV:

ZADNJA IN PRVA ČRKA

Opisane besede imajo skupno zadnjo oziroma prvo črko. Na obarvanih poljih od zgoraj navzdol prebereš rešitev.

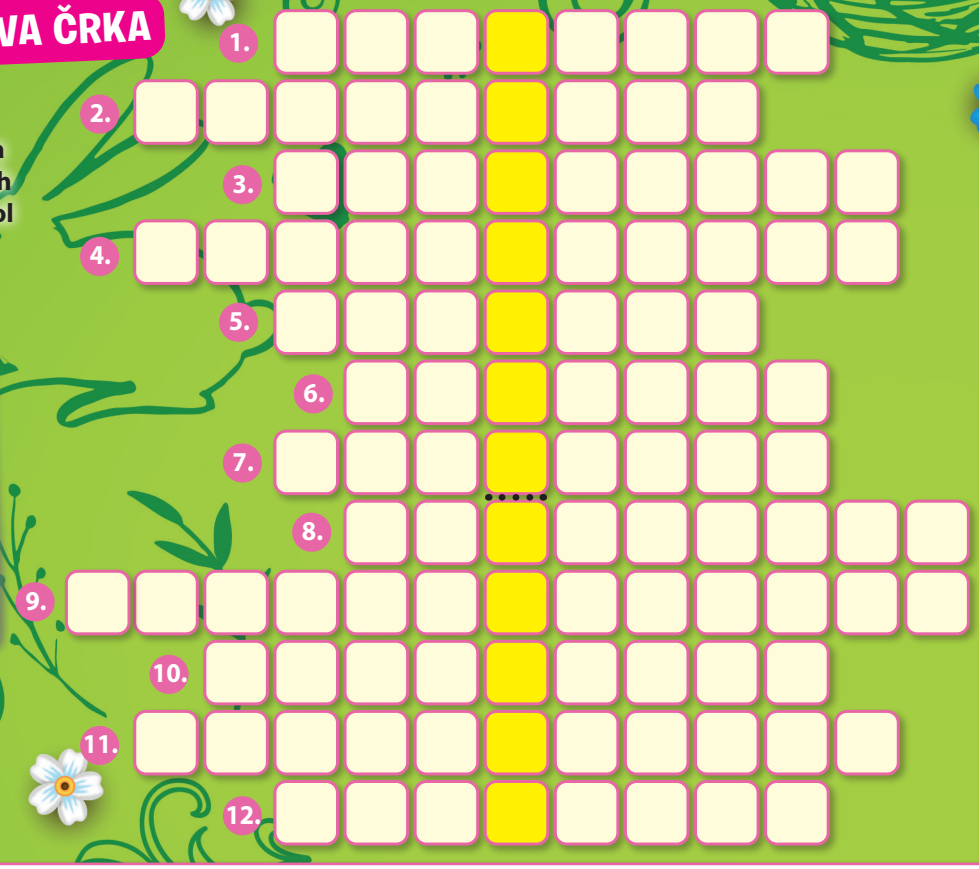

POGOVOR

»Učitelj, kako to, da se tako pogosto pogovarjate sami s seboj?« se nekega dne opogumi učenka. »Rad se pogovarjam s pametnim človekom in rad ga tudi poslušam!« ji odgovori.

1. najmanjši delec snovi – nasprotje vasi
2. velika avstralska papiga s perjanico na glavi – ušesni okrasek, del nakita
3. pobarvano jajce – afriška ali azijska zver, ki se hrani z mrhovino
4. manjši obrok med kosilom in večerjo – sočno tropsko sadje z rumeno notranjostjo
5. velik ogenj, ki se prižge zvečer pred praznikom, navadno na vzpetini – slovenska reka na zahodu države
6. pes z zelo vitkim telesom, podolgovato glavo in daljšim gobcem – velika mačka s progastim kožuhom
7. nasprotje od »lepo« – gost dodatek jedem, tatarska _____
8. deska ali bruno za prehod čez vodo – ženska za volanom
9. zelo ozka (rečna) dolina s strmimi pobočji, Blejski ___ – nasprotje od laži
10. naša zvezda – zaslon
11. dišava, s katero odišavimo vrat – žuželka s pisanimi krili
12. snegu podobna snov, ki se naredi v mrazu in megli, zlasti na drevju – del kolesarske tekmovalne poti

Nagradno vprašanje

Pošlji eno rešeno uganko, objavljeno v Razvedrilu, in sodeluj v nagradnem žrebanju.

Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na strani 5.

Odgovor pošlji do **27. 4. 2023** na **PIL, 1536 Ljubljana**, s pripisom **Razvedrilo**. Med prispelimi odgovori bomo **30. 4. 2023** izžrebali in nagradili dva srečneža.

Rešitve iz marčne številke:

Razlike:

Sudoku:

1	8	3	7	9	2	6	5	4
9	6	2	1	5	4	3	7	8
7	4	5	8	6	3	2	9	1
6	2	7	5	8	1	9	4	3
8	9	4	2	3	6	7	1	5
3	5	1	9	4	7	8	2	6
4	3	9	6	2	5	1	8	7
2	7	6	4	1	8	5	3	9
5	1	8	3	7	9	4	6	2

Kakuro:

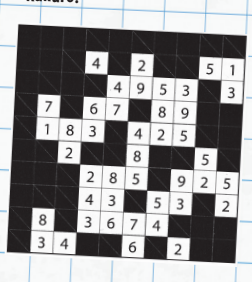

Velikonočna pojedina: VELIKA NOČ
Mreža: PRVI APRIL

Sestavil: Marko Bokalič | **Ilustracije:** Maja Lubi

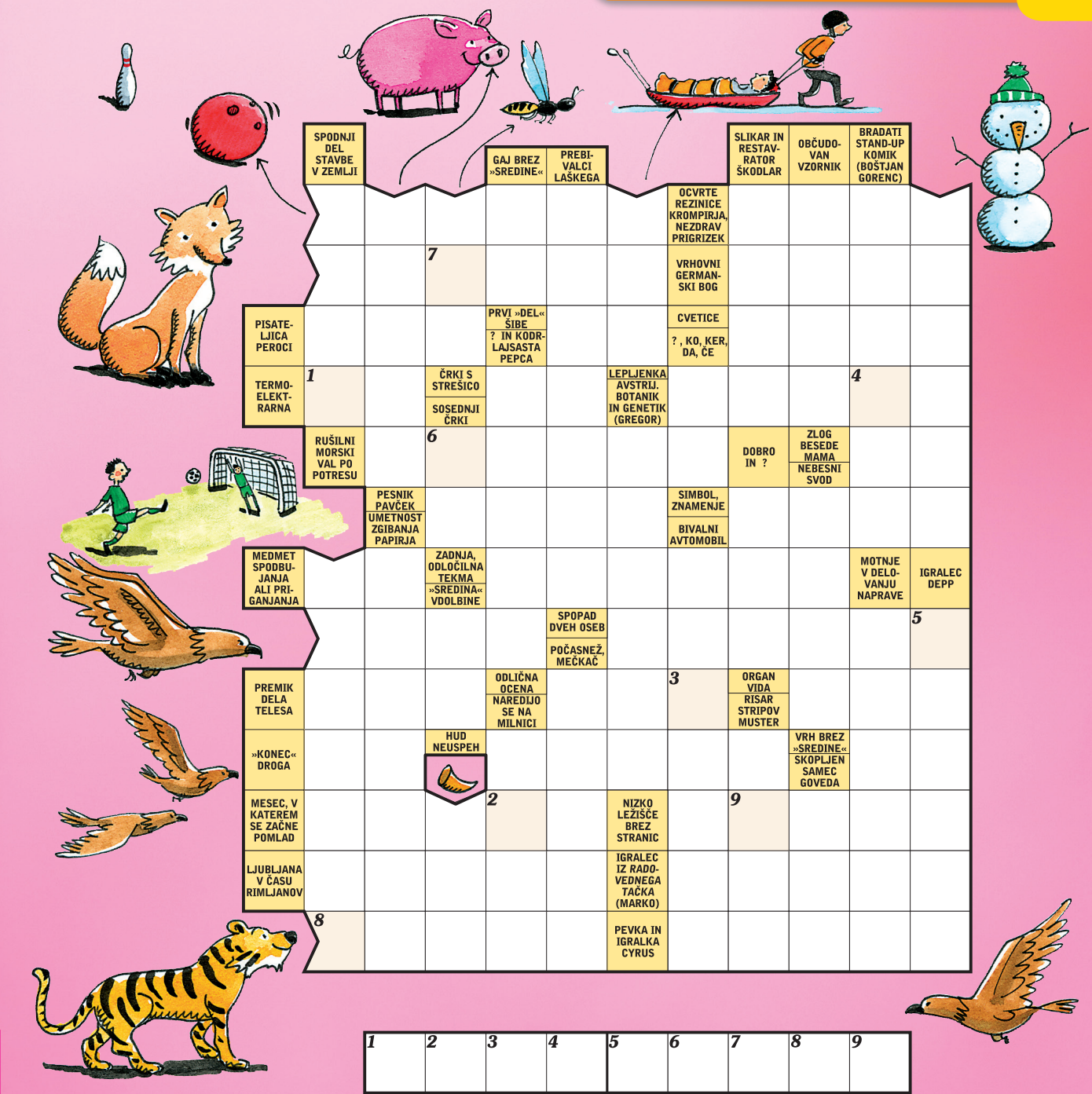

SPODNJI DEL STAVBE V ZEMLJI
GAJ BREZ »SREDINE«
PREBIVALCI LAŠKEGA
SLIKAR IN RESTAVRATOR ŠKODLAR
OBČUDOVAN VZORNIK
BRADATI STAND-UP KOMIK (BOŠTJAN GORENC)
OCVRTE REZINICE KROMPIRJA, NEZDRAV PRIGRIZEK
VRHOVNI GERMANSKI BOG
PISATELJICA PEROCI
PRVI »DEL« ŠIBE
? IN KODRLAJSASTA PEPCA
CVETICE
?, KO, KER, DA, ČE
TERMOELEKTRARNA
ČRKI S STREŠICO
SOSEDNJI ČRKI
LEPLJENKA AVSTRIJ. BOTANIK IN GENETIK (GREGOR)
RUŠILNI MORSKI VAL PO POTRESU
DOBRO IN ?
ZLOG BESEDE MAMA
NEBESNI SVOD
PESNIK PAVČEK
UMETNOST ZGIBANJA PAPIRJA
SIMBOL, ZNAMENJE
BIVALNI AVTOMOBIL
MEDMET SPODBUJANJA ALI PRIGANJANJA
ZADNJA, ODLOČILNA TEKMA
»SREDINA« VDOLBINE
MOTNJE V DELOVANJU NAPRAVE
IGRALEC DEPP
SPOPAD DVEH OSEB
POČASNEŽ, MEČKAČ
PREMIK DELA TELESA
ODLIČNA OCENA
NAREDIJO SE NA MILNICI
ORGAN VIDA
RISAR STRIPOV MUSTER
»KONEC« DROGA
HUD NEUSPEH
VRH BREZ »SREDINE«
SKOPLJEN SAMEC GOVEDA
MESEC, V KATEREM SE ZAČNE POMLAD
NIZKO LEŽIŠČE BREZ STRANIC
LJUBLJANA V ČASU RIMLJANOV
IGRALEC IZ *RADOVEDNEGA TAČKA* (MARKO)
PEVKA IN IGRALKA CYRUS

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Nagradno vprašanje

Geslo pošlji do **27. aprila 2023** na **PIL, 1536 Ljubljana**, ali po e-pošti pil@mkz.si, s pripisom KRIŽANKA. Odgovoriš lahko tudi na **www.pil.si**.

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Podatke naj podpiše eden od tvojih staršev oziroma skrbnikov; s podpisom dovoljuje, da posreduješ te podatke in sodeluješ v tej nagradni igri.

MED PRAVILNIMI ODGOVORI BOMO 3 IZŽREBANCE NAGRADILI.

Več o varstvu osebnih podatkov, nagradah, pravilih nagradnih iger in nagrajencih na strani 5.

Slovarček

DIVAN – oblazinjeno ležišče brez stranic in z dvignjenim vzglavjem
ODIN – najvišji germanski bog, kralj Azov
MENDEL, Gregor – avstrijski botanik, odkritelj osnovnih zakonitosti dedovanja
OKORN, Marko – igralec iz *Radovednega Tačka*
ŠKODLAR, Čoro – slikar in restavrator

Piše: Lunca | Ilustracije: Maja Lubi

Zvezde v aprilu

OVEN (21. 3.–20. 4.)

Vse najboljše! Težko si že čakal/a svoj rojstni dan, a je bilo vredno. Ugotovil/a boš, da imaš okoli sebe zares veliko ljudi, ki te imajo zelo radi. Celo šolsko delo bo zaradi tega spoznanja nekoliko lažje. Namesto hitenja si za vse stvari vzemi čas in v njih uživaj. Ker bo tvoja dobra energija nalezljiva, boš zelo priljubljen/a.

Prijateljstvo: ★★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■■

BIK (21. 4.–20. 5.)

Čeprav po navadi rad/a skrbiš za druge, boš tokrat ti potreboval/a več pozornosti drugih. Želiš, da bi tvoji prijatelji, družina in simpatija vedeli, kaj te tare, zato jih prosi za iskren pogovor in jim to povej, saj ne znajo brati misli. Ko bodo vedeli, kaj potrebuješ, bodo stvari lažje – pokazali ti bodo, koliko jim pomeniš.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■■■

DVOJČKA (21. 5.–21. 6.)

Večino časa si na ljubezenskem področju povsem srečen/na, ta mesec pa te bodo pri ljubljeni osebi določene stvari začele motiti. Ne pusti, da 1 odstotek slabega zasenči 99 odstotkov dobrih lastnosti osebe. Da se izogneš prepirom, si pred reakcijo vzemi nekaj časa za razmislek. Šolsko delo bo zate tokrat nekoliko na stranskem tiru.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥
Šola: ■■■

RAK (22. 6.–22. 7.)

Še vedno prebolevaš nekdanjo simpatijo in ne opaziš, da neka oseba kaže veliko zanimanja zate. Ne objokuj preteklosti in se premakni naprej. To je lahko začetek nečesa lepega. Preglavice ti bo povzročala matematika – domača naloga se ne bo napisala sama. Na delo, sicer boste s starši na bojni nogi.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■

LEV (23. 7.–23. 8.)

Aprila boš zaposlen/a z družinskimi dramami. Zgodilo se bo nekaj, kar bo tvojo pozornost odvrnilo od šole, hobijev in prijateljev. Ti bodo zate zelo zaskrbljeni, ker ne bodo vedeli, za kaj gre. A na srečo vse skupaj ne bo trajalo dolgo in kmalu se bo življenje vrnilo v stare tirnice. To je čas, da razmisliš o tem, kaj je v življenju pomembno.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■

DEVICA (24. 8.–23. 9.)

V stresnih situacijah težko ohranjaš mirno kri, zaradi česar ti bo aprila še posebej težko pred testi in spraševanji. Že nekaj globokih vdihov ti bo pomagalo, da se pomiriš. Ker si se pridno učil/a, imaš dovolj znanja za odlične ocene. Ob strani ti bodo stali prijatelji, ki dobro razumejo, kako se počutiš. Zahvali se jim.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■

TEHTNICA (24. 9.–23. 10.)

Zadnje čase se tvoji prijatelji ukvarjajo z veliko problemi, zato več časa posvečaš njim kot sebi. Zdi se ti, da tvojo pomoč in prijaznost jemljejo za samoumevno. Morda bo pomagalo, če se z njimi pogovoriš. Če te zares spoštujejo, bodo razumeli. Izkazal/a se boš pri pouku angleščine, malo težje pa bo šlo pri slovenščini.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■

ŠKORPIJON (24. 10.–22. 11.)

Veliko časa preživljaš na družbenih omrežjih, kar na tvojo glavo ne deluje dobro. Primerjaš se s posamezniki s popolnih fotografij in se premalo zavedaš svoje resnične lepote. Zavedaj se, da družbena omrežja velikokrat lažejo in da stvari niso vedno takšne, kot se zdijo. Sprejmi samo/samega sebe in vse bo lažje.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥♥
Šola: ■■

STRELEC (23. 11.–21. 12.)

Že nekaj časa varčuješ denar in meniš, da je prišel čas, da si končno lahko nekaj privoščiš. Če se odločiš za kupovanje oblek, izberi takšne, ki jih boš res z veseljem nosil/a. Pred nakupovanjem v omari preveri, ali imaš kakšne kose, ki bi bili z malo ustvarjalnih popravkov lahko res modni. Morda se lahko naučiš uporabljati tudi šivalni stroj.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■■

KOZOROG (22. 12.–20. 1.)

Zdelo se ti bo, da imaš več obveznosti, kot jih lahko obvladuješ. Šolsko leto se počasi bliža koncu, zato vsi veliko pričakujejo od tebe. Ne boj se vprašati za pomoč – nihče namreč ni vsemogočen in dan ima samo 24 ur. Tudi učitelji bodo pokazali razumevanje, če do njih pristopiš prijazno in jim poveš, kako se počutiš.

Prijateljstvo: ★★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■

VODNAR (21. 1.–19. 2.)

Zbližal/a se boš z osebo iz paralelke, a ne boš prepričan/a, ali jih lahko zaupaš. Čas bo pokazal, ali se iz tega lahko razvije pravo prijateljstvo. Med odmori za učenje si privošči sprehode v naravi, ki te bodo napolnili z energijo. April bo poln izzivov, s katerimi se boš uspešno soočil/a. Vesel/a boš, da se bližajo počitnice.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■■■

RIBI (20. 2.–20. 3.)

Hobiji in prostočasne dejavnosti ti bodo vzeli več časa, kakor si mislil/a, zato boš s šolskimi obveznostmi nekoliko bolj na tesnem. Na srečo imaš veliko energije in zmoreš več, kot si misliš. Da ne pozabiš na kakšno zadolžitev, si stvari zapisuj v Pilov šolski koledar. Med učenjem ti bodo misli uhajale drugam.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥♥
Šola: ■■■

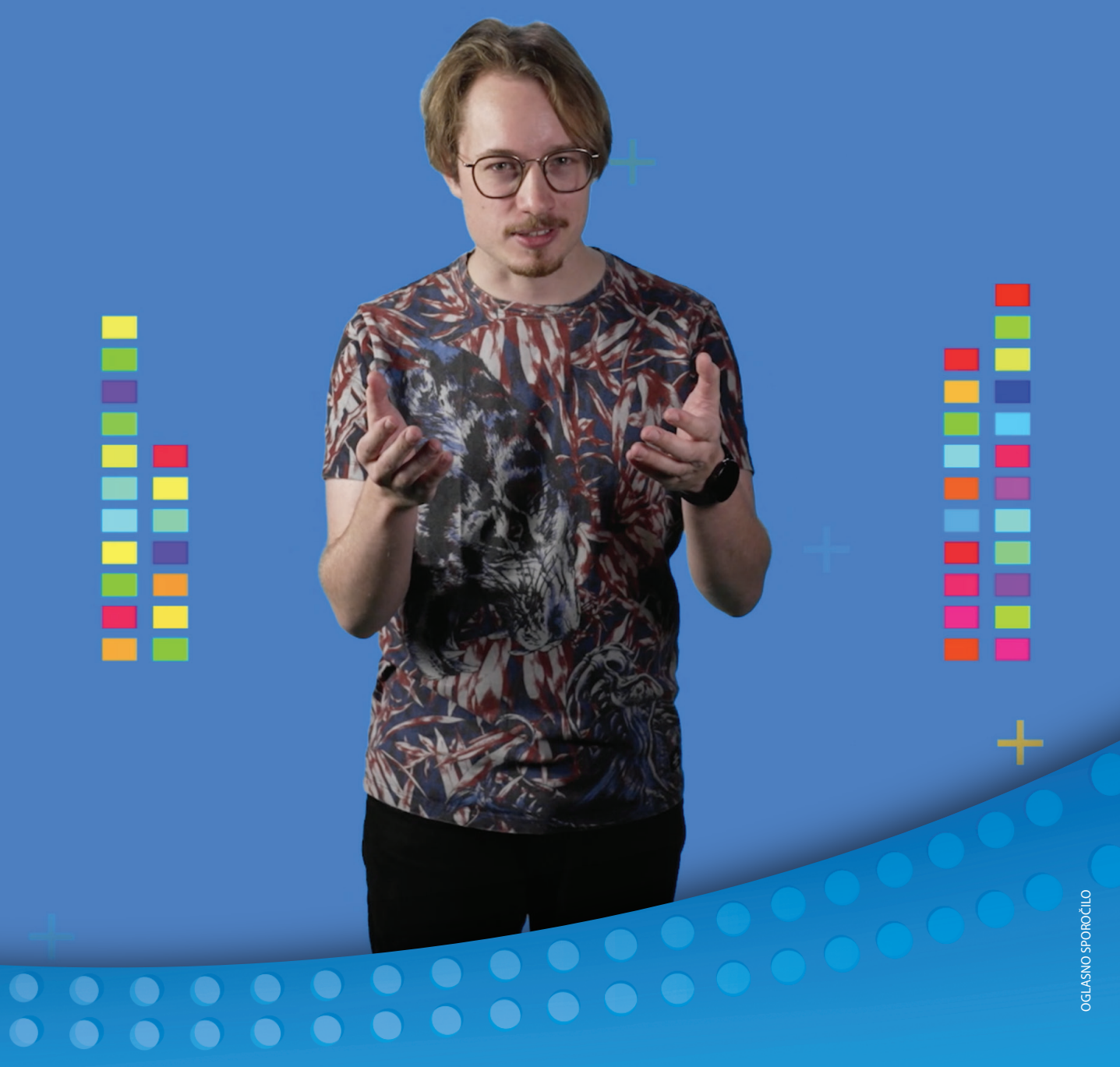

OGLASNO SPOROČILO

Uživaš v igranju videoigric? Te to zabava in sprošča? Poznaš koga, ki ga ne, pa ga želiš k igri povabiti? Poznaš tudi pasti igranja?

Poglej novo mladinsko oddajo

GG – Good game

vsako drugo soboto ob **10.45** na **TV SLO 1** in na **cist-hudo.rtvslo.si** in **skit.rtvslo.si**.

RTV SLO | čist hudo

RTV Slovenija, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana

MALI ŠEF
SLOVENIJE

PRI NAJBOLJŠEM SOSEDU

LAHKO

GLASUJETE

Z NAKUPOM IZDELKOV Z OZNAKO MALI ŠEF PODPRITE ŠOLO SVOJEGA FAVORITA

Sodelujte v 5. sezoni Malega šefa Slovenije z nakupom označenih izdelkov v Mercatorju! Preprosto obiščite spletno stran **malisef.mercator.si**, izberite svojo najljubšo šolo, vpišite prejeto kodo z računa in glasujte za svojega favorita. Glasovanje poteka od 6. 3. do 8. 5. 2023.

Mercator
moj najboljši sosed

OGLASNO SPOROČILO

Mercator, Dunajska 107, 1000 Ljubljana